

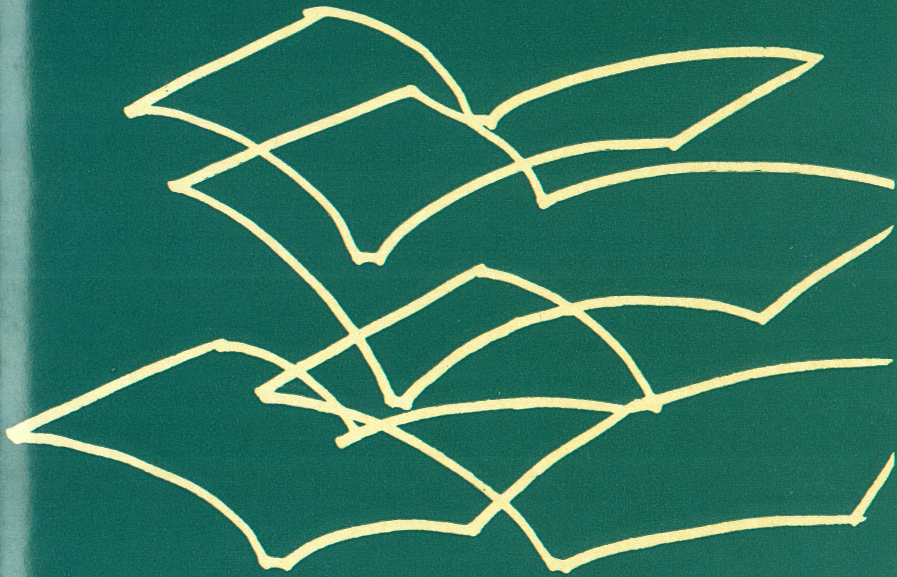
วารสารเชิงสมถ T.L.A. BULLETIN

ปีที่ ๑๗

ฉบับที่ ๓

พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๑๖

รู้จักบ้านเมืองของเราด้วยหนังสือ

สมาคมเพื่อส่งเสริมภาษาไทย

ภาพปกหนังสือ "รู้จักบ้านเมืองของเราด้วยหนังสือ"

Understanding Thailand By Reading

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๓

พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๑๖

นิตยสารรายสองเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

สารบัญ

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี ๒๕๑๖	ชลัช ลียะวนิช	๒๑๗
รายงานของแผนกการออกหนังสือ	ม.ล. มานิจ ชุมสาย	๒๒๓
รายงานของแผนกรายการสำหรับเด็กและวัยรุ่น	ม.ล. จ้อย นันทวัชรินทร์	๒๒๗
รายงานของแผนกบรรณานุกรม	ศศิวงศ์ บังตระกุล	๒๓๑
รายงานของแผนกประชาสัมพันธ์	รสา วงศ์ยังอยู่	๒๓๓
รายงานของแผนกจัดการดนตรี	ลมูล รัตดากร	๒๓๗
รายงานของแผนกนิทรรศการหนังสือ	กัทลี สมบัติศิริ	๒๓๙
รายงานของแผนกชมรมห้องสมุด	สุข พงษ์สถิตย์	๒๔๒
การประกวดหนังสือไทยที่พิมพ์ในประเทศไทย ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ เนื่องในสัปดาห์หนังสือไทย	ชลัช ลียะวนิช	๒๔๓
ผลการตัดสินการประกวดเรื่องเกี่ยวกับ หนังสือชื่อ "ชีวิตที่รุ่งเรืองชนมาจากทาส"		๒๔๙
กวีวิจารณ์หนังสือเรื่อง "ชีวิตที่รุ่งเรืองชนมาจากทาส" (ได้รับรางวัลที่ ๑)	ม.ล. จตุรพิช ชมพูนุท	๒๕๐
กวีวิจารณ์หนังสือเรื่อง "ชีวิตที่รุ่งเรืองชนมาจากทาส" (ได้รับรางวัลที่ ๒)	ต้นสนีย์ วุฒยาภิรักษ์กุล	๒๕๗
กวีวิจารณ์หนังสือเรื่อง "ชีวิตที่รุ่งเรืองชนมาจากทาส" (ได้รับรางวัลที่ ๓)	สุรางคณา แซ่เฮ้ง	๒๖๓
บทบรรณาธิการ		๒๖๙
แดนกบาว		๒๗๓
หนังสือสัมพันธ์บรรณารักษ์		๒๘๕

T. L. A. BULLETIN

Volume 17, Number 3

May — June B.E. 2516 (1973)

C o n t e n t s

National Book Week in 1973	<i>Shalash Liyavanija</i>	217
Brief Report of the N.B.W. Book-Fairs Section.	<i>M.L. Manich Jumsai</i>	223
Brief Report of the N.B.W. Activities for Children and Juvenile Section	<i>M.L. Joy Nanthivashrin</i>	227
Brief Report of the N.B.W. Bibliography Section	<i>Sasiwong Pungtrakul</i>	231
Brief Report of the N.B.W. Public Relations Section	<i>Rasa Wongyungyu</i>	233
Brief Report of the N.B.W. Musical Shows Section	<i>Lamoon Ruttakorn</i>	237
Brief Report of the N.B.W. Book Display Section	<i>Katalee Sombatsiri</i>	239
Brief Report of the N.B.W. Provincial Library Club Section.	<i>Sook Pongsatidya</i>	242
Winners of Rewards for Their Books Published in 1972	<i>Shalash Liyavanija</i>	243
Winners of Rewards for Book reviewing		249
Book Reviewing (First Prize)	<i>M.L. Jaturapit Jompoonuj</i>	250
Book Reviewing (Second Prize)	<i>Sansnee Wutayapatirakul</i>	257
Book Reviewing (Third Prize).	<i>Surangana Sae Heng</i>	263
Editorial: Understanding Thailand by Reading		269
News		273
Librarian Relation Center		285

วารสารห้องสมุด
T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ เพื่อ

ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาบรรณารักษศาสตร์
ส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษาและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ

นายแพทย์คำรง เพ็ชรพลาย

ประจำกองบรรณาธิการ

นางแม่นันมาศ ชวลิต
นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ
ม.ล. จ้อย นันทวิจิตรินทร์
นางรำภา กุลสมบุรณ์
นางรุฑามาศ สุวรรณโคจร

นางนวนิตย์ อินทรามะ
นางสาวทองหยด ประทุมวงศ์
นางสาวลมูล รัตตากร
นางสาวกาญจนา โสภโณคร
นายชลธิ์ ลิยะวณิช.

เจ้าของ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ผู้จัดการ, ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา : นายแพทย์คำรง เพ็ชรพลาย
สำนักงาน : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ตึกอรทัยเทพกัญญา เลขที่ ๒๔๑ หน้าวัดบวรนิเวศ
ถนนพระสุเมรุ บางลำพู กรุงเทพมหานคร โทร. ๘๒๕๕๒๘
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ไทยเขมม ถนนเฟื่องนคร กรุงเทพมหานคร โทร. ๒๒๐๔๔๘

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอกข้อความตอนหนึ่งตอนใดไปตีพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต.

T. L. A. BULLETIN

Official Bi - monthly Journal of the Thai Library Association

Editor in Chief

Dr. Damrong Bejrablaya

Editorial Staff

Mrs. Maenmas Chavalit
Mrs. Kulasap Kesmankit
M.L. Joy Nanthivashrin
Mrs. Rampee Kulsomboon
Mrs. Chutamart Suwanakroth

Mrs. Navanit Intrama
Miss Tongyod Pratoomvongs
Miss Lamoon Ruttakorn
Miss Kanchana Sophanodorn
Mr. Shalash Liyavanija

Owner

Thai Library Association
Mahamakut Rajvidyalaya

Bovoraniyes, Bangkok Metropolis, Thailand

Printed at Thaikasem Press, Fuangnakorn Road, Bangkok Metropolis, Thailand

(All rights reserved. No part of this journal may be reproduced in any form without the permission of the owner).

รายนามคณะกรรมการบริหารประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๗

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายกสมาคม

อุปนายก คนที่ ๑

อุปนายก คนที่ ๒

เลขาธิการ

เหรัญญิก

บรรณาธิการ

ปฏิคม

นายทะเบียน

ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์

ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ

ประธานแผนกประชาสัมพันธ์

ประธานแผนกจัดทำวารสาร

ประธานแผนกหาทุน

ประธานแผนกจัดพิมพ์

ประธานแผนกนิเทศก์ห้องสมุด

ประธานแผนกห้องสมุดโรงเรียน

ประธานแผนกวิจัย

ประธานแผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและสิ่งพิมพ์

ประธานแผนกชมรมห้องสมุด

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

- นางแม่นี่มาส ชวลิต

- นางจารุวรรณ สันธุโสภณ

- พล.ต.ต. ม.ล. มานิจ ชุมสาย

- นางธราภว กนกมณี

- นางสาวกัทลี สมบัติศิริ

- นางสาวทองหยด ประทุมวงศ์

- นางสาวไข่มุกด์ มลิณฑะเลข

- นางจุฑามาศ สุวรรณโคจร

- ดร. มาเรียม เหล่าสุนทร

- นางจารุวรรณ สันธุโสภณ

- นางสาวรสา วงศ์ยังอยู่

- นายชลิต ติยะวณิช

- นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

- นางสาวลมูล รัตตากร

- นางสาวกาญจนา โสภโณเดธ

- นางศศิวงศ์ ปึงตระกูล

- นางรำภา กุลสมบุรณ์

- นางสาวกัทลี สมบัติศิริ

- นายสุข พงษ์สถิตย์

- นางสาวนิลวรรณ ปิ่นทอง

- นายฉุน ประภาวิวัฒน์

- ดร. ประดิษฐ์ เขียวสกุล

- นางจิตตรา ประนิช

- นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

- นางอัมพร บันศรี

- นางนวนิตย์ อินทรามะ

- ม.ล. จ้อย นันทวิชรินทร์

OFFICE BEARERS OF THE T.L.A. 1973-1974

President	- Mrs. Maenmas Chavalit
First Vice President	- Mrs. Charuwan Sindusopon
Second Vice President	- M.L. Manich Jumsai
Secretary	- Mrs. Thara Kanakamani
Treasurer	- Miss Katalee Sombatsiri
Librarian	- Miss Tongyod Pratoomvongs
Registrar	- Mrs. Chutamart Suwanakroth
Chief of Reception Committee	- Miss Kaimook Milintalake
Chief of Foreign Relations	- Dr. Maria Laosunthara
Chief of Library Training	- Mrs. Charuwan Sindusopon
Chief of Public Relations	- Miss Rasa Wongyoungyu
Chief of the T.L.A. Bulletin	- Mr. Shalash Liyavanija
Chief of Fund Raising	- Dr. Damrong Bejrablaya
Chief of Publication	- Miss Lamoon Ruttakorn
Chief of Library Clinic	- Miss Kanchana Sophanodorn
Chief of Development of School Libraries	- Mrs. Sasiwong Pungtrakul
Chief of Research Project for Library Technique and Information Science	- Mrs. Sasiwong Pungtrakul
Chief of Gift and Exchanges	- Mrs. Rampee Kulsomboon
Chief of Provincial Library Club	- Miss Katalee Sombatsiri
Member	- Mr. Sook Pongsatidya
Member	- Miss Nilawan Pintong
Member	- Mr. Chun Prabhavi-vadhana
Member	- Dr. Pradisth Cheosakul
Member	- Mrs. Chittra Pranich
Member	- Mrs. Kulasap Kesmankit
Member	- Mrs. Amporn Punsri
Member	- Dr. Navanit Intrama
Member	- M.L. Joy Nanthivashrin

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี ๒๕๑๖

ชลัช ลีระวนิช

ก่อนที่จะมีการจัดงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี ๒๕๑๖ ขึ้น ได้มีการประชุมวางแผนงานกันหลายครั้งหลายหนระหว่างคณะกรรมการบริหารของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และบุคคลผู้รับผิดชอบให้เป็นกรรมการในการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการอำนวยการจัดงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี พุทธศักราช ๒๕๑๖ ได้มีการรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน และคำวิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชน อันเกี่ยวกับการจัดงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี ๒๕๑๕ มาประเมินผลและใช้เป็นแนวทางในการจัดงานครั้งใหม่ ในที่สุด ในการประชุมครั้งที่ ๓ / ๒๕๑๖ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๑๖ คณะกรรมการบริหารของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้ลงมติ ให้จัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ ๒ ในส่วนกลางคือในกรุงเทพมหานคร ขึ้น ณ บริเวณโรงละครแห่งชาติ และ

สังคีตศาลาในบริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ถนนราชินี ตั้งแต่วันที่อาทิตย์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๖ ถึงวันศุกร์ที่ ๗ เมษายน ๒๕๑๖ รวม ๗ วันเช่นเดิม และกำหนดกิจกรรมที่จะจัดขึ้นหลายอย่าง แต่เท่าที่น่าสนใจและรวบรวมได้ มีดังนี้คือ :-

๑. กิจกรรมสำหรับประชาชน คุณ-

บุญจวน อินทรกำแหง เป็นประธาน ได้กำหนดกิจกรรมขึ้น ณ ห้องประชุม (ปีกขวา) โรงละครแห่งชาติ ระหว่างเวลา ๑๗.๐๐-๑๙.๐๐ น. รวม ๓ วัน คือ :-

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๖ รายการ

สนทนาเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับหนังสือไทย ผู้ร่วมสนทนาได้แก่ ดร. สัทธา พิณีภูวตล, นางสาวชลธิรา กลัทธิอยู่, ดร. เสริมจิตร สิงห์เสนีย์, และคุณบุญจวน อินทรกำแหง.

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๑๖ รายการ

สัมภาษณ์เรื่อง นวนิยายไทย "เพชรพระอุมา" โดยนายนพ ปลายวงศ์ ณ อยุธยา และคุณบุญจวน อินทรกำแหง.

วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๑๖ รายการ
อภิปรายเรื่อง “หนังสือกับชีวิตประจำวัน
ของข้าพเจ้า” โดย ศาสตราจารย์ ดร.
สุกิจ นิมมานเหมินท์, นายวิลาศ มณีวัต,
นายประหยด ศ. นาคะนาท, นายสุจิต
ศิริวรรณ และคุณธัญจวน อินทรกำแหง
เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย.

๒. กิจกรรม การแสดง การละเล่น
และดนตรี นางสาวมุล รัตตากร เป็น
ประธาน ได้กำหนดกิจกรรมขึ้น ณ สังกัด-
ศาลา ระหว่างเวลา ๑๖.๐๐-๑๘.๐๐ น.
รวม ๒ วัน คือ :-

วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๖ การแสดง
ดนตรีไทย ประกอบ การ บรรยาย โดย
ศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ และ
วงดนตรี คณะนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตร-
ศาสตร์.

วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๑๖ การแสดง
ดนตรีไทย โดยวงดนตรีของโรงเรียนมัธยม
วิจิตรชาติवास.

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๖ การแสดง
ดนตรีไทย โดยวงดนตรีของ มหาวิทยาลัย
มหิดล.

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๖ การแสดง
ดนตรีไทย โดยวงดนตรีของ โรงเรียน
ตาราคาม.

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๑๖ การแสดง
ดนตรีไทย โดยวงดนตรีของวิทยาลัยวิชา-
การศึกษาระธานมิตร.

วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๖ การแสดง
ดนตรีไทย โดยวงดนตรีของมหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

นอกจากนี้ ในบริเวณงานทุกวันระหว่าง
เวลา ๑๐.๐๐-๑๔.๐๐ น. มีการบรรเลง
ดนตรีสากล โดยวงดนตรีของวิทยาลัย-
วิชาการศึกษายุทวัน.

๓. กิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน
ม.ล. จ้อย นันทวิชรินทร์ เป็นประธาน ได้
กำหนดกิจกรรมขึ้น ณ ห้องประชุม (ปัก
ขวา) โรงละครแห่งชาติ ระหว่างเวลา
๑๐.๐๐-๑๒.๐๐ น. รวม ๒ วัน คือ :-

วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๑๖ รายการ
เล่นิทานและทายปัญหาสำหรับเด็ก โดย
ม.ล. จ้อย นันทวิชรินทร์ และ นางสาว
กาญจนา โสภโณคร.

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๖ รายการ
ฉายภาพยนตร์สำหรับเด็ก และระหว่าง

เวลา ๑๕.๐๐—๑๗.๐๐ น. เป็นรายการ
แสดง เบ็ดเตล็ด ของเด็กนักเรียน จักรไทย
สมาคม วาย.เอ็ม.ซี.เอ.

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๖ รายการ
ฉายฟิล์มสตริป และเล่นเกมสำหรับเด็ก.

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๑๖ รายการ
เบ็ดเตล็ด ของโรงเรียนอนุบาลรัชมังคลา
คูนย์เขาวชนเทเวศร์.

วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๑๖ รายการ
ฉายสไลด์ และจัดรายการประกอบ “ชุด
สวนโมกข์”.

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๑๖ รายการ
ฉายสไลด์ และจัดรายการประกอบ “ชุด
ท่องเที่ยวเมืองไทย”.

๔. กิจกรรมนิทรรศการ นางรำภี
กุลสมบุรณ์ เป็นประธาน ได้กำหนดกิจ-
กรรมขึ้น ณ ห้องประชุมโรงละครแห่งชาติ
(ปีกขวา ชั้น ๒) ระหว่างเวลา ๙.๐๐—
๑๘.๐๐ น. ทุกวัน จัดนิทรรศการหนังสือ
ในหัวข้อชื่อ “บ้านเมืองของเรา” โดย
แบ่งหัวข้อออกเป็น ๑๐ หัวข้อคือ:—

- (๑) ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และ
โบราณคดี.
- (๒) การปกครอง และกฎหมาย.

(๓) ศาสนา.

(๔) การศึกษา.

(๕) ศิลปวัฒนธรรม ภาษาและ
วรรณคดี.

(๖) ทรรศนารวมชาติ การเกษตร
และอุตสาหกรรม.

(๗) เศรษฐกิจ และการเงิน.

(๘) การแพทย์และสาธารณสุข.

(๙) การประชาสัมพันธ์.

(๑๐) เมืองไทยที่ชาวต่าง ประเทศ
สนใจ.

ได้มีการ รวบรวม รายชื่อ หนังสือ ที่นำ
มาจัดนิทรรศการครั้งนี้พิมพ์เป็นบรรณานุกรม
ไว้ที่หลังสาร ๒ เล่ม คือ เรื่องชาวเขา และ
เรื่องบ้านเมืองของเรา นางศศิวงศ์ บึงตระ-
กุล เป็นประธานในการจัดทำบรรณานุกรม
นี้.

๕. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์
นางสาวรสภา วงศ์ยังอยู่ เป็นประธาน ได้
จัดกิจกรรมเผยแพร่ไทยอาศัยสื่อมวลชน
และคิดแผ่นป้ายโฆษณาตามสถานที่ต่างๆ.

๖. กิจกรรมจัดจำหน่ายหนังสือใน
ราคาเขา ม.ล. มานิจ ชุมสาย เป็นประ-
ธาน ได้กำหนดกิจกรรมขึ้น ณ สนามหญ้า

วิมวดีบ้านหน้าของบริเวณสังคีตศาลา ถึง
ค่านข้างปีกขวาของโรงละครแห่งชาติ
ตั้งแต่เวลา ๙.๐๐—๑๙.๐๐ น. ทุกวัน
มีสำนักพิมพ์, ผู้แทนจำหน่ายหนังสือ
สมาคมและหน่วยราชการหลายแห่ง นำ
หนังสือมาจำหน่ายในราคาถูกลงกว่าปกติ.

๑. กิจกรรมการประกวดหนังสือ-
ไทย นายสุกิจ นิมมานเหมินท์ เป็นประ-
ธาน ได้มีการประกาศเชิญชวน ผู้จัดพิมพ์
จำหน่าย สำนักศึกษา และองค์การนิสิต
นักศึกษา ส่งหนังสือไทยที่ตีพิมพ์ในประ-
เทศไทยใน พ.ศ. ๒๕๑๕ เข้าประกวด ไทย
เชิญให้ส่งหนังสือเข้าประกวดได้ตั้งแต่วันที่
๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ ถึงวันที่ ๓๑ มกราคม
๒๕๑๖ หนังสือที่ส่งเข้าประกวดแบ่งออก
เป็น ๕ ประเภท คือ :-

(๑) หนังสือประเภทสารคดี ม.ล.
มานิจ ชุมสาย เป็นหัวหน้ากรรมการ.

(๒) หนังสือประเภทนวนิยาย คุณ
ขวัญ อินทรกำแหง เป็นหัวหน้ากรรม-
การ.

(๓) หนังสือประเภทหนังสืออ่าน
สำหรับเด็ก นางเสนาะจิตร สุวรรณโพธิศรี
เป็นหัวหน้ากรรมการ.

(๔) หนังสือประเภทหนังสืออนุสรณ์
ระดับอุดมศึกษา นายกำจร สติรกุล เป็น
หัวหน้ากรรมการ.

(๕) หนังสือประเภทหนังสืออนุสรณ์
ระดับมัธยมศึกษา นายกำจร สติรกุล เป็น
หัวหน้ากรรมการ.

๘. กิจกรรมการประกวดการวิจารณ์
หนังสือ นางจากรุวรรณ สินธุโสภณ เป็น
ประธาน ได้มีการประกาศเชิญชวนให้นัก-
เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศ
เขียนแสดงความรู้สึกในการอ่าน
และแสดงถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน
หนังสือเรื่อง "ชีวิตที่รุ่งเรืองขึ้นมาจาก
ทาส" ซึ่งแปลมาจากเรื่องอัตชีวประวัติของ
บุคเกอร์ ที. วอชิงตัน (Booker T. Washing-
ton) โดย ศาสตราจารย์ หลวงสमानวงนิ
ผลของการประกวดปรากฏว่า ม.ล. จตุรพิช
ชมพูนุท โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ได้
รางวัลที่ ๑ เงินสด ๕๐๐ บาท, นางสาว
คันสนีย์ วุฒยาภาธิรกุล โรงเรียนสตรี-
วิทยา ได้รางวัลที่ ๒ เงินสด ๓๐๐ บาท
และ นางสาวสุรางคณา แซ่แข็ง โรงเรียน
สตรีวิทยา ได้รางวัลที่ ๓ เงินสด ๒๐๐
บาท.

๕. กิจกรรมของแผนกชมรมห้องสมุด นายสุข พงษ์สถิตย์ เป็นประธาน เนื่องจากในชั้น ไม่สะดวกในการติดต่อ และการร่วมมือประสานงานกับชมรมห้องสมุดประจำจังหวัดต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค แผนกชมรมห้องสมุดจึงมิได้จัดกิจกรรมเนื่องในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติในส่วนภูมิภาค.

ภายหลังจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติผ่านพ้นไปแล้ว ประธานกิจกรรมของแผนกต่าง ๆ ได้ส่งรายงานสรุปผลของการทำงานมายังสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ตามนัยของรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๔/๒๕๑๖ ลงวันอังคารที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๑๖ ในขณะที่ยื่นบทความนี้เขียนรวบรวมได้ดังนี้ คือ:-

- ๑. รายงานของแผนกการออกร้านหนังสือ.
- ๒. รายงานของแผนกรายการสำหรับเด็ก และวัยรุ่น.
- ๓. รายงานของแผนกบรรณานุกรม.
- ๔. รายงานของแผนกประชาสัมพันธ์.
- ๕. รายงานของแผนกจัดการแสดงการเล่น และดนตรี.

๖. รายงานของแผนกนิทรรศการหนังสือ.

๗. รายงานของแผนกชมรมห้องสมุด.

๘. รายงานของแผนกการประกวดหนังสือไทย.

๙. รายงานของแผนกการประกวดการวิจารณ์หนังสือ.

รายงานของแผนกทั้ง ๙ นี้ ได้นำมาลงพิมพ์ไว้ใน "วารสารห้องสมุด" ฉบับที่ ๓ เป็นบทความอันดีข้อ ๆ ไปแล้ว.

อนึ่ง เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๖ เวลา ๑๗.๐๐ น. ณ ห้องประชุม (ปีกขวา) โรงละครแห่งชาติ ๑ พณฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ได้เป็นประธานในพิธีเปิดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปีพุทธศักราช ๒๕๑๖ ๑ พณฯ อภัย จันทวิมล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานคณะกรรมการอำนวยการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี ๒๕๑๖ ได้กล่าวรายงานความว่า "การจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๒ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้ประชาชนได้เห็นหนังสือ และเกิดความสนใจในการอ่านหนังสือ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งของการศึกษานอกโรงเรียน การจัด

กิจกรรมสำหรับชั้น มีการจัดนิทรรศการหนังสือ ในหัวข้อว่า "บ้านเมืองของเรา" โดยมีมุ่งหมายจะให้ผู้ชมได้รู้จักบ้านเมืองของเราในแง่ต่าง ๆ เช่น ศิลป วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม เป็นต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ และแนวทางอาชีพ สนับสนุนให้รู้จักและช่วยกันส่งเสริมผลิตผลของไทย และจะได้นำความรู้จากหนังสือมาปรับปรุงส่งเสริมบ้านเมือง และทำให้รู้จักเข้าใจทราบซึ่งในมรดกวัฒนธรรมของไทยดียิ่งขึ้น" หลังจากประธานคณะกรรมการอำนวยการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ รายงานจบลง ๆ พอ ๆ นายกรัฐมนตรี ประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน ความว่า "หนังสือที่ดีมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ประชาชนเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดสติปัญญา ความคิด และทัศนคติอันถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการศึกษาเล่าเรียน และการดำเนินกิจการงานต่าง ๆ จำต้องอาศัยหนังสืออยู่มาก มีความรู้สึกยินดีที่ได้ทราบ

ว่า การจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ได้ดำเนินไปด้วยดี และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหน่วยราชการ สถาบัน สมาคม สำนักพิมพ์ บริษัท ตลอดจนเอกชน พร้อมกันให้ขอคิดว่า กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้เริ่มขึ้นในสัปดาห์หนังสือระหว่างชาติควร จะกระทำกันต่อไป เพื่อให้ประเทศไทยได้มีหนังสือดีมากขึ้น ได้มีคนซื้อและคนอ่านเพิ่มมากขึ้น เพราะการอ่านหนังสือดีนั้นเป็นความจำเป็นอันหนึ่งของชีวิตและผู้ที่คิดหวังความก้าวหน้าทุกคนควรจะได้ซื้อหนังสืออ่าน และอ่านหนังสือที่ดี ๆ มากขึ้น" ต่อจากนั้นประธานในพิธีได้เป็นประธานในพิธีมอบรางวัลแก่ผู้แต่งหนังสือยอดเยี่ยมประจำปีเสร็จแล้วกล่าวเปิดงานนิทรรศการ และชมนิทรรศการ และบริเวณงานโรงละครแห่งชาติ และสังคีตศาลา.

คำขวัญของงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๑๖ คือ "ผู้นำที่ดีก่อนก็อ่านที่ดี".

รายงานของแผนกการออกร้านหนังสือ

ม.ล. มานิจ ชุ่มสาย

การออกงานร้านขายหนังสือเนื่องในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติจากวันที่ ๑ - ๗ เมษายน ๒๕๑๖ ณ สัปดาห์ศาลา ในบริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นับว่าได้ผลเป็นที่พอใจ มีร้านขายหนังสือมาร่วมมือสนับสนุนงานนี้ และมีผู้ซื้อหนังสือมากกว่าเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เพราะปรากฏว่าผู้กลายมีร้านมาร่วมมือในการขายหนังสือ ๑๗ ร้านเพิ่มขึ้นเป็น ๒๓ ร้าน คือ กวงกมล คลังวิทยา โอเคียนสโตร์ บรรณาการ วิจิตรรม ศิลปะบรรณาการ คลังสมุดคริสเตียน นิพนธ์ บรรณศิลป์ เฉลิมนิจ เสริมวิทย์บรรณาการ บ้านกาลสาส์น สยามปริทัศน์ รวมสาส์น อีรสาส์น ก้าวหน้า บรรณกิจ - เทรตติง ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์ ไทยวัฒนาพานิช แพร่พิทยา ประพันธ์สาส์น พิทยาการ และสำนักงานคนควาวิจัยทางสังคมและเทคนิค วิทยา นอกจากนี้ก็มีร้านของสมาคมห้องสมุดเอง สมาคมภาษาและหนังสือ กองหอสมุดแห่งชาติ กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์และกองโบราณคดี มาร่วมในการ

ออกร้านด้วย, ห้องสมุดต่างประเทศได้นำหนังสือมาแสดง แม้มีใ้ออกร้านขายหนังสือ ตามรายชื่อจะเห็นได้ว่าร้านใหญ่ ๆ ในกรุงเทพฯ ออกกันเกือบครบถ้วน และบางร้านเช่น องค์การค้าของคุรุสภา ได้มาสร้างร้านเองอย่างสวยงาม ทำให้เกิดความครึกครื้นขึ้นเป็นอันมาก ผู้คนที่มาในงานนี้หนาแน่นตลอดเวลา เพราะได้มองเห็นว่าเราได้ชักชวนให้ร้านต่าง ๆ ได้มาจัดการจำหน่ายหนังสือในราคาที่ถูกต้องที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทำให้เป็นการส่งเสริมให้มีผู้อ่านหนังสือมากยิ่งขึ้น ปรากฏตามสถิติว่าร้านต่าง ๆ ได้จำหน่ายหนังสือได้ถึงกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาทตลอดงาน และบางร้านก็ขายได้ถึง ๓๐,๐๐๐ บาท. นับว่าผู้ซื้อและผู้อ่านได้ทวีจำนวนมากขึ้น สมกับจุดประสงค์ของการจัดงานนี้ หนังสือที่นำมาจำหน่ายมีทุกประเภททุกชนิด ทั้งนวนิยาย สารคดี ความรู้เบ็ดเตล็ด หนังสือเด็ก และหนังสือต่างประเทศทำให้ผู้ซื้อได้รับความสะดวกที่จะได้ชมหนังสือทุกประเภทได้ในที่เดียวกัน.

อนึ่ง เป็นที่น่ายินดีที่พวกเราควรจะได้ทราบว่า เนื่องจากการจัดงานเมื่ออีกหลายวัน ร้านค้าหนังสือในกรุงเทพฯ ได้รวมเป็นกลุ่มเป็นก้อนขึ้น โดยได้สมัครมาเป็นสมาชิกของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย โดยจัดเป็นชมรมหนึ่งของสมาคมห้องสมุดฯ วัตถุประสงค์ของชมรมร้านจำหน่ายและสำนักพิมพ์หนังสือ นอกจากการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกันเองแล้ว ก็ยังได้แสดงเจตจำนงที่จะร่วมมือกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยทุกประการอีกด้วย ดังนั้นเมื่อได้ทราบว่าสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้จัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติขึ้นอีกใน พ.ศ. ๒๕๑๖ ทุกร้านก็ได้เข้าร่วมมือในการออกงานร้านโดยพร้อมเพรียงกัน โดยทุกร้านได้สละเงินช่วยเหลือในงานอย่างน้อยรายละ ๕๐๐ บาท (นอกจากองค์การค้ำครุสภา และไทยวัฒนาพานิช ได้ให้เงินรายละ ๑๐,๐๐๐ บาท) สำนักพิมพ์แพรวพิทยา ได้จัดพิมพ์หนังสือบรรณานุกรมให้ และบริษัทบุญรอดบริวเวอรี่ ออกเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท ให้พิมพ์หนังสือที่แจกจ่ายในงาน.

งานพิเศษที่เราได้จัดขึ้นอีกอย่างหนึ่ง นอกเหนือไปจากปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ก็คือเพื่อ

ส่งเสริมให้ผู้อ่านหนังสือดี ๆ ทุกประเภท ออกเผยแพร่มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในประเภทสารคดี หนังสือสำหรับเด็ก และหนังสืออนุสรณ์ที่จัดทำขึ้นตามสำนักศึกษาต่าง ๆ เราได้จัดการประกวดหนังสือดี ที่ได้จัดพิมพ์เป็นเล่มขึ้นในครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ทั้งหมด และได้เชิญท่านผู้ทรงคุณวุฒิแขนงต่าง ๆ อันมี ฯ พณ ฯ สุกนิมมานเหมินท์เป็นประธานกรรมการ และได้คัดเลือกหนังสือต่าง ๆ ที่สมควรแก่การยกย่องได้ดังนี้คือ:—

ประเภทนวนิยาย: “วงเวียนชีวิต” ของ ศรีฟ้า (พิมพ์จำหน่ายโดยห้างหุ้นส่วนจำกัด รวมสาส์น) ชนะเลิศและ “ด้วยปีกของรัก” ของสุวรรณี (ร้านศิลปาบรรณาคาร จัดพิมพ์) ชนะการชมเชย.

ประเภทสารคดี: “แผ่นดินไทยในอดีต” ของ นิคม มุสิกคามะ (สำนักพิมพ์แพรวพิทยา จัดพิมพ์) ชนะเลิศ และผู้ที่ได้รับการชมเชยอีก ๔ รายคือ “พระมหากษัตริราชเจ้า” ของประยูทธ สิทธิพันธ์ (สำนักงานพิมพ์สยาม) “ตอกไม้กับคน” ของ ม.ล. ต๋อย ชุมสาย (ไทยวัฒนาพานิชย์) “สารจากนครพิงค์ ถึงบางกอก” ของพลุหลวง และ ส. ศุลยานนท์

รายงานของแผนการออกบ้านหนังสือ

(เกษมบรรณกิจ) และ “คืนแค้นแห่งความ
สงขยามเช้า” ของ อมราวดี สุภาวี เทวกุล,
สุภัทรวดี สวัสดิ์ทิพย์, ชูวงศ์ ฉายะจินดา
และสุวรรณี.

ประเภทหนังสือเด็ก: มีเรื่องที่ได้รับการ
ชมเชย ๒ เรื่อง คือ “อ้วนกับอืดผจญภัย”
ของเขมมา แสงมณี (อักษรเจริญทัศน์
พิมพ์) และ “ตุ๊กแกผู้อาภัพ” ของ เฉลิมฉาย
เขมิวิชานรัตน์ (สำนักพิมพ์ห้องสมุดคริส
เตียน).

ประเภทหนังสืออนุสรณ์ของโรงเรียน
และสำนักศึกษา: รางวัลชนะเลิศได้แก่
“ราชินี ๑๕” ของโรงเรียนราชินี และ
รางวัลชมเชย ๒ เล่ม คือ “เค เอ็ม ไอ ที
๗๑” ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
กับ “กุสิดอนุสรณ์” ของวิทยาลัยครู
สวนกุสิด.

ผู้ได้รับรางวัลเหล่านี้ได้รับเกียรติ โดย
ได้รับโล่ที่จาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
โดยเฉพาะ.

เนื่องในการจัดงานสัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๖ นี้ ชมรมคณะร้าน
ขายหนังสือและสำนักพิมพ์ ได้ประชุมกัน

สองครั้ง และได้เชิญนายกสมาคมห้อง
สมุดแห่งประเทศไทยไปร่วมประชุมด้วย
ที่ประชุมได้ลงมติให้ร่วมมือโดยใกล้ชิด
กับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยต่อไป
และให้สนับสนุนนโยบายในการออกบ้าน
ขายหนังสือประจำปี ในการประกวดหนังสือ
ที่ดีต่อไปให้ยิ่งยวดยิ่งขึ้น กับในการทำ
บรรณานุกรม และ บรรณานุกรมแบบ
พรรณนาออกเผยแพร่ต่อไป การทำ
บรรณานุกรมพรรณนาก็เพื่อส่งเสริมให้ผู้
อ่านหนังสือได้เลือกดูได้ว่า หนังสือเล่มใด
มีสาระสำคัญอย่างไร จะได้เลือกสิ่งที่ดี
การได้ดูและเพื่อให้ชมรมนี้มีผู้รับผิดชอบ
ในการจัดงานร่วมมือกับสมาคมห้องสมุด
แห่งประเทศไทย และส่งเสริมสามัคคี
และค้ำกันผลประโยชน์ของคณะ ที่ประชุม
ได้เลือกตั้งประธาน และรองประธาน
ของกลุ่มขึ้น คือ ม.ล. มานิจ ชุมสาย
(เฉลิมนิใจประธานกลุ่ม) และนางนงเยาว์
ทวีวัฒนสวรรค์ (รวมสาส์น - รองประธาน)

สำหรับการประกวดหนังสือคตินันท์ ที่
ประชุมกรรมการสมาคมห้องสมุดแห่ง
ประเทศไทย ได้ตกลงที่จะจัดงานสอง
ชั้น กล่าวคือ ให้สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ส่งหนังสือ

รายงานของแผนกรายการสำหรับเด็กและวัยรุ่น

ม.ล. จ้อย นันทวิษรินทร์

ในระหว่างงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑-๗ เมษายน ๒๕๑๖ สำหรับรายการสำหรับเด็กและวัยรุ่นได้จัดที่โรงละครเด็ก (ปักขวา) โรงละครแห่งชาติเป็นประจำ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้:—

๒ เมษายน เวลา ๑๐.๑๕-๑๑.๓๐

น. รายการเล่านิทานสำหรับเด็ก โดย ม.ล. จ้อย นันทวิษรินทร์ นิทานที่เล่านี้มีทั้งนิทานต่างประเทศ เช่น แปลจาก "I know an old lady who swallowed a fly" นิทานไทย คือเรื่อง "คนมะเฟือง" ที่ ม.ล. มานิจ ชุมสาย ได้ฟังมาจากเฒ่าไทยในประเทศลาว และนิทานจากวรรณคดี เช่น เรื่อง พระอภัยมณี ตอนหนีนางผีเสื้อสมุทร และนิทานตลกเรื่อง ศรีธนญไชย บางตอน.

ต่อจากรายการนิทานได้ถามปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องที่เล่าให้ฟัง โดยมีรางวัลให้เป็นหนังสือบ้าง ขนมบ้าง.

เวลา ๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. น.ส.

กาญจนา ไสภโณคร จัดรายการถามปัญหาที่มีตั้งแต่ปัญหาต่างๆ สำหรับเด็กเล็ก

ไปจนปัญหายากหน่อยสำหรับเด็กโต ขอบเขตของปัญหาครอบคลุมไปตามสาขาวิชาต่างๆ รวมทั้งความรู้รอบตัวและเน้นทางปัญหาที่เกี่ยวกับประเทศไทยเพื่อให้เข้ากันกับหัวข้อของการจัดนิทรรศการเรื่อง "บ้านเมืองของเรา".

๓ เมษายน เวลา ๑๖.๐๐-๑๘.๐๐

น. การแสดงเบ็ดเตล็ดของเด็กนักเรียน จัดโดยสมาคม วาย เอ็ม ซี เอ ภายใต้การควบคุมฝึกซ้อมของ น.ส. ทศนียา มากวิริยะ ผู้แสดงเป็นนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ อาทิ โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย โรงเรียนเบญจมราชาลัย โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสสะเวียร์ ฯลฯ การแสดงแบ่งเป็นชุดๆ ต่างๆ กัน เช่น ฟ้อนแพน folk dances ฟ้อนขวัญข้าว modern dance เป็นต้น และมีนักเรียนรุ่นเยาว์จาก โรงเรียนนานาชาติ ในความควบคุมฝึกซ้อมของนาง มลลิตี บันสุวรรณ ร่วมแสดง ซึ่งกระตือรือร้น ระวัง ระวัง ต่างๆ นี้ผู้ชมพอใจมาก และเรียกร้องขอ

ชมซ้ำใหม่ ซึ่งผู้จัดทำพยายามสนองความประสงค์เท่าที่สามารถ.

๔ เมษายน เวลา ๑๐.๓๐-๑๑.๓๐

น. จัดฉายฟิล์ม สตรีพัสต์ เรื่องสำหรับเด็ก ๒ ม้วน คือ Mike mulligan and his steam shovel และ The stone soup เล่านิทานสั้น ๆ อีก ๑ เรื่อง ม.ล. จ้อย นันทิวชิรินทร์ ทำหน้าที่บรรยาย ฟิล์ม สตรีพัสต์ และเล่านิทาน ต่อจากนั้น น.ส. กาญจนา โสภโณ-ตร จักทหายปัญหาต่อเพราะเด็ก ๆ ที่มาเที่ยวในงานรยเร้ากันมากเพราะต้องการสนุกที่ออกไปแสดงความสามารถต่อหน้าคนดู อยากได้หนังสือที่จัดเป็นรางวัลให้ รวมทั้งสนใจที่ได้ฟังคำตอบที่เพิ่มความรู้ในด้านต่าง ๆ.

๕ เมษายน เวลา ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐

น. รายการเปิดตัวเล็กของโรงเรียนอนุบาลรัศมี โดยความควบคุมของ นางรัศมี กลีบบัว ครูใหญ่โรงเรียนอนุบาลแห่งนี้ รายการ แรกเป็น รายการ ชีวีร้อง ออกทำออกทางของเด็กนักเรียนอนุบาล ประมาณ ๒๐ คน ตั้งแต่อายุ ๒๖ ปี จนถึง ๕ ปี บริบูรณ์ น่ารักมาก รายการที่ ๒ เป็นการชีวีร้องเพลงลูกทุ่ง โดย ก.ช. ลักษมณ์ นันทิวชิรินทร์ รายการที่ ๓ เป็นการ

รำแม่ ผู้ชมได้รับความสนุกสนานทั่วกันที่ได้เห็นท่ารำน่าเอ็นดูของ พ่อแม่ และลูกๆ ทั้งหลาย.

ศูนย์เยาวชนเทเวศร์ได้จัดนำระบำชุดต่าง ๆ มาร่วมแสดงด้วย ผู้ควบคุมฝึกซ้อมคือ น.ส. ผกายทาว เสาวรส ระบำที่แสดงเช่น ระบำเทพบันเทิง พ้อนเลียบ ระบำชุดปู่เจ้า-ไก่แก้ว นักเรียนของศูนย์แห่งนี้รำได้สวยงามน่าชมยิ่ง ได้รับความปรบมือหนักแน่นและนาน.

นอกจากนั้น นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกลุ่มหนึ่งได้มีน้ำใจมาแสดงกระบี่กระบองให้ชมด้วยสองชุด ท่ารำกายที่สวยงาม การพ่นกันอย่างว่องไว จริงจังอย่างไม่กลัวเจ็บรวมทั้งการแสดงตลกเล็กน้อยประกอบ พาให้ผู้ชมเพลิดเพลินจนลืมเวลา แม้จะเลยเที่ยงไปแล้วก็ต้องขอยุติรายการ ก็ยังไม่ค่อยอยากจะลุกจากไปง่าย ๆ.

๖ เมษายน เวลา ๑๐.๓๐-๑๑.๓๐

น. ฉายสไลด์ และจัดรายการประกอบชุดสวนโมกข์ - ไชยา โภชนิสิตประกาศนียบัตรชั้นสูง แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

๗ เมษายน เวลา ๑๐.๓๐-๑๑.๓๐

น. ฉายสไลด์และจัดรายการประกอบชุดมรดกสยามและท่องเที่ยวเมืองไทย โดยนิสิตประกาศนียบัตรชั้นสูง คณะเทมิ.

ทั้งสองรายการมีการฉายสไลด์ และบรรยายประกอบหลังจากจบชุดสไลด์แล้ว ได้มีการทนายปัญหาหรือตั้งคำถามทั่วไปที่เกี่ยวกับเรื่องทฉาย รวมทั้งคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการชมสไลด์เหล่านั้นด้วย มีผู้สนใจตอบปัญหากันมากจนรางวัลที่เตรียมไว้ไม่พอ ต้องรีบจัดทำเพิ่มเติมอีก ภาพสไลด์ และคำบรรยายจัดทำโดยนาย บรรหาร วงศ์เจริญ ผู้ทนายปัญหา คือ น.ส. อารีย์ สุวพันธ์.

หนังสือที่นำมามอบเป็นรางวัลในรายการปัญหาต่าง ๆ นี้ได้รับความเอื้อเฟื้อจัดทำโดยบริษัทไทยวัฒนาพานิช และองค์การคำครุสภา.

ระหว่างสัปดาห์หนังสือแห่งชาตินั้นมีการฉายภาพยนตร์ให้ชมทุกวันโดยสลับกันกับรายการเด็กและวัยรุ่น คือ ถ้ารายการเด็กมีในตอนเช้า รายการภาพยนตร์จะมีตอนบ่าย ถ้ารายการเด็กมีตอนบ่าย ภาพยนตร์จะมีในตอนเช้า โดย นายศักดิ์

แสงทอง และนายพินิจ เข้มชูชาติ เป็นผู้ทำหน้าที่ฉายภาพยนตร์.

ภาพยนตร์ที่นำมาฉายมีทั้งการ์ตูนสำหรับเด็ก ภาพยนตร์เกี่ยวกับเรื่องเมืองไทย เรื่องชาวเขา รายการภาพยนตร์นั้นมีผู้ชมมากเสมอ แต่เป็นที่น่าเสียดายอยู่บ้างที่มีข้อสังเกตว่า เมื่อภาพยนตร์การ์ตูนจบลงเด็กจำนวนหนึ่งจะออกมาเลยและไม่ยอมอยู่ดูภาพยนตร์อื่น ๆ ที่มีประโยชน์สำหรับเด็กแม้จะพยายามชักจูงแนะนำว่าให้อยู่ดูต่อเท่าใดก็ไม่สำเร็จ.

ภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมสูงสุด คือ ภาพยนตร์ส่วนพระองค์ และภาพยนตร์ข่าวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมทั้งพระราชโอรสและพระราชธิดา.

ในการติดต่อกับสมาคม วายเอ็มซีเอ และศูนย์เยาวชนทเวคเอร์ นิสิตมหาวิทยาลัยรวมคำแหงและนักเรียนโรงเรียนนานาชาติ เพื่อขอเชิญมาร่วมรายการนั้น ได้รับความร่วมมือประสานงานจาก ม.ล. จุลลา งามรณ.

สรุปกิจกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่นเท่าที่จัดขึ้นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

ครั้งที่ ๒ มีตามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น ผู้เขียน
 รายงานในฐานะผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรม
 มีข้อเสนอถึงปัญหาที่ประสบซึ่งอยากจะ
 แลกเปลี่ยนให้ทราบไว้เพื่อเป็นแนวในการแก้ไข
 ปรับปรุงในการจัดรายการครั้งต่อไป ปัญหา
 สำคัญคือเรื่องกำหนดเวลาจัดรายการตาม
 สূญบัตรที่กำหนดไว้ ๑๐.๐๐ น. สำหรับ
 รายการเช้าทุกวันแต่ในการจัดจริงๆ ต้อง
 เล่นเวลาคอยคนคุยเสมอ ตั้งแต่อย่างน้อย
 ๑๕ นาที ถึงอย่างมาก ๓๐ นาที ทั้งๆที่ขี้น
 นัยว่าให้มีกาโฆษณาประชาสัมพันธ์ มาก
 พอสมควร และยังใช้จัดเขียนโปสเตอร์
 แจงรายการไปติดไว้ มีประกาศชักชวน
 และชี้แจงรายการเป็นระยะ ๆ แต่ถึง
 กระนั้นคนก็ยังมาน้อยในชั้นต้น จึงต้องมี
 การจัดตั้งไมโครโฟนโฆษณาที่หน้าโรง-

ละครเล็กที่จะจัดรายการ นอกแห่งหนึ่ง
 เรียกห้องเชอเชิญคนคุย และผู้จัดเองกับ
 เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่มาช่วยเหลือ แต่ละวัน
 ยังต้องช่วยกันเชิญชวน ด้วยวาจากับผู้ที่
 ผ่านไปมาด้วย อีกรวมทั้งอาศัยลูกเสือผู้มา
 ช่วยงานให้ชักชวนอีกด้วย จึงได้จำนวน
 คนเข้าชมเพิ่มมากขึ้น ปีต่อไปอาจต้อง
 พิจารณากันใหม่ ว่าควรเริ่มรายการเวลา
 เกิมหรือไม่ หรือควรเลื่อนไปเริ่มเสียตั้งแต่
 เวลา ๑๐.๓๐ น. เลย. และคิดว่ากา
 โฆษณาที่หน้าโรงละครเล็กที่จะมีกิจกรรม
 นั้น ยังจำเป็นอยู่และควรทำต่อไป โดย
 ใช้เวลาโฆษณาล่วงหน้าตั้งแต่ ๕.๓๐ น.
 เป็นต้นไป เพื่อว่าเมื่อดังกำหนดเวลาของ
 รายการจริง ๆ จะได้เริ่มรายการได้เลยใน
 ทันที.

สมาชิกวารสาร ฯ โปรดทราบ

๑. ถ้าท่านเปลี่ยนยศ ชื่อ นามสกุล
๒. ถ้าท่านย้ายที่อยู่
๓. ถ้าท่านประสงค์จะบอกรับวารสาร ฯ ปีต่อไป
 โปรดแจ้งให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยทราบ.

รายงานของแผนกวรรณกรรม งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

ศศิวงศ์ บึงตระกูล

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้รับมอบหมายให้จัดนิทรรศการ และจัดทำวรรณกรรมหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับย่านเมืองของเรา ออกเผยแพร่แก่ผู้สนใจ คณะกรรมการแผนกวรรณกรรม จึงได้จัดทำวรรณกรรมเรื่อง "รู้จักย่านเมืองของเราด้วยหนังสือ" ตามหัวข้อดังต่อไปนี้ :-

๑. ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ โบราณคดี.
๒. การปกครอง กฎหมาย.
๓. ศาสนา.
๔. การศึกษา.
๕. ศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา และวรรณคดี.

๖. ทรัพยากรธรรมชาติ การเกษตร และ อุตสาหกรรม.

๗. เศรษฐกิจ และ การเงิน.

๘. การแพทย์และสาธารณสุข.

๙. การประชาสัมพันธ์.

๑๐. เมืองไทยที่ชาวต่างประเทศสนใจ.

ในการจัดทำวรรณกรรมนี้ ได้รับ ความอนุเคราะห์จากหน่วยราชการ และห้องสมุดต่าง ๆ ซึ่งจัดทำบทความ และมอบหนังสือให้มาแสดง ในด้านการจัดพิมพ์ สำนักพิมพ์แพร่พิทยา แผนกการพิมพ์ได้เอื้อเฟื้อจัดพิมพ์ให้ โดยไม่คิดมูลค่า และสมาคมการพิมพ์แห่งประเทศไทยช่วยเหลือกระจายพิมพ์เป็นจำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม.

รายนามคณะกรรมการแผนกวรรณกรรม

๑. นางศศิวงศ์ บึงตระกูล	ประธาน
๒. น.ส. กัทลี สมขัติศิริ	กรรมการ
๓. น.ส. อุทัย ทุติยะโพธิ	กรรมการ
๔. นางรำภา กุลสมบุรณ์	กรรมการ

๕. นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ	กรรมการ
๖. น.ส. ก่องแก้ว วีระประจักษ์	กรรมการ
๗. น.ส. สัมพิศ กฤตติกากุล	กรรมการ
๘. ดร. นวนิตย์ อินทรามะ	กรรมการ
๙. พันโท ประสาร ทองภักดี	กรรมการ
๑๐. ร.ท. หอจิง วิญญาณ์ ภาวิไล	กรรมการ
๑๑. น.ส. ทองหยด ประทุมวงศ์	กรรมการและเลขานุการ.

รายการกระจายเสียงเพื่อความรู

๑. สถานีวิทยุ ๑ ป.ณ.	ทุกวันพุธ เวลา ๑๘.๓๕ - ๑๘.๕๐ น.
(๑๕ นาที) รายการ แนะนำหนังสือ
“เรื่องน่าอ่าน”.
๒. สถานีวิทยุ ท.ท.ท. ภาคปกติ	ทุกวันอาทิตย์ สัปดาห์ที่สามของเดือน
เวลา ๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น. (๓๐ นาที)
รายการปาฐกถา, อภิปรายเกี่ยวกับ
หนังสือ - การอ่าน - ห้องสมุด.

รายงานของแผนกประชาสัมพันธ์

รสา วงศ์ยังอยู่

สรุปผลงานของแผนกประชาสัมพันธ์
ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๒
วันที่ ๑-๗ เมษายน ๒๕๑๖ มีดังต่อไปนี้
คือ:-

แผนงานของแผนกประชาสัมพันธ์

๑. ประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์.
๒. ประชาสัมพันธ์ทางวิทยุกระจายเสียง.
๓. ประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์.
๔. ประชาสัมพันธ์ทางป้ายประกาศ.

ระยะเวลาดำเนินงาน

๑. ก่อนกำหนดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ.
๒. ระหว่างงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ.
๓. ภายหลังจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ.

สรุปผลของการปฏิบัติงานตามแผน

๑. ทางหนังสือพิมพ์

๑.๑ คุณหญิงอัมพร มีสุข รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นรองประธานคณะกรรมการอำนวยการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๖ แดงแกผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๑๖.

๑.๒ เกวีนข่าวสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๖.

๑.๓ ลงข่าวกำหนดการจัดงาน.

๑.๔ ประกาศการแสดงโฆษณา.

๑.๕ ลงข่าวรายการแต่ละวัน.

วิธีการ

- ส่งผ่านกองข่าวกรมประชาสัมพันธ์.
- ส่งหนังสือพิมพ์บางฉบับโดยตรง.
- ส่งถึงฝ่ายประชาสัมพันธ์ กระทรวงศึกษาธิการ.

๒. ทางวิทยุกระจายเสียง

— สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.

— สถานีวิทยุ ท.ท.ท.

— สถานีวิทยุ ๑ ป.ณ.

— สถานีวิทยุกองพล ๑.

— สถานีวิทยุศึกษา.

๒.๑ รายการสรุปผลของการทำงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ ณ สถานีวิทยุ ท.ท.ท. วันอาทิตย์ ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ เวลา ๙.๐๐-๙.๓๐ น.

๒.๒ ประกาศกำหนดการทำงาน ทุกสถานี.

๒.๓ ประกาศการเชิญชมโชน ทุกสถานี.

๒.๔ ประกาศกำหนดการทำงาน ประจำวัน ทุกสถานี.

๒.๕ อ่านคำขวัญ ทุกสถานี (เฉพาะ สถานีวิทยุกองพล ๑ จะเพิ่มเติมด้วย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยกำหนดการทำงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๖ ในวันที่ ๑-๗ เมษายน ณ โรงละครแห่งชาติและสังคีตศาลา).

๒.๖ รายการสัมภาษณ์ เรื่องการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๖ ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อาจารย์รัญจวน อินทรกำแหง ผู้ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันพุธ ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๖ เวลา ๗.๐๐-๗.๑๕ น.

๒.๗ รายการสนทนา เรื่องการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๖ ณ สถานีวิทยุ ๑ ป.ณ. เวลา ๑๙.๓๕-๑๙.๕๕ น. ทั้งนี้ คือ:-

— วันพุธ ที่ ๖ มีนาคม ๒๕๑๖.

— วันพุธ ที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๖.

— วันพุธ ที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๑๖.

— วันพุธ ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๑๖.

— วันพุธ ที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๖.

(เล่าเรื่องตอนแสดงละครเรื่อง ราชานิราช และขุนช้างขุนแผน ทั้ง ๒ เรื่อง).

๒.๘ รายการเรื่องสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๑๖ เวลา ๑๙.๓๐-๑๙.๕๕ น.

๒.๙ รายการสนทนา เรื่องการจัดนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ ในงาน

รายงานของแผนกประชาสัมพันธ์

๒๓๕

สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ทางสถานีวิทยุ
ท.ท.ท. กิ่งนี้ คือ:-

- วันอาทิตย์ ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๖

เวลา ๙.๐๐ - ๙.๓๐ น.

- วันเสาร์ ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๑๖

เวลา ๑๙.๔๕ - ๒๐.๐๐ น.

(เล่าเรื่องการจัดนิทรรศการและ
กิจกรรมต่าง ๆ).

๒.๑๐ รายการสนทนาเรื่อง การจัด
งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ณ สถานีวิทยุ
ศึกษา วันเสาร์ ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๑๖
เวลา ๑๗.๒๐ - ๑๗.๕๐ น.

๒.๑๑ ประกาศเชิญชมละคร ทุก
สถานี (สถานีวิทยุของพลที่ ๑ ออกรอการ
ระยะนี้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงกระชั้น
หัน).

๒.๑๒ รายการเรื่องพี่น้องชาวเขา,
หนังสือที่พิมพ์ในการแสดงนิทรรศการ
ในงานสัปดาห์หนังสือ มีดังนี้ คือ:-

- ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่ง
ประเทศไทย วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๑๖
เวลา ๑๙.๓๐ - ๑๙.๔๕ น.

- ทางสถานีวิทยุ ๑ ป.ณ. วันที่ ๒
พฤษภาคม ๒๕๑๖ เวลา ๑๙.๓๕ -
๑๙.๕๐ น.

๓. ทางโทรทัศน์

๓.๑ คุณหญิงอัมพร มีสุข แถลง
ณ สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๗
วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๑๖ เวลา ๑๗.๐๐ -
๑๘.๐๐ น.

๓.๒ ฉายสไลด์ประกาศกำหนด
การจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ และ
คำขวัญส่งเสริมการอ่าน ณ สถานี
โทรทัศน์ ช่อง ๔ และช่อง ๗.

๔. ทางป้ายประกาศ

๔.๑ บริษัท เสริมสุข จำกัด จำกัด
ทำป้ายประกาศด้วยผ้าขนาด ๑ x ๔ เมตร
จำนวน ๕ แผ่น ติดตั้งที่ย่านชุมชนมุขมนตรี.

๔.๒ ป้ายขนาดใหญ่ติดตั้งที่ชุม
มุขมนตรี ๔ แห่ง และที่หน้าหอสมุดแห่งชาติ
๑ แห่ง.

๔.๓ ไปสเคอร์เชิญชวนเที่ยวงาน
จำนวน ๑,๐๐๐ แผ่น ส่งไปติดตั้งยังโรง
เรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียน

เทศบาล และที่พักผู้ โดยสารรถประจำทาง
 ในย่านชุมชนมชน ซึ่งคาดว่าการณ์ครหลวง
 กรุงเทพมหานครและบริษัทเอทีคอร์ไซค์ให้
 ความเอื้อเฟื้อในการติดตั้ง.

อนึ่ง ในวาระพิธีเปิดงาน ได้จัดให้
 สุภาพสตรี ๓ คนแต่งกายชาวเขาเผ่า

กระเหรี่ยง, แมว และเข่า ประจำอยู่ ณ
 ฝ่ายนิทรรศการเรื่องชาวเขา เพื่อเป็นการ
 ต้อนรับประธานในพิธีเปิด และเพื่อให้สื่อ
 มวลชนแพร่ภาพทางโทรทัศน์และหนังสือ
 พิมพ์ เชิญชวนให้ประชาชนมาชมงาน
 สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ.

รายงานของแผนกจัดการดนตรี

ลมล รัตตากร

ในการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑-๗ เมษายน ๒๕๑๖ แผนกจัดการดนตรีได้รับความร่วมมือจาก วงดนตรีมหาวิทยาลัย วิทยาลัยและโรงเรียนหลายแห่ง และได้แบ่งวงดนตรีออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ:-

๑. ดนตรีไทย.
๒. ดนตรีสากล.

๑. ดนตรีไทย

มีการแสดงดนตรีไทย ณ สังกัดศาลา ทุกวัน ในเวลา ๑๖.๐๐-๑๘.๐๐ น. ยก เว้นวันที่ ๖ เมษายน ซึ่งเป็นวันจักรวณเดยว การแสดงดนตรีไทย มีดังนี้ คือ:-

๑ เมษายน ดนตรีไทยของศาสตราจารย์ ดร. อูทิศ นาคสวัสดิ์ และคณะแห่ง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันนั้นผู้สนใจ มาฟังดนตรีอย่างแน่นขนัด ทั้งผู้เล่นดนตรี และผู้ฟังสนุกรสนานกันมาก จนเวลาล่วงไป จนถึง ๑๗.๓๐ น. จึงปิดรายการ.

๒ เมษายน ดนตรีไทยของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดราชาธิวาสผู้แสดงเป็นทั้ง คีษย์เก่า คีษย์ปัจจุบัน และผู้ที่กำลังจะมา เป็นคีษย์ ร.ว. เมื่อเริ่มรายการ ผู้ฟังมี จำนวนค่อนข้างน้อย เป็นเพราะยังไม่หมด เวลาราชการ เมื่อแต่คร่อมลมตก ผู้คนจึง ทอยยกกันมามากขึ้น ต่างชมเปาะว่าเล่น ได้ดี ดนตรีวงนี้เป็นดนตรีไทยของนักเรียน มัธยมศึกษวงแรกที่มาแสดงในงาน.

๓ เมษายน ดนตรีไทยวันนี้เป็นวง

ผสมของวิทยาลัยมหาวิทยาลัยผู้เล่นเล่น อย่างสุดฝีมือและสนุกรสนานทั้ง ๆ ที่มีการ ออกตัวและถ่อมตัวอยู่ตลอดเวลา แต่ก็ สร้างความเพลิดเพลินใจในยามเย็นให้แก่ ผู้ฟังมาก รายการนี้เริ่มล่าไปเล็กน้อย และเลิกช้าเพื่อทดแทนเวลาที่เสียไปด้วยความเต็มใจของผู้แสดงและผู้ชม.

๔ เมษายน ดนตรีไทยของโรงเรียน

คาราคาม เป็นวงดนตรีระดับมัธยมศึกษา อีกวงหนึ่งที่มาแสดงในงานนี้ ที่พูดได้ว่า ได้

รับความสนใจจากผู้ฟังไม่น้อยกว่าวง “ผู้ใหญ่”.

๕ เมษายน ดนตรีไทย ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร มีหลายท่านที่มาแสดงเป็นรอบสองจากรอบแรกในวันที่ ๓ เมษายน การเล่นดนตรีเป็นไปอย่างมั่นใจและครึกครื้นจนบรรยายการ.

๖ เมษายน ดนตรีไทย ในวันปีการะการของงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาตินี้ เป็นวงดนตรีของมหาวิทยาลัยรามคำแหงอันใหม่ในวงมหาวิทยาลัย ทว่าเป็นวงใหญ่ที่แข็งแกร่งอย่างน่าทึ่ง เป็นที่พอใจของผู้ฟังโดยทั่วกัน.

๒. ดนตรีสากล

มีดนตรีสากลของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน แสดงตลอดงาน เริ่มรายการตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ น. ถึง ๑๔.๐๐ น. ยกเว้นบางวันซึ่งอาจจะเริ่มช้าเล็กน้อยไปบ้างตามความสนใจของผู้ชม กลางวันมีผู้มาฟังน้อยและจะมากขึ้นเรื่อย ๆ และเมื่อผู้คนมามากเข้า ๆ ก็ถึงเวลาที่ดนตรีวงนี้จะเลิกเพื่อเปิดโอกาสให้ท่านเหล่านั้นไปฟังดนตรีไทย ณ สังกัดศาลาต่อไป.

ข้อสรุปของแผนกนี้ คือ “ที่ไหนมีเสียง (ดนตรี) ที่นั่นมีคน (มาชมงาน) มาก”.

รายงานของแผนกนิทรรศการหนังสือ เรื่อง “รู้จักบ้านเมืองของเราด้วยหนังสือ”

กัทลี สมบัติศิริ

การแสดงผลนิทรรศการได้ดำเนินงานไปพร้อมกัน ๒ ประการ คือ—

๑. การแสดงผลนิทรรศการ.
๒. การทำหนังสือบรรณานุกรมประกอบนิทรรศการ.

หน่วยราชการและสถาบัน ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยนำหนังสือ ตลอดจนสิ่งประกอบ เช่น แผนภูมิ, รูปภาพ, รูปปั้น, หุ่นจำลอง เป็นต้น มาให้สมาคมห้องสมุด ฯ จัดแสดง บางแห่งก็นำหนังสือและเอกสารมาแจกให้เปล่าระหว่างงานด้วย พร้อมกันนั้น เจ้าหน้าที่ยังได้ช่วยเขียนคำอธิบายและประวัติความเป็นมาในเรื่องต่าง ๆ ของไทย และแนะนำหนังสือจำนวน ๑๐—๑๕ เล่มเกี่ยวกับเรื่องเหล่านั้นลงในบรรณานุกรมประกอบนิทรรศการด้วย.

การแสดงผลนิทรรศการ กับ หนังสือบรรณานุกรมประกอบการแสดงผลนิทรรศการ ได้กำหนดหัวข้อเรื่องไว้สอดคล้องกัน

เพียงแต่แตกต่างกันบ้างในรายละเอียดบางประการ ผู้จัดนิทรรศการได้พยายามเรียบหัวข้อเรื่องให้ผู้ชมได้เข้าใจเรื่องราวของประเทศไทยดีต่อกันเป็นลำดับ โดยเริ่มตั้งแต่ชนชาติไทยเข้ามาสู่แคว้นสุวรรณภูมิ แล้วมาสถาปนาสุโขทัย อยุธยา และกรุงเทพฯ ขึ้นเป็นราชธานี หนังสือและภาพที่แสดงลำดับแรกจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และโบราณคดี และเพื่อให้ทราบว่า ไทยมีสิ่งใดที่ทำให้อยู่รวมกันได้ จึงได้จัดเรื่องการปกครองและกฎหมายไว้เป็นลำดับที่สอง โดยแสดงไว้ว่า รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของไทย พระมหากษัตริย์เป็นองค์พระประมุขของชาติ ต่อมาลำดับที่สามแสดงถึงสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชาติไทย คือ พุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ หัวข้อต่อไปคือการศึกษาคือเป็นรากฐานของความเจริญก้าวหน้า และมีวิวัฒนาการมาจากพระอาราม ในหัวข้อศิลปวัฒนธรรม

อันเป็นสมบัติที่ไทยภาคภูมิใจ ได้แสดงไว้โดยละเอียด มีทั้งภาพ และหุ่นจำลองทางสถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม ศิลปวัฒนธรรมในชีวิตประจำวัน รวมทั้งวรรณคดีและภาษาประกอบหนังสือด้วย ส่วนในทางเศรษฐกิจได้แสดงให้เห็นว่า ไทยดำรงอยู่ได้โดยอาศัยทรัพยากรธรณี เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม - พร้อมทั้งแสดงความก้าวหน้าตามแผนพัฒนาของชาติไว้ด้วย หัวข้อเรื่องในตอนท้ายของนิทรรศการแสดงให้เห็นว่า ประชาชนจะอยู่เย็นเป็นสุขได้จะต้องมีการแพทย์และการสาธารณสุขที่ดี จึงได้แสดงภาพการรักษาโรคภัยต่าง ๆ ตลอดจนความเป็นมาของการแพทย์ไทย ในหัวข้อการประชาสัมพันธ์ได้แสดงภาพความช่วยเหลือสงเคราะห์บุคคลหลายประเภทในยามทุกข์ยาก นิทรรศการสรุปท้ายด้วยเรื่องเมืองไทยที่ต่างประเทศสนใจ โดยห้องสมุดสยามสมาคมได้นำหนังสือที่ชาวต่างประเทศเขียนเรื่องเมืองไทยไว้มาแสดง และองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.) ได้นำภาพที่มีสีสันสวยงามร่วมแสดงในเรื่องสุดท้ายด้วย.

หัวข้อที่แสดงครั้งที่ได้นำมาแสดงนี้เป็นเรื่องเมืองไทยโดยส่วนรวม แต่จุดเด่นของนิทรรศการครั้งนี้^{๕๕}อยู่ที่เรื่อง ประชาชนพลเมือง ซึ่งเน้นถึงชีวิตชาวเขา โดยตกแต่งเป็นฉาก เขียนภาพและสร้างบ้านจำลองเพื่อแสดงประวัติ อุปนิสัย และความเป็นอยู่ของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ คุณรำภี กุลสมบุรณ์ เป็นผู้ออกความคิดเห็นนำอุปกรณ์มาและควบคุมการจัดแสดงเรื่องนี้โดยตลอด พร้อมทั้งรวบรวมบรรณานุกรมเรื่องชาวเขา พิมพ์ออกมาอีกเล่มหนึ่งต่างหาก ซึ่งใช้เป็นหนังสืออ้างอิงสำหรับศึกษาค้นคว้าเรื่องชาวเขาได้เป็นอย่างดี.

แผนกวารสารของหอสมุดแห่งชาติได้มาเพิ่มเติมแสดงนิทรรศการวารสารสำคัญในปัจจุบัน พร้อมทั้งหนังสือพิมพ์ประจำภาคในสมัยต่าง ๆ ของไทยบนชั้นสอง ทำให้การแสดงครั้งนี้^{๕๕}น่าสนใจยิ่งขึ้น.

ในการแสดงนิทรรศการครั้งนี้^{๕๕} ยังมีหนังสือพิเศษที่มีค่ายิ่งอีกเล่มหนึ่งคือ ต้นฉบับของหนังสือเรื่อง "สยามสาธกวรรณสาทิศ" ของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

รายงานของแผนกนิทรรศการหนังสือ

๒๔๑

พระราชทานให้นำมาแสดงในนิทรรศการ
ครั้งนี้ด้วย หนังสือเล่มนี้ยังไม่เคยไปตก
เกล้าฯ พระราชทานให้แสดงในนิทรรศการ
ครั้งใดมาก่อนเลย นับเป็นพระมหา
กรุณาธิคุณยิ่งนัก.

การแสดงนิทรรศการครั้งนี้ได้มีผู้
สนใจมาชมไม่ขาดสาย มีทั้งนักเรียนและ
ประชาชนทั่วไป รวมทั้งพระภิกษุจากพระ
อารามต่าง ๆ ซึ่งท่านได้นัดมาเข้าชม
พร้อมกันวันหนึ่งประมาณ ๑๐๐ กว่ารูป
ตามสถิติที่ให้ลูกเสือผู้เฝ้านิทรรศการรวบรวมไว้
ปรากฏว่าวันหยุดราชการมีผู้เข้า
ชมมากที่สุดเป็นจำนวน ๑,๐๐๐ คน วัน
ทำงาน ๕๐๐-๖๐๐ คน ถึงแม้ว่าจะเป็น
สถิติที่น่าจะพอใจ แต่สมาคมห้องสมุดฯ
ยังหวังที่จะดำเนินงานให้เป็นที่สนใจแก่

นักเรียนและประชาชนให้มากยิ่งขึ้นในปี
ต่อไป.

มีหน่วยราชการ สถาบัน และเอกชน
ต่างก็ได้ให้ความร่วมมืออนุเคราะห์อย่างค้ำ
ยิ่งในการจัดนิทรรศการครั้งนี้ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง นิทรรศการเรื่อง "พี่น้องชาว
เขา" ได้รับความเอื้อเฟื้อให้ยืมสิ่งของบาง
อย่างจากผู้กำกับการพัฒนาการ กอง
บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, สยาม
สมาคม, ชมรมกลุ่มศึกษาพุทธศาสตร์
และประเพณี สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, คุณอนันต์ กุลสมบุรณ์,
ม.ล. จ้อย นันทวิจิตรินทร์, คุณครุณา
สมบุรณ์กุล, คุณนิตยา พิรานนท์, ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์วิไล ปานพลอย และคุณ
ศรีอุไร นัยนานนท์.

รายงานของแผนกชมรมห้องสมุด

สุข พงษ์สถิตย์

ในรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เรื่อง การจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาตินั้น ให้แผนกชมรมห้องสมุดแจ้งไปยังจังหวัดต่าง ๆ แต่ในปีนี้ นายกสมาคมห้องสมุดฯ เห็นว่าเวลากระชั้นชิดมาก จึง

ให้نگการแจ้งไปยังต่างจังหวัด งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติสำหรับปีนี้นั้นจึงจัดขึ้นเฉพาะในส่วนกลางเท่านั้น ในปีต่อไปจึงจะได้แจ้งการจัดงานล่วงหน้าแต่เนิ่น ๆ หรืออย่างช้าก็จะแจ้งในระหว่างการประชุมใหญ่สามัญประจำปี.

การประกวดหนังสือไทยที่ตีพิมพ์ในประเทศไทย ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ เนื่องในสัปดาห์แห่งหนังสือไทย

พลับ ธิยะวณิช

เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ สหสมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศ
เรื่อง การประกวดหนังสือไทย ที่ตีพิมพ์
ในประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เชิญ
ชวนสำนักพิมพ์จำหน่ายหนังสือ, สถาบัน
การศึกษา และองค์การนิสิตนักศึกษา
ให้ส่งหนังสือของตนเข้าประกวด เพื่อรับ
รางวัลหนังสือดี รายละเอียดในประกาศมี
ดังนี้คือ :-

“... เนื่องในสัปดาห์แห่งหนังสือไทย
สหสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในความ
อุปการะของคณะกรรมการแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้มีการ
ประกวดหนังสือไทย ที่ตีพิมพ์ในประเทศไทย
ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ ขึ้น เพื่อส่งเสริม
หนังสือที่มีคุณภาพดี โดยมีระเบียบการ
ดังต่อไปนี้ :-

ก. หนังสือที่จะส่งเข้าประกวด แยก
เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้ คือ :-

๑. หนังสือสารคดี.
 ๒. หนังสือนวนิยาย.
 ๓. หนังสืออ่านสำหรับเด็ก (ที่มีใช้
ตำราเรียน).
 ๔. หนังสืออนุสรณ์ที่สำนักศึกษาหรือ
องค์การนิสิตนักศึกษา ในระดับอุดมศึกษา
จัดทำขึ้น.
 ๕. หนังสืออนุสรณ์ที่สำนักศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา จัดทำขึ้น.
- ข. หลักเกณฑ์การส่งเข้าประกวด
๑. แต่ละสำนักศึกษา หรือผู้จัดทำ
จำหน่าย จะส่งเรื่องเข้าประกวดได้เพียง
ประเภทละเรื่องเดียว.
 ๒. สิ่งที่จะส่งเข้าประกวดต้องเป็นหนังสือ
ที่ตีพิมพ์สำเร็จ มีเรื่องจบครบบริบูรณ์
เป็นหนังสือที่พิมพ์ครั้งแรก ใน พ.ศ.
๒๕๑๕ และเป็นเรื่องแต่งขึ้น มิใช่งานแปล.

๓. สำหรับหนังสือสารคดี หรือ นวนิยาย ต้องมีขนาดไม่น้อยกว่า ๑๐ ยกพิมพ์ สำหรับหนังสืออ่านสำหรับเด็ก มีขนาดไม่น้อยกว่า ๑๖ หน้า หรือ ๒ ยกพิมพ์.

๔. ต้องส่งในนามของผู้จัดพิมพ์ จำหน่าย หรือสำนักศึกษา หรือองค์การ นิสิตนักศึกษา และแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับ นามผู้จัดพิมพ์จำหน่าย ที่ตั้งสำนักพิมพ์ วันเดือนปีที่พิมพ์ และราคา.

ค. กำหนดเวลาส่ง

ให้ส่งหนังสือที่จะเข้าประกวดอย่างละ ๓ ฉบับ ถึงเลขานุการสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ภายในวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๖.

หนังสือที่ส่งเข้าประกวดตกเป็นสมบัติของห้องสมุด สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.

ง. การตัดสิน

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยจะได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นกรรมการแต่ละประเภท เพื่อตัดสินหนังสือที่ส่งเข้าประกวด โดยถือหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้:—

๑. หนังสือประเภทสารคดี

เนื้อเรื่อง ความเพียรพยายามเกี่ยวกับการแต่งเรื่อง สารประโยชน์และความคิด ความสมเหตุสมผล ทำนองแต่ง จำนวนและภาษา ภาพประกอบ (ถ้ามี).

๒. หนังสือประเภทนวนิยาย

เนื้อเรื่อง สารประโยชน์และความคิด ทำนองแต่ง จำนวนและภาษา.

๓. หนังสืออ่านสำหรับเด็ก นอกจาก

จะได้ถือหลักเกณฑ์โดยอนุโลมตามข้างบนนี้แล้ว ก็จะต้องให้การแสดงภาพประกอบในเชิงศิลปะ ศิลปะแห่งการเขียนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็ก และให้เกิดความสนใจ และศิลปะในการพิมพ์เป็นส่วนสำคัญของการพิจารณา.

๔. หนังสืออนุสรณ์ นอกจากหลัก

เกณฑ์ทั่วไปตามข้อ (๑) โดยอนุโลมแล้ว ก็จะได้ถือสารประโยชน์โดยเฉพาะตามหน้าที่ของสำนักศึกษานั้น ๆ ว่าได้ทำหน้าที่ในการรวบรวมความรู้และการแสดงความคิด มาเผยแพร่ให้บังเกิดประโยชน์แก่ผู้อ่านประการใดหรือไม่ และจะได้ถือวิธีการวางรูปหนังสือ การพิมพ์ การออกแบบปก ประกอบอีกด้วย.

การตัดสินของคณะกรรมการให้ถือเป็นที่สุก.

จ. กำหนดการประกาศผลให้รางวัล

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย จะได้ประกาศผลมอบเครื่องหมายเกียรติยศเป็นรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวด ในวันสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๖..”

หลังจากหมกเขตให้ส่งหนังสือไทยที่ตีพิมพ์ในประเทศไทยใน พ.ศ. ๒๕๑๕ ตามที่ได้ขอประกาศไปแล้ว ปรากฏว่าไม่มีผู้ส่งหนังสือเข้าประกวดกันน้อย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยจึงได้ขอประกาศออกฉบับหนึ่งเป็นฉบับที่สอง เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๑๖ ให้ยัดเวลาส่งหนังสือเข้าประกวดออกไปจนถึงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๑๖ เป็นวันสุดท้าย ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๑๖ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้ประกาศ เรื่อง หนังสือที่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เพื่อประกาศผลของการพิจารณาตัดสินของคณะกรรมการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ :-

“... เนื่องจกองค์การ ศึกษาฯ สหประชาชาติ (ยูเนสโก) ได้เชิญชวนให้บรรดาครูผู้สมาชิกลองมีหนังสือนานาชาติขึ้น ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ เพื่อส่งเสริมการอ่าน

และการผลิตหนังสือให้มากและแพร่หลายยิ่งขึ้น ในการนี้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติได้รับตอยสนอง และได้ประกาศให้วันที่ ๑-๗ เมษายน เป็นสัปดาห์หนังสือแห่งชาติขึ้น.

เนื่องในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๖ คณะกรรมการจัดงานได้เชิญคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ดร. สุกิจ นิมมานเหมินท์ เป็นประธานกรรมการ และมีกรรมการอื่นอีก ๑๔ ท่าน คือ:-

๑. ม.ล. มานิจ ชุมสาย
๒. นายกำธร สัตถิรกุล
๓. ศาสตราจารย์ กสิน สุวตะพันธ์ุ
๔. นายประจักษ์ คนตรง
๕. ศาสตราจารย์ ซ่อนกลิ่น พิเศษ-สถลกิจ
๖. นายสังข์ มุสิกถาวร
๗. รองศาสตราจารย์ กุหลาบ มลลิกะมาส
๘. นางวิภาวี ประพันธ์โยธิน
๙. นางสาววิญจวน อินทรกำแหง
๑๐. นายนพ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา
๑๑. นายเปลื้อง ณ นคร

๑๒. นางเสนาะจิต สุวรรณโพธิศรี

๑๓. ศาสตราจารย์ สุมนา ทองคำ,

และ

๑๔. นางผูน สุวรรณาวิน

เพื่อคัดเลือกหนังสือที่โตงโตมพ์พชน เป็นครั้งแรกในรอบปี พ.ศ. ๒๕๑๕ โดย แยกการประกวดออกเป็น ๔ ประเภท คือ:-

(๑) ประเภทนวนิยาย,

(๒) ประเภทสารคดี,

(๓) ประเภทหนังสือเด็ก, และ

(๔) หนังสืออนุสรณ์ที่สำนักศึกษา หรือองค์การนิสิตนักศึกษา จัดทำขึ้น.

การตัดสินปรากฏผลดังนี้ คือ:-

๑. ประเภทนวนิยาย

รางวัลที่ ๑ ได้แก่ "วงเวียนชีวิต" ของ ศรีฟ้า ห้างหุ้นส่วนจำกัดรวมสาส์นเป็นผู้ส่ง คณะกรรมการได้ลงมติเห็นว่า หนังสือ เล่มนี้มีเนื้อเรื่องดี มีคติดี แสดงให้เห็นว่า ค่าของเกียรติยศนั้นสูงกว่าค่าของเงิน ภาษา สำนวนชัดเจน มีความคมคายอยู่มาก และมีเนื้อเรื่องเป็นที่น่าสนใจ.

รางวัลชมเชย ได้แก่ "ด้วยปีกของรัก" ของ สุวรรณี ร้านคิดป้ายบรรณาการเป็นผู้

ส่ง หนังสือเล่มนี้มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับปัญหา สังคมปัจจุบัน ความขัดแย้งระหว่างคนมีกับ คนจน การใช้ชีวิตฟุ่มเฟือยปราศจากหลัก- เกณฑ์ ความทะเยอทะยาน ทำนองแต่ง ไม่สละซับซ้อน สาระของเรื่องเน้นหนัก ผลของการประกอบกรรม เป็นเรื่องที่น่า อ่านมาก.

๒. ประเภทสารคดี

รางวัลที่ ๑ ได้แก่ "แผ่นดินไทยในอดีต" ของ นิคม มุสิกคามะ สำนักพิมพ์ แพรวพิทยาเป็นผู้ส่ง เนื้อเรื่องว่าด้วยประวัติ ของชนชาติต่าง ๆ ที่ได้มีภูมิสำเนาอยู่ใน แหลมทอง ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงปัจจุบัน กอปรทั้งได้นำหลักฐานการ ชุกคั่นทางโบราณคดีมาเล่าประกอบ ทำให้ มองเห็นว่าแหลมทองของเรานี้ได้มีอายุ เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งในโลก และได้มีความ เจริญวิวัฒนาการมาแล้วแต่กาลนาน.

รางวัลชมเชยได้แก่หนังสือต่าง ๆ ซึ่ง กรรมการได้มองเห็นความอุตสาหพยายาม ในการค้นคว้ารวบรวมความรู้และบทความ อันมีประโยชน์และให้ความรู้ นำมาเสนอ ดังนี้ :-

(๑) “พระมหาธีรราชเจ้า” ของ ประยูรศักดิ์พิทักษ์ สำนักพิมพ์สยามเป็นผู้ส่ง เป็นเรื่องเกี่ยวกับ พระราชกรณียกิจ บุคลิกลักษณะ พระอารมณฺ์ ฯลฯ ของ พระองค์ท่านในแง่ต่าง ๆ.

(๒) “คอกไม้กับคน” ของ ม.ล. ตูย์ ชุมสาย สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช เป็นผู้ส่ง เป็นเรื่องเขา ๆ เกี่ยวกับความเกี่ยวข้องระหว่างคอกไม้กับมนุษย์ในแง่ต่าง ๆ.

(๓) “สารจากนครพิงค์ถึงบางกอก” ของ พลุทหลวง และ ส. ตุลยานนท์ สำนักพิมพ์เกษมบรรณกิจ ผู้ส่ง เป็นเรื่องเกี่ยวกับประเพณีเก่า ๆ ซึ่งต่อไปอาจสูญญไปถ้าไม่เก็บรวบรวมไว้ให้ทราบ.

(๔) “ดินแดนแห่งความสงขยามเช้า” ของ อมราวดี, สุภาวดี เทวกุล, สุภัทร สวัสดิ์ศิริภักย์, ชูวงศ์ ฉายะจินดา, และ สุวรรณี เป็นเรื่องการนำเที่ยวเกาหลี อย่างให้เกิดความบันเทิงและความเข้าใจอันดีต่อเกาหลี.

๓. ประเภทหนังสือเด็ก

มีเรื่องที่ควรชมเชย ๒ เรื่อง คือ:—

(๑) “อ้วนกับขี้ตมจัญญ์” ของ เบญจมา แสงมลิ สำนักพิมพ์ออกซฟอร์ดเรวิญทัศน์ เป็นผู้

ส่ง เนื้อเรื่องเข้าใจได้ก็อยากอ่านจนจบ ถ้าเด็กยังอ่านไม่ได้ก็ต้องชอบฟัง มีภาพที่สวยงามแสดงประกอบ.

(๒) “ตุ๊กแกผู้อากัปกิริยา” ของ เฉมิวิชานุกรัตน์ สำนักพิมพ์ห้องสมุดคริสเตียน เป็นผู้ส่ง ผู้กรเรื่อง ชวนให้อ่าน และทำให้เห็นว่าตุ๊กแกมิได้เป็นสัตว์ที่ควรกลัวแต่ประการใด.

๔. ประเภทหนังสืออนุสรณ์

รางวัลที่ ๑ ได้แก่ “ราชินี ๑๕” ของ โรงเรียนราชินี.

รางวัลชมเชย ได้แก่:—

(๑) หนังสือ “เค เอ็ม ไอ ที่ ๑๑” ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า.

(๒) หนังสือ “กุสิดอนุสรณ์” ของ วิทยาลัยครูสวนกุสิด.

เรื่องแรก ๒ เรื่อง กรรมการให้ความเห็นว่าได้ใช้วัสดุในการพิมพ์ไม่แพง การออกแบขจัดพิมพ์ประณีต และมีบทความที่ดี สำหรับเรื่องสุดท้าย แม้จะจัดทำในลักษณะที่มีคุณภาพราคาแพง แต่ก็ทำได้ประณีตดีและเรียบร้อย.

จึงขอประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน อยู่ในระดับสูงและมีคุณภาพดี และขอ
 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยมีความ ขอบคุณกรรมการทุกท่านที่ได้สละเวลาอัน
 ยินดีที่ได้เห็นการเรียบเรียง และการพิมพ์ มีค่า มาช่วยเหลือในการตัดสินใจนี้ . . .”

วันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ

๘ กันยายน ๒๕๑๖

วันที่ระลึกสากลแห่งการส่งเสริมให้คนรู้หนังสือ

Celebration of International Literacy Day

ช่วยกันบริจาคหนังสือเหลือใช้ เหลือขาย

มอบให้เป็นวิทยาทานสำหรับประชาชนในชนบทที่อยู่ห่างไกล

ศูนย์บริจาคหนังสือ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ โทร. ๘๒๒๘๕๓

ประกาศ

ผลการตัดสินการประกวดเรื่องเกี่ยวกับหนังสือชื่อ

“ชีวิตที่รุ่งเรืองขึ้นมาจากทาส”

ตามที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้เชิญชวนให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศราชอาณัติจักร เขียนแสดงความรู้สึกรู้สึกในการอ่าน และแสดงถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือเรื่อง “ชีวิตที่รุ่งเรืองขึ้นมาจากทาส” ซึ่งศาสตราจารย์ หลวงสมานวนกิจ เป็นผู้แปลและเรียบเรียง เพื่อชิงรางวัลการประกวดดังนี้.

ผลของการตัดสินปรากฏดังนี้ :-

รางวัลที่หนึ่ง เงินสด ๕๐๐ บาท ได้แก่ ม.ล. จตุรพิช ชมพูนทุท ร.ร. อัสสัมชัญ ศรีราชา.

รางวัลที่สอง เงินสด ๓๐๐ บาท ได้แก่ น.ส. คັນสนีย์ วุฒยาภาจักรกุล ร.ร. สตรีวิทยา.

รางวัลที่สาม เงินสด ๒๐๐ บาท ได้แก่ น.ส. สุรางคณา แซ่เฮ้ง ร.ร. สตรีวิทยา.

อนึ่ง สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้จัดพิมพ์มอบรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดทั้งสามที่ห้องประชุมโรงเรียนเซนต์คาเบรียล เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๑๖ เวลา ๑๖.๓๐ น. ในโอกาสปิดการอบรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๑๖

คำวิจารณ์หนังสือ

เรื่อง

ชีวิตที่รุ่งเรืองขึ้นมาจากทาส

จากอดีตชีวิตประวัติ

ของ

บุคเกอร์ ที. วอชิงตัน

(Booker T. Washington)

ม.ล. จตุรพิช ชมพูนุท*

การที่บุคคลสามัญธรรมดาจะกลายเป็นผู้ยิ่งใหญ่หรือผู้นำที่สำคัญของโลก เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ไม่ยากนัก และมีส่วนน้อยที่จะประสบผลสำเร็จเช่นนี้ อย่างไรก็ตาม บุคคลสามัญยังมีโอกาสมากกว่า ชนผิวดำที่ชนกลุ่มใหญ่เหยียดหยามและพยายามกีดกันมิให้ความเสมอภาค เพราะชนผิวดำเป็นชนชั้นทาส ถึงแม้ว่าปัจจุบันเขาจะมีความเป็นไทยแล้วก็ตาม คำว่าทาสยังฝังอยู่ในความทรงจำของผู้ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นนาย ชนผิวดำจึงไ้ริบการกุ่มั้นเหยียดหยามจากบุคคลอื่น ๆ ตลอดมา ฉะนั้นการ

ที่คนผิวดำคนหนึ่งมีโอกาสได้เป็นถึงนักศึกษายิ่งใหญ่คนหนึ่งของโลก ซึ่งน้อยนักจะมีโอกาสเช่นนี้ จึงนับเป็นเรื่องที่น่าอัศจรรย์ควรแก่การจดจำและศึกษาในการปฏิบัติงานและชีวิตของเขา เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนของเขาวชน จะได้บำเพ็ญประโยชน์รับใช้ชาติบ้างตามแก่อัธยาศัยและกำลังสติปัญญาของตน.

หนังสืออดีตชีวิตประวัติของบุคเกอร์ ที. วอชิงตัน (Booker T. Washington) นับเป็นหนังสือที่ดีที่เขาวชนและนักเรียนควรจะอ่านและพิจารณาเรื่องราวของนาย-

* ม.ล. จตุรพิช ชมพูนุท เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แผนกศิลป์ ของโรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา เขียนวิจารณ์ได้รับรางวัลที่หนึ่ง.

บุคคลอื่น เพื่อนำไปเทียบกับวิธีการดำเนินชีวิตของตน โดยเฉพาะในเรื่องความเพียร หนังสือเล่มนี้ชี้ให้เห็นประโยชน์ของความเพียรเป็นอย่างมาก ความเพียรยังความสามารถมาสู่ทุกคนที่ประกอบได้ และไม่เคยทำความผิดพลาดหรือความเสื่อมเสียให้แก่ใคร.

ความเพียรของนายบุคคลอื่นนั้นว่าอยู่ในขั้นสูงสุด คือมีความวิริยะอุตสาหะอย่างสูง เมื่อทำการสิ่งใดก็ไม่เคยที่จะละทิ้ง ไม่ว่าจะยากลำบากสุดแสน เข้มแข็งเพียงใดก็เพียรพยายามเอาชนะอุปสรรคทำการสิ่งนั้นจนสำเร็จจนได้ ไม่เข็ดหน่ายหรือทอดถอนใจแต่ยังเล็ก ๆ นายบุคคลอื่นเป็นเพียงลูกทาสผิวดำคนหนึ่ง ซึ่งไม่มีอะไรดีไปกว่าคนอื่น ๆ เลย ต้องอยู่อย่างทวิโหยในกระท่อมเล็ก ๆ กลางทุ่งนา มีบ้านประตูแคบและหน้าต่างบานพับเพียงบานเดียว นอนบนพื้นดินเห็นยวบเยิบเสียดก้นกับแม่น้องสาว ในกระท่อมไม่มีอากาศบริสุทธิ์ ทำให้อับและสกปรก ต้องทำงานตั้งแต่ตัวยังเล็ก ๆ และคงจะทำงานหนักด้วย เพราะในตอนหนึ่งเขาบอกว่า “ไม่นานมานี้มีคนมาถามผมว่าเมื่อเล็ก ๆ ผมเคยเล่นกีฬาอะไรบ้างหรือเปล่า ผมไม่รู้เลยว่าสมัยนั้นเขามีเวลาว่างไว้ให้คนไปเล่นอะไรได้” ชีวิตของเขาจึง

ยากแค้นแสนสาหัสหากเขาไม่มีความเพียรความขยันในการประกอบภาระงานแล้ว ก็คิดว่าเขาคงเอาตัวรอดมาเป็นผู้ยิ่งใหญ่ไม่ได้แน่.

แต่ความเพียรของเขาก็ยังไม่ส่งผลอะไรออกมาหากปราศจากความทะเยอทะยานเมื่อยังเป็นเด็ก เขาเห็นลูกสาวของนายไปโรงเรียน มีหนังสือสมุดและเห็นรูปถ่ายหมู่ นักเรียนชาย—หญิงในห้องเรียนทำให้เขาเกิดความอยากที่จะได้ไปโรงเรียนกับเขาบ้าง ประจวบกับชนชาวนีโกรสมัยนั้นไม่มีใครจะมีคนอ่านออกเขียนได้ ทำให้เขาเป็นคนเขาขี้ปัญญาไม่ก้าวหน้าในการประกอบอาชีพและไม่ทันโลก เป็นเหตุให้ได้รับคำดูหมิ่นอยู่เนือง ๆ เขาจึงตั้งปณิธานที่จะเรียนหนังสือ “แม้เพียงอ่านหนังสือพิมพ์ออกก็ยิ่งดี” ความคิดอันเองที่ทำให้เขาเกิดความทะเยอทะยานที่จะเรียนหนังสือ ที่จะได้ดีเป็นชนผิวขาวบ้าง.

เราจึงเห็นได้ว่าเมื่อความทะเยอทะยานของเราบวกกับความวิริยะอุตสาหะแล้วย่อมจะส่งผลในทางดีเสมอ เขาชวนของชาติจึงควรที่จะจงจำไว้เป็นตัวอย่าง ถึงบางคนจะจนอย่างไรซ้ำพเจ้าก็เชื่อได้ว่า คงไม่มีใครจนไปกว่านายบุคคลอื่นอย่างแน่นอน และในปัจจุบันนี้รัฐบาลของเราก็ส่งเสริม

ในด้านการศึกษาก็ยิ่ง ยิ่งว่าเรามีโชคดีกว่านายบุคคลอื่นอีก จึงควรที่เรามาจะมีความตั้งใจเล่าเรียน เพื่อความเจริญของประเทศชาติและเพื่อเกียรติของวงศ์ตระกูล.

การศึกษาของนายบุคคล ที่ วอชิงตัน ก็ไม่ใช่ว่าจะรวยวันไม่มีอุปสรรค การเล่าเรียนในวัยเด็กของเขาลำบากมากทีเดียว แม้จะมีความกระตือรือร้นในการศึกษา แต่ไม่ใช่ของง่ายที่จะเรียนหนังสือโดยลำพังไม่มีครูสอน อย่างไรก็ตามเขาก็มีได้ที่อดอຍหรือลดความพยายามลง กลับมูมานะอุตสาหะท่องจำทีละตัว ๆ

เมื่อมีโรงเรียนแล้วก็มิใช่ว่าเขาจะสบาย เพราะเขาต้องทำงานด้วย ลำพังการทำงานก็หนักหน่วงเพียงพอบุญแล้ว เขายังต้องเรียนไปด้วย เขาก็ยังเรียนได้จนในที่สุดเขาต้องทำงานในเวลากลางวัน และเรียนหนังสือในเวลากลางคืน ถ้าเขาไม่มีความเพียรความปรารถนาที่จะเรียนอย่างแรงกล้าแล้ว เขาก็คงจะว้ามือและลดความพยายามอย่างแน่นอน แต่ด้วยใจรักการเรียนทำให้เขาเล่าเรียนต่อไป ไม่ใช่ว่าจะมีอุปสรรคแต่เพียงเท่านั้น การมีนิสัยแตกต่างกันก็เป็นอุปสรรคในการเรียนอย่างมากด้วย ทั้งเขาได้บรรยายไว้ว่า.

“เด็กชายนิโกรมีอุปสรรคขวางหน้าหลายอย่าง ทำให้หมกมุ่นใจ ควรที่จะกระตุ้นให้เขาต่อสู้ ท่านผู้ใดไม่เคยประสบก็คงจะไม่รู้อะไร ถ้าเป็นเด็กผิวขาวทำงานอะไรแล้ว คนทั้งหลายก็จะคิดล่วงหน้าว่าเขาต้องทำสำเร็จ ตรงกันข้ามเขามักจะประหลาดใจเมื่อเห็นเด็กนิโกรทำอะไรสำเร็จไม่ล้มเหลว เพราะพอลงมือทำเขาก็ตราหน้าเสียแล้วว่าอย่างไรเสียก็คงไม่สำเร็จ”

สำหรับเยาวชนของเราเล่า ปัญหาเช่นนี้จะไม่มีอย่างแน่นอน แล้วทำไมเราไม่เร่งประกอบความเพียรศึกษาเล่าเรียน วิชาความรู้ตามความสามารถของเราเล่า ในเมื่อเรามีโอกาสมีเวลามากกว่านายบุคคลอื่น สมควรที่เยาวชนของชาติจะนำการศึกษาของนายบุคคลมาเป็นแบบอย่างในการศึกษาของตน.

เมื่อการศึกษาสูงขึ้น ความคิดอ่านและปัญญาของเขาก็สูงขึ้นด้วยตามลำดับ เขารู้จักหาเหตุผลประกอบกับความเป็นผู้มีปัญญาดี ทำให้เขารู้จักคิดรู้อะไรสิ่งใดดีหรือไม่ดี เขารู้ว่าการศึกษาคือการทำให้คนรู้จักหน้าที่การงาน วัจน เพื่อความเป็นอิสระและพึ่งตัวเอง ควรที่จะเอาเป็นแบบ

อย่าง มิใช่เมื่อศึกษาสูงขึ้น แต่ศีลธรรม
เริ่มเสื่อมลงตามลำดับ จึงควรที่จะทนาย
บุคคลที่ปฏิบัติตนสมกับผู้ที่มีการศึกษาดี
และเจริญแล้วด้วยศีลธรรมเพราะการ
ศึกษา หากเราเข้าใจในการศึกษา การ
ศึกษาจะให้เราได้มากทีเดียวในทางต่าง ๆ
อันล้วนแต่จำเป็นสำหรับชีวิตปัจจุบันและ
ส่วนรวม.

ครั้นมารดาของตนต้องจากไป ความ
ลำบากก็ทวียิ่งขึ้น จนถึงกับต้องหยุดในการ
เล่าเรียน แต่แล้วความเป็นนักต่อสู้ที่ยิ่ง
ใหญ่ ทำให้เขาเกิดความละอายใจที่จะหัน
หลังให้กับสิ่งที่เขาทุ่มกายทุ่มใจให้กับมัน จึง
ตัดความเสียดอกเสียใจทิ้ง จวบกับนางสาว
แมรี เอฟ. แมกกี ขอร้องให้ไปช่วยทำ
ความสะอาดโรงเรียน นั่นหมายถึงการได้
เงินค่าจ้าง เขาจึงตัดความทุกข์โศกทิ้งไป
ตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่ ไม่ยอมให้ความ
ทุกข์เป็นอุปสรรคต่อการเล่าเรียนของเขา
ควรเราจะไม่ยอมให้มีสิ่งอื่นปนอยู่กับการ
เรียนของเราด้วย.

จึงเห็นได้ว่า การที่จะเรียนให้สำเร็จ
ด้วยดีนั้นต้องอาศัยความเพียรและการเอา
ชนะอุปสรรคสิ่งกีดขวางนานปีการโดยไม่
ทอดถอนหรือยอมแพ้ง่าย ๆ.

สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่น่าจะเป็นคุณ
ลักษณะพิเศษของนายบูกเกอร์คือ การไม่
เสียเวลาเลยแม้แต่เสี้ยววินาทีหนึ่งโดย
เปล่าประโยชน์ ทั้งเช่นในตารางเวลา
สำหรับนักศึกษาของเขาจะไม่มีคำว่า "พัก
ผ่อน" อยู่เลย การพักผ่อนของนักศึกษา
ของเขาคือการทำงานส่วนตัวและศึกษา
ด้วยตัวเอง นี่เป็นการยืนยันถึงอุปนิสัยของ
เขา ที่ไม่มีการเอาเวลามาทิ้งโดยเปล่า
ประโยชน์ในการเที่ยวหรือการพูดจากัน
โดยไม่มีประโยชน์อันใด.

นับแต่เด็ก ๆ มาเขาทำงานเรื่อยไม่มี
หยุด เลิกจากการศึกษาก็มาทำงานทั้ง
หนักและเบา และการทำงานนี้เองทำให้
มีนิสัยเป็นคนเจ้าระเบียบ ทำให้สามารถใช้
แรงงานแลกกับวิชาความรู้ในการเรียนที่
แฮมพ์ตัน (HAMPTON) และเมื่อได้เป็น
อาจารย์ใหญ่ในวิทยาลัยทิสคัก ก็ได้อบรม
เด็กให้รู้ถึงคุณค่าของการทำงาน ทั้งที่เขา
ได้กล่าวไว้ว่า "คนที่สมบุกสมบันทำงาน
หนักจนสำเร็จเงินก้อนแรก ทำให้เกิดความ
เข้มแข็งมาก เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
สามารถฟันฝ่าอุปสรรคนานปีการในชีวิต"
คุณประโยชน์ในการทำงานของเขา
ทำให้เขามีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น นับว่านาย

บุคคลที่เป็นบุคคลที่มีความเพียรสูง รู้จักใช้เวลา ทำให้สามารถใช้แรงงานเข้าแลกกับวิชาความรู้ได้ แสดงว่า การรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองอย่างใหญ่หลวง จึงควรที่จะรู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด เช่น นายบุคคลเกอร์.

เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็ไม่ใช่จะสบาย เขาก็ยังไปทำหน้าที่เป็นคนเสิร์ฟอาหารในภัตตาคารแห่งหนึ่ง เพราะความไม่เคยมาก่อนนั่นเอง ทำให้เขาถูกคุกคามและต้องลคหน้าทีลงมาเป็นคนชนถ้อยขามแต่เขามีได้เสียใจเลย กลับพยายามเรียนวิชาทำหน้าที่บริการอาหารอีก แล้วครึ่งเขาก็ได้รับความสำเร็จ.

เมื่อเขารับหน้าที่เป็นครู ความหนักใจอันหนึ่งของเขาก็คือ นักเรียนมักสำคัญว่าการทำงานออกกำลังกายนั้นเป็นการกระทำที่ต่ำไม่สมเกียรติ เมื่อได้นางสาวโอลิเวีย เทวิส มาเป็นครูสอน จึงได้สอนวิชาชีพและวิชาความรู้อื่น ๆ ที่จำเป็นจะต้องใช้ดำเนินชีวิต ดังที่เขาได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า.

“เราต้องการให้เขาเรียนด้วยการทำด้วยมือ ไม่ใช่เรียนจากตำราท่าเดียว”.

เราควรพิจารณาข้อความนี้ให้นักเรียนเป็นจำนวนมากที่มูเอาแต่ท่องตำรา เขามีความรู้จริงแต่ไม่เคยได้ใช้ความรู้นั้นก็เลยเลื่อนไป เมื่อถึงคราวสอบนั้นก็ไม่ใช่วิชานั้นให้เป็นประโยชน์ คงสุภาษิตที่ว่า “มีความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด” ผิดกับผู้ที่เรียนไปปฏิบัติไป ความรู้นั้นมักจะอยู่ในความทรงจำนานกว่า และเป็นการฝึกหัดทำจากตำรา ทำให้เข้าใจในวิชานั้น ๆ ค่ะ ขน.

เมื่อเปิดวิทยาลัยขึ้นแน่นอน ทุนย่อมเป็นปัจจัยต่อความเจริญและเป็นปีกแผ่นของโรงเรียน เขาจึงต้องหาทุนเป็นจำนวนมาก แต่การจะทำงานหาทุนหรือเก็บค่าเล่าเรียนของเด็กก็จะได้เงินเพียงจำนวนเล็กน้อย ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องเรียไรหาทุนหรือเก็บค่าเล่าเรียนของเด็ก ไม่ใช่การกระทำง่ายนักที่จะขอเงินผู้อื่นโดยวิธีเรียไร เพราะต้องขึ้นอยู่กับผู้ที่ให้ นายบุคคลเกอร์จึงต้องออกเดินทางใช้วาทศิลป์ของตนเรียไรเงิน บางครั้งต้องไปไกลถึง ๒๐๐ ไมล์เพื่อไปพูดปราศรัยเพียง ๕ นาที เขาก็อุตส่าห์ไป การปราศรัยที่แอดแลนตา นี้ว่าเป็นความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ของเขา เพราะก่อนที่จะแสดงปราศรัย หนังสือพิมพ์และ

ประชาชนก็ได้วิจารณ์เขาต่าง ๆ นานา หากเขาพูดครั้งนั้นไม่ผิด เขาก็จะไม่ได้อะไรเลยนอกจากจะเป็นตัวตลกตัวหนึ่งเท่านั้น แต่ด้วยความกล้าแสดง กล้าทำ ทำให้เขาได้รัยความสำเร็จในการแสดง ปรากฏการณ์นั้นเป็นอย่างดี.

แสดงให้เราเห็นว่า การงานอย่างใด หากกล้าคิด กล้าแสดง, กล้าออกความเห็นก็จะทำให้สิ่งนั้นเป็นผลสำเร็จ เราจึงควรรับความกล้าของนายบุคเกอร์มาเป็นแบบอย่างของเรา.

และการแสดงปรากฏการณ์นั้นเอง ทำให้เขามีชื่อเสียงขึ้นมาเรื่อย ๆ จนกลายเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคนหนึ่งของโลก.

อัตชีวประวัติของนายบุคเกอร์ ที. วอชิงตัน เป็นแบบอย่างที่เราควรจะได้เลียนแบบ เขาเป็นบุคคลที่ประกอบด้วยความเพียร ไม่เกียจคร้าน ตั้งใจเด็ดเดี่ยวและมีความทะเยอทะยาน นอกจากนั้นเขายังมีอีกสิ่งหนึ่งซึ่งเขาจะกล่าวเสียไม่ได้ก็คือ คุณธรรม.

คุณธรรมเป็นเหตุให้บุคคลเจริญ นายบุคเกอร์ก็เช่นกัน อาศัยคุณธรรมของเขาทำให้ได้ประสบกับความสำเร็จในชีวิต คุณธรรมของเขาข้อแรกก็คือ ความพอใจใน

สิ่งที่ตนมีอยู่ เขาเป็นนิโกร เขาก็ยอมรับว่าเป็นนิโกร และภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็นนิโกร ไม่ได้เดือดเนื้อร้อนใจอะไรเลย ไม่ว่าใครจะเหยียดหยาม ก็กั้นเช่นไรก็ตาม นอกจากนั้นเขายังมีความสันโดษมักน้อย มีศีลธรรม เช่นคราวที่เขาเก็บเงินได้ สิบดอลลาร์ แทนที่จะเอาไว้เป็นของตนเอง กลับนำไปให้เจ้าของร้าน ของใครที่ไม่ใช่ของตนเองเขาไม่เอาเลย แสดงว่าเป็นคนที่มีคุณธรรมประจําใจสูงมาก มีความอดทนเมื่อเริ่มตั้งโรงเรียนใหม่ ๆ ชาวของยังมีไม่ครบ โคนักเรียนบ่นว่าแทนที่เขาจะท้อแท้ใจ กลับมุ่งมั่นฟันฝ่าอุปสรรคนั้น ๆ โดยขันติธรรม และอื่น ๆ อีกมากมายแล้วแต่แสดงว่า นายบุคเกอร์มีใจเปี่ยมด้วยคุณธรรม เมตตาธรรม สม่แก่การสรรเสริญและเอาเป็นแบบอย่างทุก ๆ ประการ.

อัตชีวประวัติของนายบุคเกอร์ ที. วอชิงตัน นี้ย่ออยู่ในขั้นดีมาก สมควรแก่เยาวชนและนักเรียน นำมาเป็นแบบอย่างในทางที่จะสร้างสรรชาติให้เจริญรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้นไป โดยเฉพาะในเรื่อง :-

- ๑. ความเพียร.
- ๒. ความทะเยอทะยาน.

๓. ความไม่เที่ยงครันและปล่อย
เวลาว่างไปโดยไม่เกิดประโยชน์.

๔. ความเข้มแข็งคุณธรรม.

ทั้งหมดนี้เป็นตัวอย่างอันดี และทุกคน
ก็สามารถที่จะทำอย่างเขาได้ เพราะไม่
เหลือยากกว่าแรงอะไรนัก ทั้งเป็นของธรรมดา

ตา ๆ ไม่โลกโสมนเหมือนนวนิยาย และ
ไม่เป็นของอัศจรรย์ใด ๆ ที่จะเป็นอย่างเขา
หนังสือเล่มนี้สมควรแก่การอ่านและการ
ศึกษาเป็นที่สุดเป็นหนังสือที่ดีและมีคุณค่า
ต่อเยาวชน นักเรียน ผู้ซึ่งจะเป็นอนาคต
ของชาติ เล่มหนึ่งซึ่งควรกล่าวถึง.

ร้านแข่งฮง

๑๗๖ ถนนเจริญกรุง สะพานเหล็กบน กรุงเทพมหานคร

๑. รับทำปกหนังสือ เย็บเล่มวารสาร, จุลสาร และหนังสือพิมพ์.
๒. จำหน่ายวัสดุอุปกรณ์, ครุภัณฑ์ และเครื่องประดับเฟอร์นิเจอร์ห้องสมุด
ทุกชนิด ทั้งของที่ทำในประเทศ และ จากต่างประเทศ.
๓. รับซื้อขายและแลกเปลี่ยนหนังสือเก่าและหายากทุกชนิด.

โดยราคาย่อมเยา เป็นกันเอง ฝีมือประณีต บริการรวดเร็วเสมอ

สนใจ โปรดติดต่อ ผู้จัดการ ร้านแข่งฮง โทร. ๒๒๕๗๗๓

บทวิจารณ์หนังสืออัตชีวประวัติ

ศาสตราจารย์ ดร. บุคเกอร์ ที. วอชิงตัน (Booker T. Washington)

สันสนีย์ วุฒยาภรณ์กุล*

หนังสือเรื่อง Up From Slavery ซึ่ง
สัมมาชีวิตปรัชญา นิธิ ไท่จ๊กแปลเป็นภาษา
ไทยให้ชื่อว่า "ชีวิตที่รุ่งเรืองขึ้นมาจาก
ทาส" เป็นหนังสือที่เหมาะสมด้วยประการ
ทั้งปวงที่จะใช้เป็นแบบอย่างของเยาวชน
เพื่อยกเป็นเครื่องกำลังใจในการสร้างตนให้
เป็นพลเมืองดีของชาติบ้านเมืองตลอดจน
ของโลกด้วย หนังสือเรื่องนี้เป็นชีวประวัติ
ของศาสตราจารย์ ดร. Booker T. Wash-
ington ซึ่งเป็นทาสนิโกรอเมริกันผู้สร้าง
ขึ้นมาด้วยความมานะพยายามจนเป็น
นักการศึกษาผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งของโลก
ได้แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการศึกษา
ความสามัคคีความพยายามมุ่งมั่นไม่ท้อ
ถอย แสดงถึงความอดทน ความอ่อนน้อม
ความอดสาหัสของท่านศาสตราจารย์ ดร.
Booker T. Washington หนังสือเรื่องนี้
หากจะเป็นแบบอย่างอันดีของเยาวชน

ยังเป็นหนังสือแสดงถึงหลักกรรมของ
พระพุทธศาสนา ดังที่พันเอก พระสังขราม
ภักดี ไท่วิจารณ์ไว้ท้ายบทของทุกบท จะเห็น
ได้ว่า แทบทุกตอนในเรื่องสามารถโยงให้
เกี่ยวพันกับหลักของพระพุทธศาสนาได้
อย่างดี ซึ่งให้เห็นถึงว่าบุคคลใดประพฤติ
ตามพระธรรมของศาสนาพุทธ ย่อมประสบ
ความสำเร็จในชีวิตดังเช่น ศาสตราจารย์
ดร. Booker T. Washington.

หนังสือ "ชีวิตที่รุ่งเรืองขึ้นมาจาก
ทาส" มีเนื้อเรื่องสนุกสนานชวนติดตาม
ยิ่งผู้แต่งคือ ศาสตราจารย์ ดร. Booker T.
Washington ก็ยังเพิ่มความสนุกสนานยิ่ง
ขึ้นและผู้อ่านย่อมเชื่อได้ว่า เรื่องราวที่
อ่านเป็นความจริง ผู้แต่งมีความสามารถ
ในการบรรยายความได้ตักต้อนคำวิจารณ์
เกี่ยวกับตัวเขาจากหนังสือต่าง ๆ มาลงใน
บทความของตนด้วย ทำให้ผู้อ่านรู้สึก

*นางสาวสันสนีย์ วุฒยาภรณ์กุล เป็นนักเรียนโรงเรียนสตรีวิทยา ถนนดินสอ กรุงเทพมหานคร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แผนกศิลป์ เจียนวิจารณ์ ได้รับรางวัลที่สอง.

สนุกสนาน เหมือนกับอยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วย ความสามารถของศาสตราจารย์ ดร. Booker ซึ่งเห็นได้จากการแต่งหนังสือเรื่องนี้ ย่อมไม่ต้องสงสัยเลยว่า เหตุใดเขาจึงมีความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ได้จับใจผู้ฟัง.

ศาสตราจารย์ ดร. Booker T. Washington มีกำเนิดเป็นทาสในเรือนเบี้ย ชีวิตในตอนต้นได้รับความลำบากมาก แต่ก็มีใจที่พอใจ พยายามศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ ออกค้นหาหนังสือมาได้เล่มหนึ่งก็หัดอ่านด้วยความพยายามและตั้งใจด้วยตนเองจนจำได้ ต่อมาก็พยายามทำงานหาเงินจนได้เข้าเรียนในโรงเรียน ขณะเรียนก็ทำงานไปด้วยจนสำเร็จการศึกษา แล้วยังได้ส่งเสียให้พี่ชายและน้องชายได้เข้าเรียนด้วย ต่อมาก็ได้เป็นครูสอนในโรงเรียนแสมพัตน์ที่ตนได้รับการศึกษามาแล้วก็ปฏิบัติหน้าที่ได้ จนได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ดูแลจัดตั้งโรงเรียนสอนพวกชาวนิโกร มีชื่อว่า "ทาสศึกษา" เขาได้จัดการเกี่ยวกับโรงเรียนดังกล่าวจนเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาเริ่มแรก มีครูเพียงคนเดียว คือเขาเอง ทำการสอนนักเรียนทั้งหมดจำนวน ๓๐ คน ใช้กระท่อมหลังเล็ก ๆ หลังหนึ่ง สอนวิชา

ชีพต่าง ๆ เช่น เกษตรศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ฯลฯ เขาได้สอนให้นักเรียนเข้าใจถึงเนื้อแท้ของคำว่า "ศึกษา" ประโยชน์ของการทำงานร่วมกันด้วยความสามัคคี อันเป็นผลให้นักเรียนร่วมมือกันช่วยสร้างอาคารของโรงเรียน ซึ่งทำให้ต่างก็มีความภูมิใจและหวงแหนโรงเรียนที่ตนมีส่วนร่วมสร้างขึ้นมา.

ศาสตราจารย์ ดร. Booker T. Washington มีนิสัยที่เด่นหลายประการอันเป็นแบบอย่างได้อย่างดีแก่เยาวชนไทย และเป็นแบบอย่างอันดีแก่พุทธศาสนิกชนด้วย ดังเช่น ความขวนขวายของเขา เมื่อเขาได้หนังสือ Webster's Blue -- Black Spelling -- book เล่ม ๑ มากก็พยายามเรียนจนจำได้ด้วยตนเอง เขาเป็นผู้มีความพยายามบากบั่นอย่างไม่ลดละเมื่อไม่ได้ไปเรียนที่โรงเรียน สมคังที่หวง แทนที่จะทอดยอกกลับขยันเรียนหนังสือดังกล่าวมากยิ่งขึ้น อีกครั้งหนึ่งจะเห็นได้จากตอนที่เขาเดินทางไปเมืองแสมพัตน์ เพื่อเข้าเรียนในโรงเรียนไทยไม่มีเงินติดตัวไป แต่พยายามหาเงินในระหว่างเดินทางไทยไปขอทำงานกับเรือกลไฟที่เผอิญเขาเห็นกำลังขนถ่ายสินค้า

อยู่ เมื่อได้ค่าจ้างและรับประทานอาหารเช้าเรียบร้อยแล้ว ก็กลับไปทำงานอีก ได้ทำอยู่หลายวัน และทำงานที่जनकपतिเรือพอไฉนมาก อีกครั้งหนึ่งซึ่งเราได้เห็นความพยายามของศาสตราจารย์ ดร. Booker T. Washington คราวนี้ นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความพยายามแล้ว ยังแสดงถึงความสามัคคีอีกด้วย คือ ความร่วมมือร่วมใจของครูและบรรดานักเรียนทั้งหลายในการเอาอิฐไว้ใช้ โดยไม่มีความรู้ ความชำนาญ พวกเขาต้องเอาอยู่ถึงสองครั้งก็ล้มเหลว แม้จะมีผู้ชักชวนอย่างไรก็ตาม แต่ศาสตราจารย์ ดร. Booker ก็มีได้ข้อถ้อยแต่ได้พยายามอีกเป็นครั้งที่ ๓ โดยใช้เงินทุนจากการจำหน่ายพิกาคราวน์อิฐจึงใช้การได้ดี แต่กว่าจะได้อิฐมาเขาก็ต้องเสียนาพิกานั้น เพราะเกินกำหนดเสียแล้ว.

ศาสตราจารย์ ดร. Booker มีหัวใจที่ครั้งที่เขาต้องเรียนและทำงานด้วยพร้อมกันทำให้เขาไปเรียนไม่ทันบ่อย ๆ จึงได้หมุนเข็มนาฬิกาที่โรงงานให้เร็วขึ้นครึ่งชั่วโมงเพื่อย่นเวลาเลิกงานให้เร็วขึ้น ซึ่งการกระทำนี้ แม้จะไม่ดี แต่เขาก็มีใจกว้างพอที่จะยอมรับความจริงได้ จะขอยกความจากหนังสือ หน้า ๓๗ บรรทัดที่ ๑

“ถึงแม้ว่ามันจะเป็นวิธีที่น่าตำหนิ ผมก็ยอมเข็ดเผยความจริง เพราะผมเชื่อมั่นว่าการพูดความจริงมีอำนาจเหนือสิ่งอื่นใดทั้งหมด”.

ศาสตราจารย์ ดร. Booker T. Washington มีความกตัญญูเป็นเยี่ยม ดังจะเห็นได้จากข้อความต่อไปนี้ “เมื่อผมได้เก็บรวบรวมเงินได้พอที่จะใช้เดินทางไปเมืองแฮมป์ตันแล้ว ผมก็ไปลาภักดิ์ที่เรือแสดงความขอบคุณ” (หน้า ๕๕ ย่อหน้าที่ ๒) “นายพลอาร์มสตรองได้กรุณาผมเป็นอย่างมาก ท่านได้ขอให้นายกริฟฟิน มอร์แกนแห่งเมืองนิวเบ็คฟอร์คช่วยกรุณาออกค่าเล่าเรียนให้ผม เมื่อผมเรียนจบแล้วและได้ทำงานที่เมืองทัสคักกี ผมได้หาโอกาสไปเยี่ยมนายมอร์แกนหลายครั้ง เพื่อขอพระคุณท่าน (หน้า ๖๓ บรรทัดที่ ๘).

นอกจากนี้ หนังสือ “ชีวิตที่รุ่งเรืองขึ้นมาจากทาส” (Up From Slavery) ยังแสดงถึงความขยันหมั่นเพียร ความเอาใจใส่ดูแลงานในหน้าที่ ตลอดจนความตั้งใจทำงานบำรุงงานจนเจริญก้าวหน้า โรงเรียนทัสคักกินัน เมื่อเริ่มสร้าง ไม่มีทรัพย์สินสมบัติอะไรเลย เริ่มสอนโดยใช้กระท่อมเล็ก ๆ เป็นสถานที่เรียน มีครูคนเดียว

นักเรียน ๓๐ คน จนกระทั่งมีทรัพย์สินถึง
หนึ่งล้านเจ็ดแสนเหรียญ มีครู ๑๑๐ คน
นักเรียน ๑,๕๐๐ คน เหล่านี้ ถ้าเขาชวน
และพุทธศาสนิกชน ผู้ฝึกฝนในความก้าว
หน้า ย่อมจะถือเป็นแบบอย่างอันดี เพื่อให้
ถึงซึ่งความก้าวหน้า อันจะพาให้ชาติบ้าน
เมืองเจริญรุ่งเรือง และก้าวหน้าไปทั่ว.

หนังสือเรื่อง ชีวิตที่รุ่งเรืองขึ้นมาจาก
ทาส (Up From Slavery) นั้น นอกจาก
จะแสดงถึงคุณธรรมอันประเสริฐของ
ศาสตราจารย์ ดร. Booker ไวหลายประ
การแล้ว ยังแสดงถึงจิตใจอันถึงงามของ
ทาส ความไม่อาฆาตเคียดแค้น กตัญญู
ความซื่อสัตย์ และความอ่อนน้อมถ่อมตน
เคารพนาย ฯลฯ ดังข้อความนี้ "พวกทาส
ยังคงย่ำเท้าควบครอกวัวของนาย ยอม
อุทิศชีวิตของตนเพื่อป้องกันอันตรายบุตร
ภรรยาของนาย เมื่อพวกเขาออกไป
สนามรบทาสที่ใดมีโอกาสเข้าไปนอนเฝ้า
ในบ้านนาย รู้สึกมีเกียรติสูง ถ้าจะมี
อันตรายแก่ครอบครัวนายเกิดขึ้น เขาจะ
เอาชีวิตเข้าสู้ไม่ว่าในยามสงบ หรือยาม
สงคราม พวกทาสไม่เคยทรยศต่อนายของ
ตนเลย เขาพวกทาสนี้ โกรธไม่เคยคิดเคียด
แค้นนายของตนที่เคยทำแก่พวกเราที่
แล้ว ๆ มาไม่ว่าในยามสงบหรือในยาม

สงคราม เขาขอর্মขี้อยู่กับนายเก่า
แม้จะลำบากอย่างไรก็ไม่ว่า" (หน้า ๑๑
บรรทัดสุดท้าย) "ผมยังได้ทราบอีกว่า
ทาสนี้ โกรธบางคนได้สนองบุญคุณลูกชาย
ของนายเก่าที่ประพฤติตนชั่วจนสิ้นเนื้อ
ประดาตัว นำส่งสารเพราะดื่มจ๊ก กลายเป็น
อนาถา ฟังตนเองไม่ได้ ต้องฟังผู้อื่น"
(หน้า ๑๒ ย่อหน้าที่ ๒) ฯลฯ.

หนังสือเล่มนี้ ได้แสดงถึงคุณธรรม
ของชาวผิวขาว ซึ่งเห็นแก่มนุษยธรรมยอม
เสี่ยงชีวิตเข้ารบพุ่ง เพื่ออิสรภาพของทาส
ทั้งที่ตนเองมิได้รับผลประโยชน์อันใด ตรง
กันข้ามหากพวกเขาชนะเขาจะต้องเสีย
พวกทาสผู้ช่วยเหลือกิจการงานต่าง ๆ ไป
แต่ที่ชาวผิวขาวพวกนี้ยอมเสียสละไต่ก็
เพราะเห็นแก่มนุษยธรรม ความไม่เอา
เปรียบซึ่งกันและกัน ผลที่ปรากฏว่า ทาส
ได้รับการปลดปล่อยให้เป็นอิสระหลังจาก
ศึกกลางเมืองนี้ ซึ่งยังประโยชน์แก่ประ
เทศชาตินานาประการ เพราะทั้งผิวขาว
และผิวดำ ต่างก็ต้องทำงานช่วยตัวเอง
ทำให้บ้านเมืองเจริญรุ่งเรืองมาจนบัดนี้ ซึ่ง
คุณธรรมทั้งหลายดังกล่าวนี้ ทั้งคุณธรรม
ของศาสตราจารย์ ดร. Booker T. Washing-
ton และคุณธรรมของชาวผิวขาวและผิว

คำ เป็นคุณธรรมที่ตรงกับพุทธศาสนา ซึ่งเราชาวไทยผู้เป็นพุทธศาสนิกชนสมควรที่จะได้ยึดถือเป็นอุทาหรณ์สอนใจให้ปฏิบัติตามพระธรรมอย่างเลื่อมใส ทั้งนี้ หนังสือ "ชีวิตที่รุ่งเรืองขึ้นมาจากทาส" (Up From Slavery) จึงเป็นหนังสือที่เหมาะสมอย่างยิ่งที่สังคมชาวคริสต์มุสลิมได้จัดแปลขึ้น เพราะมีเนื้อหาระเหมาะสมถึงความมุ่งหมายของมูลนิธิทุกประการ.

อย่างไรก็ตาม หนังสือ "ชีวิตที่รุ่งเรืองขึ้นมาจากทาส" ซึ่งแปลจากเรื่อง Up From Slavery นั้น มีบางตอนบรรยายไม่ชัดเจน ดังเช่นตัวอย่างต่อไปนี้ "แม่ผมก็ได้ถูกขูดกรรมมาเลี้ยงไว้คนหนึ่ง แม้ว่าเราจะยากจนก็จำต้องช่วย" ข้อความตอนนี้มีได้กล่าวถึงเหตุและความจำเป็นที่ต้องรับเลี้ยงเด็กไว้ อีกตอนหนึ่งกล่าวถึงทหารแยงก คือ "บางแห่งก็กลัวพวกทหารแยงก จะเข้าปล้น แต่มีได้อธิบายคำ "แยงก" ไว้เลย คำนี้ชาวอเมริกันคงเข้าใจดีแล้ว ผู้แต่งจึงมิได้ขยายความแต่เมื่อแปลเป็นภาษาไทยก็ควรที่จะได้อธิบายความไว้ด้วย เพื่อให้ท่านเข้าใจยิ่งขึ้น อนึ่งเมื่อกล่าวถึงนายพลอาร์มสตรอง (หน้า ๕๘) นั้น ผู้แต่งมิได้บอกกว่านายพล

อาร์มสตรองคือใคร มีความสำคัญอย่างไร ต่อเมื่ออ่านไปถึงบทที่ ๗ (หน้า ๑๑๘) จึงทราบว่า เป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนแอมพีตัน จากข้อความ "ท่านเรเวอเรน ทร. เอช. บี. ฟรีสเชล เป็นอาจารย์ผู้หนึ่งของผม ซึ่งต่อมาได้เป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนแอมพีตันแทนนายพลอาร์มสตรอง" ครึ่งศตวรรษต่อมา ทร. Booker T. Washington เตรียมคำพูดในการกล่าวสุนทรพจน์ที่แอตแลนตานั้น กล่าวว่าเขาได้เล่าข้อความต่าง ๆ ให้ภรรยาฟัง ทั้ง ๆ ที่หลังจากที่ภรรยาคนที่ ๒ ของเขาสิ้นชีวิตแล้ว เขายังมิได้กล่าวถึงการแต่งงานใหม่เลย เมื่อได้อ่านประวัติย่อท้ายเล่ม จึงทราบว่าได้แต่งงานใหม่อีกเป็นครั้งที่ ๓.

นอกจากนี้ บางตอนผู้แปลใช้สำนวนไทย เช่น "พวกท่านผู้เฒ่าเหล่านั้นบางคนได้ให้เงินแก่ผมสลึงหนึ่ง บางคนก็ให้สองไพ" (หน้า ๕๑) ซึ่งการใช้มาตราเงินไทยนี้ ทำให้ผู้อ่านเกิดบรรยากาศไทย ๆ แทนที่จะมีความรู้สึกที่อ่านชีวประวัติของศาสตราจารย์ ทร. Booker ซึ่งเป็นคนนิโกร นอกจากนี้ข้อความดังกล่าวยังขัดกับข้อความตอนต่อ ๆ ไป เพราะเมื่อผู้แปลกล่าวถึงเงิน จะใช้มาตราเงินอย่าง

ฝรั่ง คือ “เหรียญ” และ “เซ็นต์” เสมอ ข้อความข้างตอนคงมีข้อผิดพลาดบ้าง เช่น “คุณเกิดการกวาดทำความสะอาด ผมก็ต้องลงทุนเหมือนกัน” (หน้า ๕๘) ในตอนที่ ศาสตราจารย์ ดร. Booker สอบบเข้าเรียนใน โรงเรียนแสมพัตน์โดยการทำความสะอาดห้อง ที่ถูกนำจะใช้ว่า “คุณเกิดการทำความสะอาด ก็เป็นการลงทุนเหมือนกัน” เพราะ การทำความสะอาดครั้งนั้น ทำให้เขามีโอกาสได้เข้าเรียนในโรงเรียนแสมพัตน์ บางคำผู้แปลใช้คำทางศาสนา เช่น เอนก อนันต์ (หน้า ๑๘๗) คริสโตเจ้า (หน้า ๑๕๒) บางคำก็ใช้คำศัพท์ เช่น วิวาท แทนที่จะใช้แต่งงาน สรรพนามบุรุษที่ ๓ ซึ่งกล่าวถึงหญิงที่พบในหนังสือนี้ มี ๒ คำ คือ นาง และ เธอ คำว่า นาง และ วิวาท ตลอดจนคำทางศาสนานี้ ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกเหมือนกับกำลังอ่านหนังสือโบราณอยู่นอกจากนี้ บางคำผู้แปลก็ใช้คำ

ภาษาอังกฤษทับศัพท์ เช่น กิโนเนอร์ (หน้า ๑๒๕) ฤกษ์ยปรัง (หน้า ๓๐๕) ซึ่งในกรณีควรจะไต่แปลเป็นไทย เพื่อผู้อ่านจะเข้าใจดียิ่งขึ้น เว้นไว้แต่มาตราเงินเท่านั้น ซึ่งถ้าใช้มาตราเงินไทยจะทำให้เสียความได้.

อย่างไรก็ตาม หนังสือเรื่อง “ชีวิตที่รุ่งเรืองขึ้นมาจากทาส” (Up From Slavery) ก็จัดเป็นหนังสือมีคุณค่าที่มากเล่มหนึ่ง เนื้อเรื่องสนุกสนานชวนติดตาม การบรรยายความแจ่มกระจ่าง ล้วนภาษาที่ใช้สละสลวย และเข้าใจง่ายทั้งยังแทรกคติธรรมต่าง ๆ มากมาย ซึ่งเป็นตัวอย่างอันดีแก่เยาวชนและพุทธศาสนิกชนจักเป็นหนังสือที่มีประโยชน์ทุกด้าน สมความมุ่งหมายของสัมมาชีวิติศิลป์มูลนิธิทุกประการ สมควรที่ห้องสมุดต่าง ๆ และเยาวชนทั่วไปจะได้จัดหาไว้อ่านเพิ่มพูนความรู้ต่อไป.

บทวิจารณ์หนังสืออัตชีวประวัติ นายบุคคลเกอร์ ที. วอชิงตัน

โดย

สุรางคณา แซ่เฮ้ง*

จากการที่ข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือเรื่อง "ชีวิตที่รุ่งเรืองขึ้นมาจากทาส" ซึ่ง ศาสตราจารย์ หลวงสวัสดิกิจเป็นผู้แปลและเรียบเรียงทำให้ข้าพเจ้าได้ทราบถึงประวัติและความเป็นมาของ ดร. บุคคลเกอร์ ที. วอชิงตัน ท่านเป็นบุคคลที่น่าสรรเสริญและควรที่เราทุกคนถือเป็นเยี่ยงอย่างในด้านความเพียรพยายาม ท่านเป็นทาสนิโกรอเมริกัน ต่อมาก็ดำรงตนเองขึ้นมาจนเป็นนักการศึกษาผู้ยิ่งใหญ่ของโลก.

ความรู้สึก สงสารและเห็นใจในสภาพความเป็นอยู่ของชาวนิโกรเกิดขึ้นแก่ข้าพเจ้าทันทีที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ชาวนิโกรเหล่านั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ ถึงแม้ว่าเขาจะมีความเป็นอยู่ทุลาหลังและป่าเถื่อน แต่เขาก็มีความพอใจในสภาพความเป็นอยู่ของเขา ครั้นเมื่อพวกเขาเรียกตนเองว่าผู้ที่เจริญแล้วเข้าไปพบ ก็ไปเปลี่ยนแปลงวิถี

ทางชีวิตของชาวนิโกรผู้นำสงสารเสีย ชาวผิวขาวมีความเห็นแก่ตัวอย่างน่าละอายที่สุดที่นำเอาพวกนิโกรมาเป็นทาสและกดขี่ ข่มเหงเหยียดหยาม ซอซาย นิโกรเหล่านั้นราวกับว่าเป็นสินค้าชนิดหนึ่งมิใช่เป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน นิโกรพวกนี้เลือกเกิดไม่ได้เขาจึงต้องมีชีวิตที่น่าสงสารเช่นนี้ภายใต้ร่มที่หยิกหยอง หน้าตาน่าเกลียดน่ากลัวนี้ นิโกรพวกนี้มีจิตใจที่ใสสะอาดบริสุทธิ์เพราะถึงแม้ว่าเขาจะได้รับความอับยติธรรมจากพวกผิวขาวอย่างไร เขาก็ยังมีความจงรักภักดีต่อนายของเขา เขายอมอุทิศตนเพื่อป้องกันภัยอันตรายให้แก่นายทาส เขาไม่เคยคิดเคียดแค้นหรือคิดจะตอบแทนการกระทำอันโหดร้ายของนายของเขาเลย ภายหลังสงครามกลางเมืองสงบลงพวกทาสได้รับการปลดปล่อยให้เป็นอิสระพวกเขาก็ยังมีความกตัญญูกตเวทิต่อ

* นางสาวสุรางคณา แซ่เฮ้ง เป็นนักเรียนโรงเรียนสตรีวิทยา ถนนดินสอ กรุงเทพมหานคร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แผนกศิลป์ เขียนวิจารณ์ ได้รับรางวัลที่สาม.

นายทาสที่เคยเลี้ยงพวกเขา มา ถึงแม้ว่า นายเหล่านจะเคยโหดร้ายต่อเขาก็ตาม เขาก็ยังได้มีการติดต่อกับนายของเขาเพื่อถามทุกข์สุข เมื่อนายเก่าล่วงลับไปเขาก็ยังได้ติดต่อกับมารดา ลูกหลานของท่าน สิ่งเหล่านี้แสดงถึงคุณความดีของชาวนิโกร ซึ่งเป็นสิ่งที่น่ายกย่อง.

ดร. บุคเกอร์ ที. วอชิงตัน ได้เล่าเรื่องราวในชีวิตของท่าน และสิ่งที่ได้พบเห็นในชีวิตไว้อย่างละเอียดในหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกยกย่องและประทับใจในความเพียรพยายามของท่าน ถึงแม้ว่าท่านจะเกิดในตระกูลทาสอันต่ำต้อย แต่ท่านก็พยายามที่จะศึกษาหาความรู้ เพราะท่านทราบดีถึงคุณค่าของการศึกษา การศึกษาจะทำให้มนุษย์มีความกระตือรือร้นในการดำเนินชีวิตให้ดีขึ้นผู้ที่ขาดการศึกษาจะเป็นผู้ที่ชีวิตอยู่ไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้นโดยมิได้คิดที่จะทำสิ่งใดให้เป็นคุณแก่ตนเอง และสังคม การศึกษาของท่านในชั้นแรกเริ่มเรียนด้วยตนเอง โดยเรียนจากหนังสือที่มารดาของท่านพยายามไปหามาให้ การเรียนครั้งนี้ไคร่ยกกำลังใจจากมารดาของท่านเอง ภายหลังก็ได้เข้าโรงเรียนแต่ก็ต้องทำงานหนักมากเพื่อแลกกับการที่ได้เข้าเรียนหนังสือ นอกจากท่านจะมีความเพียรในการแสวง

หาความรู้แล้ว ประจักษ์พยานที่แสดงถึงความพยายามอันยิ่งใหญ่ของท่านก็คือการสร้างโรงเรียนที่สลักกี โรงเรียนแห่งนี้เกิดขึ้นจากความร่วมมือของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นประชาชน องค์การต่าง ๆ หรือจากรัฐบาล โรงเรียนแห่งนี้กว่าจะเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา ดร. บุคเกอร์ ที. วอชิงตัน ก็ต้องใช้ความพยายามเป็นอันมากในการฟันฝ่าอุปสรรคความเสียดสีที่มีอยู่ในตัวของท่านผู้นั้นเป็นสิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้า บูชาบุคคลผู้นั้นมาก ท่านได้อุทิศตนเองเพื่อที่จะสร้างโรงเรียนที่สลักกีให้เป็นโรงเรียนที่ดีพร้อมทุกประการ ท่านทำงานอย่างไม่เห็นแก่เห็นกเห็นอย การที่ท่านเป็นบุคคลที่ทำงานเช่นนั้นก็เนื่องมาจากท่านมีคติประจำใจว่า ผู้ที่มีความสุขที่สุด ก็คือผู้ที่สามารถทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นได้มากที่สุด ดังนั้นท่านจึงได้ทำงานจนวาระสุดท้ายของชีวิต.

ข้อที่น่าสรรเสริญและควรยึดเป็นตัวอย่างอีกประการก็คือ การที่ท่านเป็นผู้ที่มีความกตัญญูกตเวที ไคร่ก็ตามที่เคยช่วยเหลือท่าน ท่านก็จะรำลึกถึงบุญคุณของบุคคลเหล่านั้นและพยายามที่จะทดแทนคุณความดีให้ได้ ความเป็นนักประชาธิปไตย ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่น่ายกย่องสรรเสริญ

ท่านบริหารโรงเรียน ทศกัศติดตามข้อเสนอแนะและมติ ของนักเรียน อาจารย์ นอกจากท่านยังเป็นผู้ที่มีใจคอหนักแน่นและกล้าหาญ ควรแก่การยกย่อง ท่านพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างอย่างดีที่สุด แม้ว่าจะได้รับเกียรติยศยกย่องและเยาะเย้ย แต่ท่านก็ทำไปด้วยความเชื่อมั่นในความบริสุทธิ์ใจของท่าน ท่านเคยไปกล่าวสุนทรพจน์ที่แอตแลนต้าปรากฏว่ามีผู้ฟังเป็นจำนวนมากทั้งนิโกรและผิวขาว พวกผิวขาวส่วนใหญ่มาเพื่อที่จะเห็นท่านเป็นตัวอย่างในงาน และพร้อมที่จะเยาะเย้ยถากถางทุกเวลา แต่ท่านก็เป็นบุคคลที่มีใจคอหนักแน่นไม่เคยหวั่นไหว ไปกับคำพูดของพวกผิวขาวเหล่านั้นเลย ท่านเป็นบุคคลที่กล้าหาญ ท่านกล้าที่จะนำเอาความจริงที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมของหมอสอนศาสนาชาวนิโกรที่มีพฤติกรรมไม่ดีมาตีแผ่ตามหน้าหนังสือพิมพ์ โดยมีไต่เกรงกลัวไปกับคำตำหนิ และคำสาปแช่งของพวกนิโกร บางกลุ่มที่ยังหลงงมงาย ท่านถือว่าสิ่งที่ได้กระทำไปแล้วนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเป็นความจริง ผลของความกล้าหาญของท่านภายหลังจึงได้มีการปรับปรุงหมอสอนศาสนาเป็นการใหญ่.

สิ่งที่น่ายกย่อง ดร. บุคเกอร์ ที. วอชิงตัน มากที่สุด ก็คือ ความมีใจสูงของท่าน ท่านไม่เคยกล่าวหาหรือติเตียนการกระทำของพวกผิวขาวหรือรัฐบาลเลยว่่าก็ดกกัน และจำกัดสิทธิของชาวนิโกรในด้านการเมือง แต่กลับพยายามชักชวนชาวนิโกรที่หลงผิด คิดว่าถ้าเล่นการเมืองแล้วก็จะประสบความสำเร็จในชีวิต ท่านเตือนให้บุคคลเหล่านั้น รู้จักสร้างฐานะของตนเองให้มั่นคงเสียก่อน โดยการหาความรู้ความชำนาญทางการเกษตร หรืออุตสาหกรรม แทนที่จะไปเล่นการเมือง เพราะผู้ที่เล่นการเมืองไต่เน่จะต้องเป็นผู้ที่เฉลียวฉลาด มีประสบการณ์ และความชำนาญไม่ใช่ชาวนิโกรผู้ซึ่งเพิ่งจะได้รับการปลดปล่อยจากความเป็นทาสและยังขาดการศึกษา ฉะนั้นชาวนิโกรในขณะนั้นจึงขาดคุณสมบัติอีกมาก ท้ายสุดท่านได้วิงวอนให้ชาวนิโกรทุกคนหันมาตั้งใจทำมาหากินและปรับปรุงตนเองเสียก่อนอย่าไปกล่าวหาชาวผิวขาวด้วยขณะนั้นพวกนิโกรยังไม่พร้อมที่จะใช้สิทธิทางการเมือง รัฐบาลควรที่จะวางรากฐานการศึกษา และเริ่มให้สิทธิทางการเมืองแก่ชาวนิโกรอย่างค่อยเป็นค่อยไป ท่านยังได้แนะนำให้ทั้งชาวผิวขาวและนิโกรว่าอย่าได้พะวงถึงเรื่องผิวแต่ให้ทุก-

การที่อยู่ภายใต้อำนาจของนายทาส ครั้นเมื่อเขาได้รับการปลดปล่อยทันทีที่ทันใดโดยมิได้ทันตั้งตัวจึงทำให้เขาดำเนินชีวิตอย่างผิดพลาด ทั้งนี้เป็นผลจากการขาดการศึกษาซึ่งรัฐบาลในขณะนั้นมีใต้อำนาจถึงเลยก่อนที่จะมีการปลดปล่อยทาส นับเป็นข้อผิดพลาดอันใหญ่หลวง ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าได้มีการเตรียมการให้การศึกษแก่พวกทาสเหล่านั้นไว้ล่วงหน้าแล้ว สภาพสังคมอันเสื่อมโทรมเช่นนี้ย่อมไม่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน.

๔. ใต้เห็นตัวอย่างของผู้ซึ่งมีความยากข้น ขยันหมั่นเพียรในการเล่าเรียนและการทำงาน ในที่สุดก็ประสบความสำเร็จในชีวิต ยังได้เห็นตัวอย่างของบุคคลซึ่งเพียบพร้อมไปด้วยความดี เช่น ความ

เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวมความกตัญญูกตเวทิต่อผู้มีพระคุณ ความกล้าหาญ ความหนักแน่น ความสุขุมรอบคอบซึ่งบุคคลผู้นั้น คือ ดร. บุคเกอร์ ที. วอชิงตัน ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความมุมานะที่จะกระทำตามบ้างถึงแม้ว่าจะมีใต้อำนาจทุกประการแต่ใต้อำนาจเพียงบางส่วนก็ยังมีบุคคลเช่นท่านผู้นั้นเป็นบุคคลซึ่งอนุชนรุ่นหลังควรที่จะปฏิบัติตาม.

ข้าพเจ้าคิดว่าโลกมนุษย์คงจะนำอิทธิมย์กว่านี้ ถ้าหากว่ามนุษย์เราสามารถปฏิบัติตามตามแบบเช่น ดร. บุคเกอร์ ที. วอชิงตัน การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น หรือมุ่งทำลายกันย่อมไม่มีเป็นอันขาด สหรัฐอเมริกาควรจะมีใจที่มีบุคคลเช่นท่านผู้นั้นเกิดขึ้นในแผ่นดิน.

บทบรรณาธิการ

รู้จักบ้านเมืองของเราด้วยหนังสือ

ในการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๑-๗ เมษายน ๒๕๑๖ ตามที่คณะกรรมการอำนวยการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี พุทธศักราช ๒๕๑๖ ได้มอบหมายให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกันจัดขึ้น ณ บริเวณโรงละครแห่งชาติ และสังคีตศาลา ในบริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินั้น ได้กำหนดหัวข้อของการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ ๒ และหัวข้อการจัตินิทรรศการว่า "รู้จักบ้านเมืองของเราด้วยหนังสือ" หรือกล่าวอย่างสั้น ๆ ว่า "บ้านเมืองของเรา" ความมุ่งหมายก็คือ (๑) เพื่อให้ประชาชนได้เห็นหนังสือและสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นเกี่ยวกับประเทศไทยในค่านต่าง ๆ (๒) เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงแหล่งของหนังสือและสิ่งพิมพ์เหล่านั้นว่าพิมพ์ ณ ที่ใดซึ่งผู้สนใจอาจติดต่อขอรับหรือซื้อได้ต่อไป และ (๓) เพื่อให้ประชาชน

ได้เห็นคุณค่าของหนังสือว่ามีประโยชน์และนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาคือการพัฒนาตนเอง การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาสังคม เป็นสำคัญ.

คณะกรรมการแผนกวรรณกรรมสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้พิจารณาคัดเลือกหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่มีอยู่ตามห้องสมุดต่าง ๆ ในส่วนกลางเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นมาจัดนิทรรศการและจัดทำวรรณกรรม โดยกำหนดหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้ คือ (๑) ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และโบราณคดี รวบรวมโดย กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ, ร.ท. หมิง วิญญูณัฏ ภาวิไล, และกองแก้ว วีระประจักษ์ ตามลำดับ, (๒) การปกครอง กฎหมาย รวบรวมโดย ดร. นวนิตย์ อินทรามะ และทองหยด ประทุมวงศ์ ตามลำดับ, (๓) ศาสนา รวบรวมโดย พ.ท. ประสาร ทองภักดิ์ (๔) การศึกษา รวบรวมโดย สุพรรณิภา กาญจนยั-

จิตติ, (๕) ศิลปวัฒนธรรม ภาษาและวรรณคดี รวบรวมโดย สมพิศ กฤตติกา-กุล, ม.ล. เครือจิตร เหมินทร์ และกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ ตามลำดับ, (๖) ทรัพย์สินกร ธรรมชาติ การเกษตรและอุตสาหกรรม รวบรวมโดย ม.จ. พิริยทิศ ทิศกุล, วาภิ กุลสมบุรณ์ และแผนกห้องสมุด กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ตามลำดับ, (๗) เศรษฐกิจและการเงิน รวบรวมโดย กัทลี สมบัติศิริ, (๘) การแพทย์และสาธารณสุข รวบรวมโดย อุทัย ทุติยะโพธิ, (๙) การประมงและประมงสัตว์ รวบรวมโดย ดร. นวนิตย์ อินทรามะ และ (๑๐) เมืองไทยที่ชาวต่างประเทศสนใจ รวบรวมโดย มารศรี วงศ์รัตน ในแต่ละหัวข้อเรื่องจะมีประวัติสังเขปของหัวข้อนั้น ๆ ที่เกี่ยวกับประเทศไทย เป็นอารัมภบทแล้วต่อด้วยรายชื่อหนังสือรวมทั้งหมดประมาณ ๒๒๑ เล่ม.

หนังสือบรรณานุกรมเรื่อง "รู้จักย่านเมืองของเราด้วยหนังสือ" มีขนาด ๖ x ๘ นิ้ว หนา ๘๕ หน้า ราคา ๓ บาท แม้ข้อเขียนของผู้รวบรวมในแต่ละหัวข้อเรื่องจะเป็นเพียงข้อความสั้น ๆ แต่ก็น่าอ่านและได้เรื่องราวเป็นอย่างดี ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างข้อความบางตอนในหัวข้อว่า "พระ

พุทธศาสนา" โดย พ.ท. ประสาร ทองภักดี.

"... อนุชนไทยรุ่นหลัง ๆ อาจสงสัยว่า พระพุทธศาสนาสำคัญต่อชาติบ้านเมืองอย่างไรหรือบรรพบุรุษของเราจึงช่วยกันทำนุบำรุงด้วยสถาปนาพระศรีรัตนไตรอย่างลึกซึ้งเช่นนี้.

เราอาจพบคำตอบได้ง่าย ๆ เมื่อคำนึงถึงเกียรติภูมิของชาติไทยบ้านต่าง ๆ ที่โลกยอมรับอยู่ในขณะนี้ ยากจะให้ใครอย่างสักเรื่องเช่นถ้าถามคนต่างชาติที่มาเที่ยวเมืองไทยว่า เขามาดูอะไรกันในเมืองไทย ร้อยทั้งร้อยมักจะตอบว่า มาดูความงามของศิลปวัฒนธรรมไทย เขามักจะสนใจความงามของโบสถ์วัด วิหาร เจมบพิตร มากกว่าความโก้เก๋ของนารายณ์ โขเค็ล พระปรางค์ วัดแจ้งก็เป็นศิลปวัตถุอีกแห่งหนึ่งที่ชาวต่างประเทศสนใจมากับัน นอกจากนั้นก็ยังมีวัดพระแก้ว วัดโพธิ์ และศิลปวัตถุอื่น ๆ ที่ดึงดูดชาวต่างประเทศเข้ามาเที่ยวเมืองไทยคนแล้วคนเล่า ปีแล้วปีเล่า ทำรายได้ให้กบขบประมาณแผ่นดินของชาติปีละหลายร้อยล้านบาท ศิลปวัตถุจึงกล่าวได้ว่านับแต่ได้รับความ จรรโลงใจ มาจาก พระพุทธศาสนาทั้งสิ้น.

ยิ่งกว่านั้น ปฏิบัติการแยกเอาน้ำเย็นเข้าลูบ ที่รัฐบาลไทยนำมาใช้กับพวกโจรอาหรับก็กักกันยายนทมิฬ (Black September) ที่ชายคสดานทูตอิสราเอลเมื่อปลายปีก่อน เป็นผลสำเร็จอย่างงดงาม โดยไม่เสียเลือดเนื้อ ซึ่งไม่เคยมีในโลกมาก่อนเลย ทั้งที่ทรายนอนอยู่แล้วนั้นก็เป็นเกียรติภูมิอันสูงส่งที่ลือลั่นไปทั่วโลก แม้แต่นางโกลดาแมร์ นายกรัฐมนตรีอิสราเอล ผู้เข้มแข็งก็ถึงกับน้ำตาไหลด้วยความดีใจ.

เรื่องนี้จะพิจารณากันอย่างลึกซึ้งแล้วจะเห็นว่า รัฐบาลของเราได้นำหลักการทาง พระ พุทธ ศาสนา มาถือปฏิบัติ เพราะพระพุทธรศาสนาสอนวิธีเอาชนะชนะที่เกิดจากใจว่า ให้เอาความดีชนะความชั่ว จะเห็นว่า วิธีนี้เป็นวิธีชนะที่ไม่มีผู้แพ้ ฉะนั้น เหล่ากักกันยายนทมิฬ แม้จะเหี้ยมโหดเพียงใดก็ต้องอ่อนข้อให้ เพราะเขารู้สึกว่าเขาไม่ใช่ผู้แพ้ และก็ไม่มีผู้ใดชนะเขา.

จากตัวอย่างส่วนน้อยนี้ จะเห็นว่า พระพุทธรศาสนามีความสำคัญต่อบ้านเมืองเป็นอันมาก อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า พระพุทธรศาสนามาเป็นรากฐานทางจิตใจของสังคมไทย เป็นรากแก้วของวัฒนธรรมไทย และเป็นอิทธิพลจิตใจทางศิลปกรรมทุกแขนง.

และที่ควรกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ พระพุทธรศาสนามีส่วนช่วยให้การบริหารบ้านเมืองเป็นไปด้วยดีและราบรื่นตลอดมา สิ่งที่เราภูมิใจในกหน้าเวลานี้ก็คือ การที่เราสามารถยื่นหยักเป็นเอกราชอยู่ท่ามกลางเพื่อนบ้านผู้สูญเสียเอกราช นั่นก็เพราะความปรีชาสามารถของบรรพบุรุษไทยเราที่สามารถนำหลัก การ ที่ดี ของ พระ พุทธ ศาสนาออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่บ้านเมือง . . .”

นอกจากเรื่อง “รู้จักบ้านเมืองของเราด้วยหนังสือ” แล้ว ยังมีหนังสือบรรณานุกรมอีกเล่มหนึ่งชื่อว่า “พี่น้องชาวเขา” รวบรวมและเรียบเรียงเนื้อเรื่องโดย รำภี กุลสมบุรณ์ และรวบรวมบรรณานุกรมและจัดพิมพ์โดย กาญจนา ไสภโณคร แนะนำเรื่องราวต่าง ๆ อันเกี่ยวกับ พื้นฐานที่อยู่ ลักษณะที่พักอาศัย, การแต่งกาย, เครื่องประดับ, เครื่องดนตรี, ภาษา, วัฒนธรรม และประเพณี และอาชีพ เป็นต้นของกลุ่มชนชาวเขากลุ่มต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย เช่น กระเหรี่ยง, ช่าง้อ, ลาฮูย (มุเซอแดง), ลาฮูนา (มุเซอคำ), ลีซอ, แม้ว, เย้า และว่า ตอนท้ายเล่มเป็น “บรรณานุกรม” ซึ่งบอกถึงชื่อหนังสือ,

บทความ, รายงาน, วิทยานิพนธ์ และ
 จุลสาร อันมีเรื่องราวเกี่ยวกับชาวเขาใน
 ประเทศไทย บอกถึงห้องสมุดที่มีเอกสาร
 นั้น ๆ และบอกถึงแหล่งที่มีการดำเนินงาน
 เกี่ยวกับชาวเขา หนังสือเรื่อง "พี่น้องชาว
 เขา" มีขนาด ๕ x ๗ นิ้ว หน้า ๑๓๗ หน้า
 ราคา ๔ บาท รวมรายการบรรณานุกรม
 ๕๕ รายการ.

หนังสือบรรณานุกรมเรื่อง "รู้จักบ้าน-
 เมืองของเราด้วยหนังสือ" และ "พี่น้อง
 ชาวเขา" สองเล่มเล็ก ๆ นี้ ถ้าพิจารณา
 ถึงราคาซื้อขายแล้วเป็นเสมือนสิ่งที่ไม่ม้ค่า

เพราะว่าหนังสือสองเล่มนี้มีราคารวมกัน
 เพียง ๗ บาทเท่านั้น ซึ่งคนบางคนไม่สนใจ
 ที่จะหยิบขึ้นมาอ่านเสียด้วยซ้ำ แต่
 สำหรับนักวิชาการ นักศึกษาชั้นสูงที่
 จำเป็นต้องเขียนรายงาน ภาคนิพนธ์ และ
 วิทยานิพนธ์อันเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ของ
 ประเทศไทยแล้วจะรู้สึกว่ หนังสือเล่ม
 เล็ก ๆ สองเล่มนี้เป็นหนังสือที่อ่านวย
 ประโยชน์อย่างมากให้แก่เขาทีเดียว เพราะ
 ว่าหนังสือเล่มเล็ก ๆ สองเล่มจะเป็นเสมือน
 กุญแจไขไปสู่แหล่งค้นคว้าอ้างอิงและเนื่อ
 หาความรู้ที่เขาต้องการ.

แผนกข่าว

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม ๑

เสร็จแล้ว

เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๖ เวลา ๑๕.๐๐ น. ณ สำนักงานของสโมสรวไลออนส์ภาค กรุงเทพฯ และสโมสรวไลออนส์ภาค ๓๑๐ ในโรงแรมโนราห์ ถนนสีลม กรุงเทพฯ ๕ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สโมสรวไลออนส์ ภาค ๓๑๐ ได้แจ้งแก่ผู้แทนสื่อมวลชนเกี่ยวกับการจัดทำ “สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ความว่า สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สโมสรวไลออนส์ในประเทศไทยจัดทำทุกเล่มแล้ว ๑ เล่ม และโปรดเกล้าฯ ให้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้คณะ

ผู้จัดทำนำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนเล่ม ๑ นอกรจำหน่ายแก่ประชาชนผู้สนใจได้ในราคาเล่มละ ๑๐๐ บาท (หนึ่งร้อยบาทถ้วน) โดยจะเริ่มนำออกจำหน่ายในงาน “วันฉัตรมงคลรำลึก” ของสโมสรวไลออนส์ ภาค ๓๑๐ ณ บริเวณย่านการค้า “สยามสแควร์” วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๖ หลังจากนั้นจะมีจำหน่ายที่สถานที่ ดังนี้คือ (๑) ร้านศึกษาภัณฑ์ ถนนราชดำเนินกลาง, (๒) ร้านลูกเสือหน้าสนามกีฬาแห่งชาติ ถนนพระราม ๑, (๓) ร้านคาราวาณท์ หน้าท้องฟ้าจำลอง ถนนสุขุมวิท เอกมัย, (๔) สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย ในคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (๕) สโมสรวไลออนส์ ในโรงแรมโนราห์ เลขที่ ๔๑๒ ถนนสีลม กรุงเทพฯ ๕ และ (๖) ที่ทำการของสโมสรวไลออนส์ทุกแห่งในต่างจังหวัด สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม ๑ นี้ประกอบด้วยเรื่องราวต่าง ๆ ๕ เรื่อง เป็นเรื่องทางวิทยาศาสตร์ ๕ เรื่อง คือ ดวงอาทิตย์, อุปราคา, ท้องฟ้า

กลางคืน, นก และปลา, เป็นเรื่องทางเทคโนโลยี ๓ เรื่อง คือ เครื่องจักรกล, พลังงาน, และอากาศยาน และเป็นเรื่องทางสังคมศาสตร์ ๑ เรื่อง คือ คนตรีไทย เป็นหนังสือปกแข็งเกินทอง ขนาด ๕ ๑/๒ x ๑๑ ๑/๒ นิ้ว หน้า ๒๗๕ หน้า มีภาพสีและขาวดำประกอบ ตามโครงการ สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนชุดหนึ่งจะมี ๑๒ เล่ม และจะพิมพ์ให้เสร็จเรียบร้อยภายในเวลา ๓ ปี เล่มหนึ่งจะพิมพ์ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ฉบับ ในจำนวนนี้ครึ่งหนึ่งคือ ๕,๐๐๐ ฉบับ จะไปรุดเกล้าฯ พระราชทานให้แก่ห้องสมุดประเภทต่าง ๆ และสถาบันต่าง ๆ อีกครึ่งหนึ่งไปรุดเกล้าฯ ให้จัดทำหน่วยแก่ประชาชนผู้สนใจ “แผนกข่าว” ได้เห็นสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนเล่ม ๑ มาแล้วรู้สึกว่ามีประโยชน์ต่อการศึกษามากจึงเรียนเสนอให้ทราบทั่วกัน.

พิธีเปิดงาน สัปดาห์เครื่องใช้ในการศึกษา

เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๑๖ เวลา ๕.๐๐ น. ณ ศูนย์พาณิชย์กรรม กรมพาณิชย์สัมพันธ์ กระทรวงพาณิชย์ สี่แยกคอกวัว ถนนราชดำเนิน กรุงเทพฯ ๒

นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ได้เป็นประธานในพิธีเปิดงาน สัปดาห์เครื่องใช้ในการศึกษา ซึ่งจัดขึ้นโดยกรมพาณิชย์สัมพันธ์ พิธีเริ่มด้วย นายพชร อิศรเสนา อธิบดีกรมพาณิชย์สัมพันธ์ อ่านรายงาน ความว่าการจัดงาน สัปดาห์เครื่องใช้ในการศึกษาชุดนี้ ก็ด้วยมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเหลือผู้ปกครองของนักเรียน นิสิต นักศึกษา ในการซื้อหาเครื่องใช้สำหรับการศึกษาประจำปี ๒๕๑๖ และเพื่อช่วยเหลือประชาชนทั่วไปให้ได้ซื้อหาเครื่องอุปโภคที่จำเป็นบางชนิดในราคาต่ำกว่าราคาในท้องตลาด อันเป็นการช่วยลดค่าครองชีพของประชาชนตามนโยบายของรัฐบาล ต่อจากนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กล่าวคำปราศรัยอนโมทนาและเปิดงาน สำหรับสินค้าเครื่องใช้ในการศึกษาที่จัดมาจำหน่ายแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท คือ (๑) หนังสือเรียน, (๒) อุปกรณ์การศึกษา, (๓) เครื่องแต่งกายและผ้าตัดเครื่องแบบนักเรียน, (๔) ผลิตภัณฑ์กระเป๋ากันน้ำ, (๕) เครื่องกีฬา, (๖) เครื่องแต่งกายสำเร็จรูป, (๗) ผ้าเช็ดตัวและผ้าห่มนอน, (๘) เครื่องใช้พลาสติกและอลูมิเนียม และ (๙) สบู่, ยาสีฟันและผงซักฟอก งาน

สปีคาคี เครืองใช้ ในการ คึกษา จะมี ตักต่อ กัน ไป ทุกวัน จนถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๖ ระหว่างเวลา ๙.๐๐-๑๘.๐๐ น. "วารสารห้องสมุด" ขอสนับสนุนนโยบาย อันนของกรมพาณิชย์สัมพันธ์ เป็นอย่าง ยิ่ง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะมีชนอีกในปีต่อ ๆ ไป.

พิธีมอบหนังสือวิชาการอาหารให้มหา-
วิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๑๖ เวลา ๙.๓๐ น. ณ หอประชุมมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ บางเขน ศาสตราจารย์ ม.จ. จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์ อธิการ- บัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทรงเป็น ประธาน ใน พิธีรับมอบหนังสือวิชาการ อาหาร ชื่อ Food Science and Technology Abstracts จำนวน ๓ ชุด รวม ๓๖ เล่ม จาก ๑พณฯ E.H. Halstead E.D. เอกอัคร- ราชทูต นิวซี แลนด์ ประจำ ประเทศไทย หนังสือเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ ให้ ความ ร่วม และ ช่วยเหลือ ซึ่ง รัฐบาล นิวซีแลนด์ยินดีให้แก่มหาวิทยาลัยเกษตร- ศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการ พัฒนาการศึกษา ศาสตร์การอาหาร การ แลกเปลี่ยนนักศึกษาศาสตร์และอาจารย์ และ

ความช่วยเหลือทางบ้านอุปถัมภ์การศึกษา ศาสตร์การอาหาร ในพื้นที่ได้ มีแขกชาวต่างประเทศ . คณะบดีและคณา- จารย์ร่วมด้วยเป็นจำนวนมาก "วารสาร ห้อง สมุก" ขอ แสดง ความ ยินดี และ อนุโมทนาในกุศลกรรมครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง.

แสดมภ์ "โพสต์มาสเตอร์" ดวงเดียว
ราคาเกือบ ๓ ล้านบาท

เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๑๖ หนังสือพิมพ์ "ประชาธิปไตย" ได้เสนอข่าว อันน่าสนใจยิ่งข่าวหนึ่งเกี่ยวกับมูลค่าของ แสดมภ์ดวงหนึ่ง ความว่า ในนครลอนดอน สแตนเลย์ กิบบอนส์ ซึ่งเป็นนักค้าแสดมภ์ ที่ใหญ่ที่สุดในโลกแห่งนครลอนดอน ได้นำ แสดมภ์ที่หายากจำนวน ๑๐๐ ดวงซึ่งมี มูลค่ากว่า ๔๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สี่สิบลอง ล้านบาท) ออกขายเลหลัง แสดมภ์เหล่านี้ เป็น ของชาวอิตาเลียนผู้หนึ่งซึ่งได้รับเป็น มรดกมาจากบิดาของเขาซึ่งเป็นนักสะสม แสดมภ์ และแสดมภ์ดวงหนึ่งในจำนวนนี้ เป็น "โพสต์มาสเตอร์" ของเบอร์มิวดา ซึ่งทำขึ้นในกลางศตวรรษที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๓๕๗) มีมูลค่าถึง ๒,๖๒๕,๐๐๐ บาท (สอง ล้าน หก แสดมภ์สอง หมื่น ห้า พันบาท)

แสดตมย์ “โพสท์มาสเตอร์” ดวงนี้ นายไปรษณีย์ วิลเลียม เปรอท ของเบอร์มิวดา เป็นผู้ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ติดลวงหน้าบนซองจดหมายแทนระบบไปรษณีย์แบบเก่าซึ่งเป็นระบบจ่ายเงินและได้ถูกยกเลิกไปใน พ.ศ. ๒๓๘๖ “วารสารห้องสมุด” เคยสนับสนุนชักชวนให้ห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียนจัดทำให้มีชมรมนักสะสมแสตมป์ขึ้นในห้องสมุดโดยตลอดมาก็เพราะว่า นอกจากแสตมป์จะใช้เป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนได้แล้ว ในตัวของมันเองยังมีค่าเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามกาลเวลาอีกด้วย.

นิทรรศการผลงาน “วันศิลป์ พีระศรี”

เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๑๖ เวลา ๙.๐๐ น. ณ สนามที่ตั้งรูปจำลองศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ทำหน้าที่ห้องพระโรง วัดท่าพระ ในบริเวณมหาวิทยาลัยศิลปากร ถนนหน้าพระลาน กรุงเทพฯ ๒ สมาคมนักศึกษาเก่ามหาวิทยาลัยศิลปากร ได้จัดนิทรรศการชีวิตประวัติและผลงานของศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ขึ้น และเปิดให้นักศึกษา ประชาชน และผู้แทนสมาคมต่าง ๆ นำพวงมาลัยไปเคารพรูปจำลองของศาสตราจารย์ ศิลป์

พีระศรี ด้วย ในวันเดียวกันนี้ เวลา ๑๗.๐๐ น. หม่อมเจ้าหญิงพิไลยเลขาภิศกุล ได้ทรงเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดการแสดงนิทรรศการชีวิตประวัติและผลงานของศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี วัตถุประสงค์อันสำคัญของการจัดงาน “วันศิลป์ พีระศรี” มีอยู่ ๔ ประการ คือ (๑) เพื่อแสดงความเคารพ ระลึกถึงพระคุณของท่านที่ได้อุทิศเวลาสร้างความรู้เรื่องทางการศึกษา ศิลป์ วัฒนธรรมให้ชาติไทยอย่างใหญ่หลวง, (๒) เพื่อระลึกถึงพระคุณของท่านที่ได้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากรขึ้นเป็นสถาบันของการศึกษาศิลป์วัฒนธรรมที่มีความเจริญก้าวหน้าศึกษาศาสตร์อื่น ๆ, (๓) เพื่อส่งเสริมการศึกษาศิลป์วัฒนธรรม แก่นักศึกษาและประชาชน, และ (๔) เพื่อเผยแพร่เกียรติคุณความดีของศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ตามประวัติสังเขป ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี เกิดที่เมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี ใน พ.ศ. ๒๔๓๕ และเข้าศึกษาในราชวิทยาลัย ศิลป์ แห่งฟลอเรนซ์ ใน พ.ศ. ๒๔๕๑ ใน พ.ศ. ๒๔๕๔ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและสอบเข้าซึ่งตำแหน่งศาสตราจารย์โดยได้รับเกียรติคุณอันดุษฎี ๑ ใน พ.ศ. ๒๔๖๖ ได้เดินทางเข้ามาประเทศไทย เข้ารับ

ราชการในตำแหน่งช่างปั้น กรมศิลปากร กระทรวงวัง ใน พ.ศ. ๒๔๖๕ เป็น อาจารย์ช่างปั้นหล่อ แผนกศิลปากรสถาน แห่งราชบัณฑิตยสภา และอาจารย์ช่างปั้น กองประณีตศิลปกรรม กรมศิลปากร กระทรวงธรรมการ ใน พ.ศ. ๒๔๘๑ เป็น หัวหน้ากองโรงเรียนศิลปากร กรมศิลปากร กระทรวงธรรมการ ใน พ.ศ. ๒๔๘๕ เป็น อาจารย์ประติมากร กรมศิลปากร เทียบเท่าอธิบดี ใน พ.ศ. ๒๔๘๖-๒๕๐๕ เป็นคณบดีคณะจิตรกรรมและคณะประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ใน พ.ศ. ๒๔๙๑ ได้ทำหน้าที่ราชการในตำแหน่ง คณบดีคณะมัณฑนศิลป์ด้วย ใน พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้เป็นประธานสมาคมศิลปกรรม แห่งชาติ และถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๐๕ รวมอายุ ๗๑ ปี นิทรรศการ ชีวประวัติ และผลงาน ของ ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี จะเปิดให้ ประชาชนเข้าชมได้ทุกวัน ระหว่างเวลา ๙.๐๐-๑๗.๐๐ น. ไปจนถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๖.

**พิธีมอบเงินช่วยเหลือตามโครงการ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
พิพิธภัณฑสถานศึกษาผู้ใหญ่**

เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ เวลา ๑๔.๓๐ น. ณ ห้องประชุมกรมศิลปากร

ถนนหน้าพระธาตุ กรุงเทพฯ ๒ นาย นุ่ม อยู่ในธรรม รองอธิบดีกรมศิลปากร ได้เป็นประธานในพิธีรับมอบเงินช่วยเหลือ ตามโครงการพิพิธภัณฑสถานศึกษาผู้ใหญ่ งบแรก จำนวน ๑๐๒,๔๓๗.๕๐ บาท (หนึ่งแสนสองพันสี่ร้อยสามสิบเจ็ด บาทห้าสิบลบาทห้าสตางค์) ซึ่งนางสาวเอติชาเขษ โกลนอนส์ ผู้แทนของมูลนิธิฟอร์ดเป็นผู้มอบ “โครงการพิพิธภัณฑสถานศึกษาผู้ใหญ่” เกิดขึ้นจากความคิดริเริ่มของฝ่าย การศึกษาและประชาสัมพันธ์ กองโบราณคดี กรมศิลปากร โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อใช้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติให้เป็น แหล่งเผยแพร่ความรู้ในเรื่องศิลปะ, ประวัติศาสตร์, วัฒนธรรม และโบราณคดี เข้า ถึงประชาชน ตามโครงการนี้ในขั้นแรก จะใช้เวลา ๓ ปีทำการทดลอง ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี โดยได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากมูลนิธิฟอร์ดเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๑๗,๐๐๐ ดอลลาร์หรือประมาณ ๓๔๐,๐๐๐ บาท (สามแสนสี่หมื่นบาทถ้วน) มูลนิธิฟอร์ดตกลงจะมอบเงินให้ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ นี้ ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์, ใน พ.ศ. ๒๕๑๗ ให้อีก ๕,๐๐๐ ดอลลาร์ และ ใน พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้อีก ๒,๐๐๐ ดอลลาร์

มูลนิธิฟอร์ด (Ford Foundation) ได้จัดตั้งขึ้นโดยการรวมทุนของนายเฮนรีฟอร์ด และนายเอ็ดเซล ไบรอนต์ ฟอร์ด (Henry and Edsel Bryant Ford) เมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้แก่วิชาการให้แก่วิศวศิกการของมนุษย์ ต่อมาใน ค.ศ. ๑๙๕๐ มูลนิธิฟอร์ดได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ๕ ประการ คือ (๑) เพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เสริมสร้างสันติภาพของโลก, (๒) เพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพอันแน่นแฟ้นในหลักการของอิสลาม และประชาธิปไตย, (๓) เพื่อเสริมสร้างภาวะความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของประชาชนในทุกแห่งหนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น, (๔) เพื่อส่งเสริมกิจกรรมอันเกี่ยวกับการศึกษา และวัฒนธรรม, และ (๕) เพื่อสนับสนุนการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ "วารสารห้องสมุด" ขออนุโมทนาเป็นอย่างยิ่งในกิจกรรมครั้งหนึ่งของมูลนิธิฟอร์ด และขอสนับสนุน "โครงการพิพิธภัณฑ์กับการศึกษาผู้ใหญ่" ของกรมศิลปากรเป็นอย่างยิ่ง และใคร่เสนอแนะเกี่ยวกับ "นิตรศการหยุดพักกลางวัน" ของกรมศิลปากรไว้ในโอกาสนี้ด้วยว่าเวลาหยุดพักกลางวันเป็นเวลาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชนใช้

เพื่อรับประทานอาหารและปฏิบัติกิจการใดกิจการหนึ่งโดยมิให้เสียเวลาปฏิบัติการทำงานในหน้าที่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ส่วนมากจึงมักใช้เวลาหยุดพักกลางวันแวะไปชมนิทรรศการตามสถาบันต่าง ๆ เพื่อการศึกษาแต่ต้องรู้สึกผิดหวังเป็นอย่างมากทุกครั้งที่ต้องประสบกับ "นิตรศการหยุดพักกลางวัน" ของกรมศิลปากร ถ้ากรมศิลปากรไม่สามารถแก้ปัญหา "นิตรศการหยุดพักกลางวัน" ซึ่งเป็นปัญหาง่าย ๆ และไม่มีสถาบันใดเขาจัดกันแล้วในปัจจุบันได้แล้ว ก็ยังรู้สึกเป็นที่หนักใจว่า "โครงการพิพิธภัณฑ์กับการศึกษาผู้ใหญ่" ยากที่จะบรรลุเป้าหมาย.

สำนักงานศึกษาธิการเขต

เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาแบ่งท้องที่ของกระทรวงศึกษาธิการออกเป็นเขต พ.ศ. ๒๕๑๖ ให้แบ่งท้องที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ออกเป็นเขตดังนี้ (๑) ศึกษาธิการเขต ๑ มีสำนักงานศึกษาธิการเขตอยู่ ณ จังหวัดนครปฐม และมีเขตภายในท้องที่ คือ จังหวัดนครปฐม, จังหวัดนนทบุรี, จังหวัดปทุมธานี, จังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรสาคร และ กรุงเทพมหานคร,
 (๒) ศึกษาธิการเขต ๒ มีสำนักงาน
 ศึกษาธิการเขตอยู่ ณ จังหวัดยะลา และมี
 เขตภายในท้องที่ คือ จังหวัดยะลา จังหวัด
 นราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดสตูล,
 (๓) ศึกษาธิการเขต ๓ มีสำนักงานศึกษา
 ธิการเขตอยู่ ณ จังหวัดสงขลา และมีเขต
 ภายในท้องที่ คือ จังหวัดสงขลา จังหวัด
 ชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัด
 พัทลุง และจังหวัดสุราษฎร์ธานี, (๔)
 ศึกษาธิการเขต ๔ มีสำนักงานศึกษาธิการ
 เขตอยู่ ณ จังหวัดภูเก็ต และมีเขตภายใน
 ท้องที่ คือ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่
 จังหวัดตรัง จังหวัดพังงา และจังหวัดระนอง,
 (๕) ศึกษาธิการเขต ๕ มีสำนักงานศึกษา
 ธิการเขตอยู่ ณ จังหวัดราชบุรี และมีเขต
 ภายในท้องที่ คือ จังหวัดราชบุรี จังหวัด
 กาญจนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัด
 เพชรบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัด
 สุพรรณบุรี, (๖) ศึกษาธิการเขต ๖ มี
 สำนักงานศึกษาธิการเขตอยู่ ณ จังหวัด
 ลพบุรี และมีเขตภายในท้องที่ คือ จังหวัด
 ลพบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดพระนคร
 ศรีอยุธยา จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
 จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดอุทัยธานี, (๗)

ศึกษาธิการเขต ๗ มีสำนักงานศึกษาธิการ
 เขตอยู่ ณ จังหวัดพิษณุโลก และมีเขต
 ภายในท้องที่ คือ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัด
 กำแพงเพชร จังหวัดตาก จังหวัดนคร-
 สวรรค์ จังหวัดพิจิตร จังหวัดเพชรบูรณ์
 จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดอุตรดิตถ์, (๘)
 ศึกษาธิการเขต ๘ มีสำนักงานศึกษา
 ธิการเขตอยู่ ณ จังหวัดเชียงใหม่ และมีเขต
 ภายในท้องที่ คือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัด
 เชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดแพร่ จังหวัด
 แม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง และจังหวัด
 ลำพูน, (๙) ศึกษาธิการเขต ๙ มีสำนัก
 งานศึกษาธิการเขตอยู่ ณ จังหวัดอุดรธานี
 และมีเขตภายในท้องที่ คือ จังหวัดอุดรธานี
 จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเลย จังหวัดสกล-
 นคร และจังหวัดหนองคาย, (๑๐) ศึกษา
 ธิการเขต ๑๐ มีสำนักงานศึกษาธิการเขต
 อยู่ ณ จังหวัดอุบลราชธานี และมีเขตภายใน
 ท้องที่ คือ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัด
 กาฬสินธุ์ จังหวัดนครพนม จังหวัดมหา-
 สรรคาม จังหวัดยโสธร และจังหวัดร้อย-
 เอ็ด, (๑๑) ศึกษาธิการเขต ๑๑ มีสำนัก
 งานศึกษาธิการเขตอยู่ ณ จังหวัดนครราช-
 สίมา และมีเขตภายในท้องที่ คือ จังหวัด
 นครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรี-
 รัมย์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดสุรินทร์,

(๑๒) ศึกษาธิการเขต ๑๒ มีสำนักงาน
 ศึกษาธิการเขตอยู่ ณ จังหวัดฉะเชิงเทรา
 และมีเขตภายในท้องที่ คือ จังหวัดฉะเชิง-
 เทรา จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัด
 นครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัด
 ระยอง (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ ตอน
 ที่ ๕๘ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๑๖ ฉบับ
 พิเศษ หน้า ๒๖).

พิธีมอบหนังสือทางวิทยาศาสตร์ให้
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่ง

ประเทศไทย

เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๑๖
 หนังสือพิมพ์ "สยามรัฐ" ได้เสนอข่าวที่
 น่าสนใจข่าวหนึ่ง ความว่า เมื่อเร็ว ๆ นี้
 ณ ศูนย์บริการเอกสารการวิจัย สถาบัน
 วิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย
 ศาสตราจารย์ ดร. แถง นีละนิธิ ผู้ว่าการ
 และประธานคณะกรรมการสถาบันวิจัย
 วิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย ได้
 เป็นประธานในพิธีรับมอบหนังสือชุด Lan-
 dolt-Bornstein จำนวน ๓๒ เล่ม ซึ่ง ดร.
 แอ์ยาร์ค โฮลเทอร์มันน์ อุปทูตแห่งสห-
 พันธ์สาธารณรัฐเยอรมันเป็นผู้มอบให้ใน
 นามของสถาบันวิจัยแห่งชาติและกระทรวง

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ของ สหพันธ์-
 สาธารณรัฐเยอรมัน หนังสือชุดนี้เป็น
 หนังสืออ้างอิงทางการคำนวณในวิชา
 ฟิสิกส์ เคมี คณิตศาสตร์ ธรณีฟิสิกส์
 และวิทยาศาสตร์เทคนิค ซึ่งสถาบันวิจัย
 แห่งชาติและกระทรวงความร่วมมือทาง
 เศรษฐกิจของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน
 จัดส่งมาย่างศูนย์บริการเอกสารการวิจัย
 เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของนัก
 วิทยาศาสตร์ของประเทศไทย ประชาชน
 ผู้สนใจสามารถเข้าไปศึกษาค้นคว้าหนังสือ
 ดังกล่าวได้ ณ ศูนย์บริการเอกสารการ
 วิจัย ถนนพหลโยธิน บางเขน กรุงเทพมหานคร
 ในพิธีนี้ได้มีบุคคลผู้มีเกียรติ
 ชาวเยอรมันเข้าร่วมด้วยหลายคน เช่น
 มร. ปีเตอร์ เคมพ์นิช ผู้ช่วยทูตฝ่ายหนังสือ
 พิมพ์และวัฒนธรรม, มิส อินเกบอร์ก
 โลห์เนอร์ ผู้ช่วยทูตวัฒนธรรม เป็นต้น
 "วารสารห้องสมุด" ขออนุโมทนาเป็น
 อย่างยิ่งในกุศลกรรมกรรมคุณ.

ส่วนสัตว์ทะเลของกรมประมง

เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๖
 วารสารรายสัปดาห์ชื่อ "สารประชาชน"
 ได้เสนอข่าวที่น่าสนใจข่าวหนึ่ง ความว่า
 นายสันต์ ยืนทุกุล อธิบดีกรมประมง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้สัม-
 ภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวเกี่ยวกับโครงการสร้าง
 สวนสัตว์ทะเล (Aquarium) ที่บางแสน
 ชลบุรี กรมประมงจะใช้พื้นที่ประมาณ ๒๕
 ไร่ และงบประมาณ ๓๕ ล้านบาท โดยจะ
 เริ่มการก่อสร้างในปีงบประมาณ ๒๕๑๗
 “สวนสัตว์ทะเล” นี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน
 คือ ส่วนที่หนึ่ง อยู่ภายในตัวอาคาร เป็น
 ส่วนที่จะจัดแสดงเกี่ยวกับปลาทะเลและ
 สัตว์ทะเลชนิดต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งชนิดที่ใช้
 บริโภคเป็นอาหาร สัตว์ทะเลที่สวยงาม
 และหายาก ตลอดจนสัตว์ทะเลอย่างอื่น ๆ
 เช่น กุ้ง ปู ปลิงทะเล ปลาไหลทะเล และ
 ดอกไม้ทะเล เป็นต้น โดยจะจัดสภาพของ
 ห้องให้เหมือนกับสภาพที่เป็นจริงใต้ทะเล
 หรือแหล่งที่อยู่ของสัตว์ทะเลแต่ละชนิด
 ด้วย ส่วนใหญ่เป็นส่วนสัตว์ที่มีชีวิต
 สำหรับส่วนที่สอง อยู่ภายนอกตัวอาคาร
 เป็นส่วนที่จะจัดแสดงเกี่ยวกับสัตว์ทะเลที่มี
 ขนาดใหญ่ เช่น ปลาวาฬเกลบ, ปลา
 โลมา, ปลาหมูนํ้าหรือปลาพูน เป็นต้น
 สัตว์ขนาดใหญ่เหล่านี้บางประเภทจะฝึกหัด
 ให้แสดงการเล่นต่าง ๆ ให้ประชาชนชมได้
 ด้วย “สวนสัตว์ทะเล” นอกจากจะเป็น
 สถานที่สำหรับให้ความรู้ความเพลิดเพลิน
 แก่ผู้มาทัศนศึกษาแก่ประชาชน นักเรียน

นักศึกษาเกี่ยวกับชีวิตสัตว์ทะเลแล้ว ยัง
 มีผลทางด้านส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย
 สวนสัตว์ทะเลในญี่ปุ่น มาเลเซีย และ
 สิงคโปร์ได้ประสบความสำเร็จทางด้านนี้มา
 แล้ว สำหรับโครงการขั้นต่อไป กรมประ-
 มงจะสร้างสวนสัตว์ทะเลชนิดที่ศูนย์วิจัย
 ชีววิทยาทางทะเลที่ภูเก็ต และที่จังหวัด
 สงขลาด้วย.

สัปดาห์แห่งการบริจาคหนังสือเรียนชั้น

ประถมศึกษา

เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๑๖
 หนังสือพิมพ์ “ชาวไทย” ได้เสนอข่าวอัน
 น่าสนใจว่าหนึ่ง ความว่า เนื่องจาก
 กรุงเทพมหานครได้พิจารณาเห็นว่า ใน
 ระยะเวลาแห่งการเริ่มต้นปีการศึกษาใหม่
 ผู้ปกครองซึ่งมีบุตรกำลังเล่าเรียนอยู่ต้อง
 รับประทานอาหารกลางวัน และบาง
 ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างยากจนเป็นเหตุ
 ให้นักเรียนบางคนขาดแคลนเครื่องแบบ
 นักเรียนและอาหารกลางวัน ตลอดจน
 หนังสือเรียน กรุงเทพมหานครพิจารณา
 เห็นว่า สมควรที่ทางราชการและประชา-
 ชนจะร่วมมือกันช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ให้ไ้
 รับประทานอาหารเพื่อเป็นกำลังสำคัญของชาติ

ในอนาคต จึงได้จัด “ สัปดาห์แห่งการ
 ปรึกษาหนังสือชั้นประถมศึกษา ” ขึ้น
 ระหว่าง วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ถึง วันที่ ๒
 มิถุนายน ๒๕๑๖ รวม ๖ วัน วัตถุประสงค์
 สำคัญของ “ สัปดาห์แห่งการปรึกษาหนังสือ
 ชั้นประถมศึกษา ” คือ (๑) เพื่อให้
 เด็กนักเรียนในโรงเรียนในสังกัดของ
 กรุงเทพมหานครมีหนังสือเรียนครบตาม
 หลักสูตร, และ (๒) เพื่อปลูกฝังนิสัยเด็ก
 ให้รู้จักรักษาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ส่วน
 รวม กรุงเทพมหานครจึงขอเชิญชวน
 ประชาชนผู้มีจิตศรัทธาช่วยเหลือด้วยการ
 ปรึกษาหนังสือชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึง
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ไม่ว่าจะเป็หนังสือ
 เก่าหรือหนังสือใหม่ หรือจะบริจาคเป็น
 ทรัพย์สินให้จัดซื้อหนังสือก็ได้ กรุงเทพมหานคร
 จะจารึกชื่อของผู้บริจาคลงในหนังสือ
 แล้วส่งไปให้นักเรียนในโรงเรียนใน
 สังกัดของกรุงเทพมหานครที่ขาดแคลน
 ใช้ในการศึกษาเล่าเรียน สถานที่ติดต่อ
 เพื่อปรึกษา คือ (๑) ศาลาว่าการกรุงเทพ
 มหานคร ถนนดินสอ เสาชิงช้า, (๒)
 สำนักงานฝ่ายการศึกษาและบริการชุมชน
 (ศาลาเทศบาลนครธนบุรีเดิม) ถนนลาด
 หล้า ฝั่งธนบุรี, (๓) ที่ว่าการเขต(ที่ว่าการ
 อำเภอเดิม) ทุกแห่ง และ (๔) โรง-

เรียนในสังกัดของกรุงเทพมหานครทุกแห่ง
 “วารสารห้องสมุด” ขออนุโมทนาเป็น
 อย่างยิ่งในกุศลกรรมของกรุงเทพมหานคร
 ครองนี้ และหวังว่ากิจกรรมคงจะได้มีขึ้น
 อีกในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป และใคร่เรียน
 เสนอว่าถ้าหากกรุงเทพมหานครได้ส่งเสริม
 ให้ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุด
 ประชาชนในสังกัดของกรุงเทพมหานครจัด
 “วันห้องสมุด” ขึ้นด้วยทุก ๆ ปีก็จะทำให้
 โรงเรียนประถมศึกษา ห้องสมุดโรงเรียน
 ห้องสมุดประชาชน และเด็กนักเรียน
 ยากจนในเขตกรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ
 เรียนเพิ่มมากขึ้น.

หอศิลป์ พีระศรี

เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๑๖ หนังสือพิมพ์ “สยามรัฐ” ได้เสนอข่าวที่น่าสนใจเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารหอศิลป์
 พีระศรี ความว่า ณ บ้าน เมฆพยับ ซอย
 อรรถการประสิทธิ์ ถนนสาทรใต้ กรุงเทพ
 มหานคร ม.ร.ว. พันธ์ทิพย์ บริพัตร
 ประธานมูลนิธิศิลปะ พีระศรี พร้อมด้วย
 คณะกรรมการและสถาปนิกการก่อสร้าง
 หอศิลป์ พีระศรี ได้ร่วมกันแถลงข่าวแก่
 ผู้แทนสื่อมวลชนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และ

ความคืบหน้าของ "หอศิลป์ พีระศรี" ว่าเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้มีการก่อตั้ง "มูลนิธิศิลปะ พีระศรี" ขึ้นเพื่อหาทุนประมาณ ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับก่อสร้างอาคาร "หอศิลป์ พีระศรี" เป็นอนุสรณ์แก่ศาสตราจารย์ศิลปะ พีระศรี (ซี. เฟโรซ) ผู้ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้บุกเบิกการศึกษาศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทยและเป็นผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร ม.ล. ศรีวิบูลย์ เทวกุล เป็นสถาปนิกผู้ออกแบบอาคารหอศิลป์ พีระศรี เพื่อใช้เป็นที่พัก และ ส่งเสริมงาน ศิลปกรรม ด้านการวาดการแกะสลักและการขีดเขียนทุกแขนงของไทย และเพื่อให้คนไทยศึกษาศิลปะสมัยใหม่ ในปัจจุบัน มูลนิธิศิลปะ พีระศรี สามารถหาทุนก่อสร้างอาคารได้แล้ว แต่ยังคงขาดทุน ม.ร.ว. พันธ์ทิพย์ บริพัตร จึงได้ให้ความช่วยเหลือแก่มูลนิธิศิลปะ พีระศรี โดยให้เช่าที่ดินที่อยู่ใกล้เคียงกับศูนย์ศิลปะเมฆมพยเป็นที่พักก่อสร้างอาคาร ตามข่าวกล่าวว่า หอศิลป์ พีระศรี จะเป็นสถานที่ แสดงผลงาน ของศิลปะสมัยใหม่เป็นการถาวรแห่งแรกในประเทศไทย.

ห้องสมุดในสหภาพโซเวียตรุสเซีย

เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๑๖ วารสารรายสัปดาห์ชื่อ "สารประชาชน" ได้เสนอ

ข่าวที่น่าสนใจข่าวหนึ่งเกี่ยวกับห้องสมุดและการอ่านหนังสือ ความว่า ในสหภาพโซเวียตรุสเซียมีห้องสมุดอยู่กว่า ๓๖๐,๐๐๐ ห้องสมุด และห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดคือ "ห้องสมุดวรรณคดีต่างประเทศทั่วสหภาพ" ซึ่งตั้งอยู่ในกรุงมอสโก "ห้องสมุดวรรณคดีต่างประเทศทั่วสหภาพ" นี้ นอกจากเป็นแหล่งวรรณกรรมอันล้ำค่าทั้งหนังสือประเภทวรรณคดีและวรรณกรรมสมัยใหม่ หนังสือเกี่ยวกับมนุษยวิทยา วิทยาศาสตร์ และศิลปกรรมอื่น ๆ ใน ๑๓๒ ภาษาของโลกแล้ว ยังเป็นศูนย์วิทยาศาสตร์อันสำคัญในการ คึกคักสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ที่ห้องสมุดต่าง ๆ สำนักพิมพ์ และสถาบันวิจัยทั้งในโซเวียตและต่างประเทศ มักจะใช้ เอกสาร และบรรณานุกรมหนังสือของต้นอกด้วย ในระหว่างเวลา ๕๐ ปีที่ผ่านมา ห้องสมุดแห่งนี้มีหนังสือประมาณ ๕ ล้านเล่ม ในปัจจุบัน มีห้องสำหรับอ่านหนังสือ ๑๒ ห้อง—มีแฟ้มบัตร ๓ ล้านแฟ้ม มีรายการหนังสือทุกชั้น และมีเทปบันทึกตำราและการ แสดงละครใน ๕๐ ภาษาของโลก มีประชาชนเข้าอ่านหนังสือในห้องสมุดวันละ ๑,๕๐๐ คน ทำการแลกเปลี่ยนหนังสือกับห้องสมุดในต่างประเทศ

กว่า ๗๐ ประเทศและกียห้องสมุดทั่วประเทศ
ภาพโซเวียตอีกหลายพันแห่ง ดังนั้นชาว
โซเวียตจึงสามารถยืมหนังสือทุกชนิดที่
พิมพ์ในโลกอ่านได้ จากห้องสมุดแห่งนี้

“วารสารห้องสมุด” เห็นว่าเป็นข่าวที่น่า
สนใจที่ไม่ค่อยจะมีการเผยแพร่ให้ทราบกัน
บ่อยนัก จึงได้เก็บความมาเผยแพร่ต่อใน
นี้.

ศูนย์สื่อสัมพันธ์บรรณารักษ์

คอลัมน์นี้จัดขึ้นเพื่อความมุ่งหมายเบื้องต้น ๔ ประการ คือ :-

๑. ให้เป็นศูนย์กลางกระชับความสัมพันธ์ระหว่าง “วารสารห้องสมุด” และสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย กับสมาชิก ผู้มีอุปการคุณ และผู้อ่านทุก ๆ ท่าน.
๒. ให้เป็นศูนย์กลางแห่งการแสดงความคิดเห็น และ แลกเปลี่ยนทัศนะ ซึ่งกัน และกัน ระหว่างผู้ที่มีความคิดก้าวหน้า มีเหตุผลดี และประสงค์ที่จะให้มีการพัฒนากิจการห้องสมุดของไทย.
๓. ให้เป็นศูนย์กลางที่บรรณารักษ์, ผู้มีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินงานห้องสมุด และผู้ใช้บริการห้องสมุด ใช้เป็นที่ระบายออกซึ่งสิ่งที่อัดอั้นตันใจ และเสนออุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานห้องสมุด เพื่อขอความคิดเห็น การเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง แก้ไข เปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น.
๔. ให้เป็นศูนย์กลางรับฟังความคิดเห็น การติชม และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำ “วารสารห้องสมุด” จากบุคคลผู้หวังดี ซึ่งจะเป็นผู้ใดก็ได้ เพื่อการพัฒนาให้ดีขึ้น.

ชลัช ถียะวงษ์ ผู้ควบคุม.

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติวิจารณ์

ถาม

อาจเป็นเพราะเหตุที่ผมตั้งความหวังไว้สูงเกินไปก็ได้ ที่ทำให้ผมต้องเดินเศร้าใจ กลับมาจากการงานสัปดาห์หนังสือ ฯ เมื่อสองวันก่อน.

ครั้นหนึ่งถึงเจ็ดเมษายนที่เพิ่งผ่านมา เป็นงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ งานที่ดูเหมือนจะจัดเป็นประจำทุกปี และสำหรับปีนี้ก็จัดที่บริเวณสังคีตศาลาหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.

ผมได้ทราบประกาศนก่อนที่จะถึงวันงานสองสามวัน ในฐานะของผู้นิยมนการอ่านคนหนึ่งก็ออกจะสนใจ และ ขณะเดียวกันก็กสรวรเสวีอยู่ในใจอยู่คราครั้นว่า บ้านเมืองเรานี้ ยังไม่ซัดสนคนที่คุณทำงานโดยจริงใจ.

ด้วยแม้ว่า สถานการณ์ทั่วไปจะค่อนข้างร้ายอยู่ก็ตามที ก็ยังอดส่ำหมีคนที่ม่แก่ใจ ทำหน้าที่ของตนเรื่อยไปอย่างไม่หยุดยั้ง—อดส่ำหมี “สร้าง” งานนั้นจนได้.

งานที่น่าเลื่อมใสก็คืองานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ.

ผมฟังแล้วก็วาดภาพอยู่ในใจว่ากลุ่มบุคคลผู้ตั้งใจในคงจะทำงานกันอย่างน่าสนใจที่สุด เพราะหนังสืออันนี้ใครก็รู้ว่าเป็นสิ่งที่มีค่าเป็นขุมทรัพย์แห่งปัญญา และเป็นมิตรแก่คนทุกฐานะทุกเพศทุกวัย เมื่อหนังสือก็มีความคืออยู่ในตัวแล้วเช่น ถ้าหากจะมีผู้รู้จักหนังสือดีมาช่วยกัน จัดเสริมแต่งหรือแยกแยะความคิมนั้นให้ยิ่งปรากฏออกมา หนังสือก็คงมีค่าขึ้นอีกอย่างหาที่เปรียบมิได้.

คนที่รักอยู่แล้วก็ยิ่งรักขึ้นไป คนที่ไม่ค่อยสนใจก็จะเริ่มสนใจและถักนิสัยรักการอ่านแพร่หลาย ก็ที่น่าดีใจว่าคนทั่วไปจะพากันเข้าใจกันได้ง่ายกว่าทุกวันนี้.

เมื่อวาดภาพสวดสังตงามมาถึงแค่นี้ ผมก็ยังฝันต่อไปว่า ในเมืองงานอันยิ่งใหญ่ถึงกับเป็นสปีดชาติหนังสือแห่งชาติ ผู้จัดทำคงรวมรวบวรรณกรรมทั้งหมดของชาติมารวมเข้าด้วยกัน จัดประเภทว่าเป็นงานอย่างไร งานชิ้นไหนที่ควรได้รับการยกย่อง งานไหนที่ควรค่าแก่การสนใจ โดยนักเขียนเก่า — กลาง — ใหม่ อย่างไร งานไหนร่วมสมัยกับใครอย่างไร สิ่งไหนคือความดีของงานไหนและงานประเภทไหนที่ขายดีมากที่สุด ฯลฯ

ในฝันผมเห็นการทำงานอย่างจริงจัง และได้รับความร่วมมือจากร้านหนังสือต่าง ๆ ด้วยดี และคาดว่าจะมีความคึกคึกเริ่มคึก ๆ อีกหลายสิ่งที่ยังมองไม่เห็น . . .

และทุกสิ่งก็เป็นแค่ความฝัน เมื่อวันหนึ่งผมเดินฝ่าความร้อนเข้าไปในคอนย่าย ด้วยศรัทธาเต็มหัวใจว่าจะเข้าไปดูงาน.

เห็นร้านหนังสือเรียงราย ที่แม้จะอยู่ภายใต้เต็นท์ที่ร้อนระอุของแดดย่ำแต่ก็ยังเย็นใจว่า อย่างน้อยสิ่งที่ผมคิดไว้ว่า คงจะได้รับความร่วมมือจากร้านหนังสือต่าง ๆ ด้วยดี ก็ยังพอมีให้เห็น.

เดินผ่านทุกเต็นท์ แล้วก็เอะใจว่างานหนังสือแห่งชาตินั้นอยู่ที่ไหนนอกจากการชื้อขายหนังสือแค่นั้น.

กว่าจะรู้ว่า “นี่คืองาน” ผมก็เกือบจะลมไปด้วยความร้อนบวกกับความเศร้าใจที่เห็น สปีดชาติหนังสือของชาติไทย นั้นต่ำต้อยกว่างานสถาปัตยกรรมใหญ่ของร้านหนังสือบางแห่งที่ไม่มีสิ่งใดต่างกัน.

การลดราคาก็มีเท่ากัน จำนวนหนังสือก็มีเท่ากัน แต่ร้านเหล่านั้นยังมีภาษาที่จัดในสถานที่ที่เย็นกว่า.

ถึงในงานนั้นจะมีการตอบปัญหาชิงรางวัลแต่นั้นก็ไม่ใช้สิ่งสำคัญที่จะให้งานนั้นคนมาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่มีเสียเลยจะดีกว่า.

เพราะการไปจัดการถามตอบปัญหาที่เวทีสังคีตศาลาในขณะที่แตกกำลังร้อนระอุ และ แทะบ จะไม่มีใครสนใจ นั่นน่าเศร้าใจมากกว่าน่าชื่นชม.

เสียงโฆษณาชักชวนให้คนขึ้นมาตอบปัญหาในขณะที่มีเด็กสนใจอยู่ไม่ถึงสิบคนนั้นฟังแล้วน่าวังเวงใจ โดยเฉพาะเมื่อมีเด็กกล้าหาญสมัครขึ้นไปแล้ว การถามตอบก็ยังไม่มีได้ เพราะยังไม่ครบจำนวนที่กำหนดไว้ นั่นยังน่าเศร้าใจขึ้นทวี.

มีท่านหรือ สำหรับผลงานของการทำงานในบ้านเรา?

เหตุทั้งหมดจะเกิดเพราะความไร้ความสามารถในการจัดงาน หรือจะเป็นเพราะอุปสรรคในด้านงบประมาณหรืออย่างไก็ตามที่ แต่สิ่งที่ได้จากงานครั้งนั้นก็ไม่มีอะไรนอกจากความน่าเศร้าใจ.

ถ้างานยิ่งใหญ่มีความหมายเพียงเท่านั้น แผงขายหนังสือที่สนามหลวงก็จะเป็นสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ที่จกชช้วยความยิ่งใหญ่กว่าสัปดาห์ไหน ๆ อยู่ทุกวัน.

หรือจะอ้างว่าการประชาสัมพันธ์ไม่ดีที่หลังก็ขอให้แจ้งขอความช่วยเหลือมาทันทีเพื่อหนูตัวเล็ก ๆ เท่านั้นจะช่วยได้.

และที่ยังร้ายไปกว่านั้น ก็คือ การโคกเข้ามาเกี่ยวพันของกรมศิลปากร สถาบันนาฏศิลป์การละครที่ผมเคยฝากความหวังไว้ให้.

นี่ก็อุตสาหกรรมแม่ใจ โทกเข้ามาร่วมงานจัดแสดงละครร่วมฉลองด้วยถึงสองวัน การแสดงละครของกรมศิลปากรนั้น หากได้ง่าย ๆ ที่ไหน? และครงนี้แสดงละครเรื่องใหญ่ทั้งขุนช้างขุนแผน ทั้งราชาธิราช, กรมศิลป์ฯ เคยประกาศโฆษณาสักคำน้อยหนึ่งบ้างไหม.

ป้ายไม่เล็กไม่ใหญ่ขนาดกระทัดรัดที่หน้าโรงละครแห่งชาตินี้ ระบุละครบ้างเขียนสวย เขียนด้วยตัวบรรจง สี่ร้อยร้อยงามจับตา แต่จะช่วยกรุณานำไปคิดให้หลาย ๆ แห่งหน่อยจะได้ไหม?

คนไทยเขายังมีมากมายอีกทั่วประเทศมหาครและทุกคนเขาไม่จำเป็นต้องอ่านหน้าโรงละครฯ ทุกวันไป ไม่คิดจะแจ้งไปถึงเขาเหล่านั้นกันบ้างหรือ?

รู้มานานแล้วว่า การประชาสัมพันธ์ของกรมศิลป์ฯ นั้นอ่อน ยิ่งกว่าความอ่อนที่

มีอยู่ในโลกชนิดใด ๆ แต่จะไม่คิดปรับปรุงให้แข็งแรงกันไปข้างหน้าหรือ ?

ทั้งนี้แนวคิดการละครทั้งหนังสือหนังหาต่างก็รู้กันอยู่ว่าเป็นศิลปะประจำชาติเป็นงานระดับชาติอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงความเจริญทางด้านจิตใจที่สูงส่งกว่างานระดับชาติแขนงต่าง ๆ อีกมากมายหลายสิบอย่าง ซึ่งขณะนั้นยังบริหารกันถ้าหลงอยู่อย่างนั้น.

แล้วออกสีกักกันเล่า—ที่ความน่าเศร้านี้จะหมดไป, จะมีใครตอบผมได้บ้างไหม?

สมบัติ ภูภาณจน์

คอลัมน์ “สุดสัปดาห์” สยามรัฐ (๘ เม.ย. ๑๖) น. ๖

ตอบ

คำถามข้างบนนี้มีได้เป็นคำถามที่เขียนถามมาในคอลัมน์นี้ แต่เป็นข้อความในบทความเรื่อง “(สุด) สัปดาห์ที่น่าเศร้า” โดย สมบัติ ภูภาณจน์ ที่ลงพิมพ์ในคอลัมน์ “สุดสัปดาห์” ในหนังสือพิมพ์ “สยามรัฐ” ประจำวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๑๖ หน้า ๖ ซึ่งผมได้อ่านแล้วเห็นว่า มีเนื้อหาเป็นการวิพากษ์วิจารณ์โดยตรงต่อการทำงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๑

—๑ เมษายน ๒๕๑๖ ที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย มีส่วนรับผิดชอบในการจัดงานอยู่ด้วย และสมควรที่ผู้รับผิดชอบในการจัดงานนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทรวงศึกษาธิการ และสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ด้รับฟังไว้บ้าง จึงได้คัดลอกมาพิมพ์ไว้ในคอลัมน์นี้ เพราะว่าอย่างน้อยที่สุด ก็จะเป็นความคิดเห็นเห็นส่วนหนึ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อการงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ ๓ ได้เป็นอย่างดี.

ทัศนะของสมบัติ ภูภาณจน์ เป็นเสมือนมุมมองมุมหนึ่งของ “งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ ๒” ซึ่งบุคคลภายนอกหรือผู้รับบริการ เป็นผู้มองและประเมินค่า ซึ่งอ่านแล้ว ผมมีความรู้สึก ว่า ช่างผิดกับทัศนะของผู้จัดงานหรือผู้ให้บริการอย่างเห็นได้ชัดทีเดียว ความแตกต่างของทัศนะระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการเกี่ยวกับ “งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ ๒” นี้ ผมเข้าใจว่ามีสาเหตุมาจาก “การวางภาพ” หรือ “การตั้งความหวัง” ของคนทั้งสองฝ่ายไม่เท่ากัน คือผมหมายความว่า ลักษณะของงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติตามที่ดำเนินไปนั้น อยู่ใน “ระดับ” ที่เหมาะสมแก่สถานการณ์และปัจจัยที่แวดล้อมในขณะนั้นแล้ว และผลที่ได้จากการประ-

เมื่อก่อนที่พอใจของฝ่ายผู้ทำงานด้วย แต่ สมบัติ ภาฏาณฺ์ณ ไ้วภาคภาพ “งานสัปดาห์ หนังสือแห่งชาติ” ไว้ใน “ระดับ” ที่สูงกว่านั้น ถึงข้อความตอนหนึ่ง เขาเขียนไว้ว่า “... ถ้างานยิ่งใหญ่มีความหมาย เพียงเท่านั้น แฉงชายหนังสือที่สนามหลวง ก็จะเป็นสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ที่จัดขึ้น ด้วยความยิ่งใหญ่กว่าสัปดาห์ไหน ๆ อยู่ ทุกวัน ...”

เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง ที่ผมไม่ทราบว่าได้มีประชาชนคนอื่น ๆ ได้วิพากษ์วิจารณ์การจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ ไว้ประการใดอีกบ้าง จึงรวบรวมมาได้เพียงทัศนะเดียว แต่อย่างไรก็ตาม เสียงของสมบัติ ภาฏาณฺ์ณ ก็เป็นเสมือน “เสียงจิ้งจกทัก” ที่ผู้จัดงานควรรับฟัง เพราะว่า เป็นเสียงที่มีความหวังดีต่อการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติเหมือนกัน มิเช่นนั้นแล้ว เขาก็คงไม่พิจารณาตนว่า “... หรือจะอ้างว่าการประชาสัมพันธ์ไม่ดี ที่หลังก็ขอให้แจ้งขอความช่วยเหลือมาที่นี้ เผื่อหนูตัวเล็ก ๆ เท่านั้นจะช่วยได้ ...”

จากบทความของ สมบัติ ภาฏาณฺ์ณ ทำให้ผมได้ความคิดขึ้นมาอย่างหนึ่งว่า การทำงานใด ๆ ก็ตามที่มีคำว่า “แห่งชาติ”

หรือ “แห่งประเทศไทย” เกี่ยวข้องด้วย น่าจะได้มีการติดต่อบริษัทงานและขอความร่วมมือกันจากสถาบันต่าง ๆ ที่เป็นอาชีพและที่ใช้วิชาชีพเกี่ยวข้องกับตัวก่อนทุกครั้ง เพื่อจะได้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นและช่วยเหลือกันทำงานคนละไม้คนละมือให้สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นงาน “แห่งชาติ” หรือ “แห่งประเทศไทย” จริง ๆ ในโอกาสนี้ ผมจึงได้ใคร่เสนอข้อสถาบันที่ผมเข้าใจว่าเป็นสถาบันอาชีพและสถาบันที่ใช้วิชาชีพเกี่ยวข้องกับหนังสือและการอ่านหนังสือ ที่ควรร่วมกันรับผิดชอบในการจัด “งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ครั้งต่อไป คือ (๑) สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, (๒) สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, (๓) สมาคมหนังสือพิมพ์ส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย, (๔) สมาคมช่างภาพสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย, (๕) สมาคมผู้สื่อข่าวกีฬาสมัครเล่นแห่งประเทศไทย, (๖) สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทย, (๗) สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย, (๘) ชมรมนักเขียน ๕ พฤษภา. และ (๙) กลุ่มนักข่าวหญิงแห่งประเทศไทย.

ชลัช ลียะวณิช.

คู่มือบรรณารักษ์

๑. การสอนให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุด, โดย สมุด รัตตากร และคนอื่น ๆ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔, ๑๗๐ หน้า. ราคา ๑๕ บาท.
๒. การใช้ห้องสมุด, โดย สมุด รัตตากร. พิมพ์ครั้งที่ ๔ แก้ไขและเพิ่มเติม. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔. ๑๕๖ หน้า. ราคา ๑๕ บาท.
๓. การระวังรักษาและซ่อมหนังสือ, โดย แม้นมาศ ขวลิขิต. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๑. ๘๐ หน้า. ราคา ๕ บาท.
๔. หัวข้อเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย, รวบรวมโดย แม้นมาศ ขวลิขิต และคนอื่น ๆ. พิมพ์แก้ไขและปรับปรุงใหม่. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๓. ๒๔๘ หน้า. ราคา ๔๐ บาท.
๕. วิธีคิดเลขหม้อที่อาจแบ่งได้ตามแบบเลขหม้อบางหม้อในแผนการจัดหม้อแบบทัศนียม, โดย สมุด รัตตากร. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๓. ๕๓ หน้า. ราคา ๕ บาท.
๖. Dewey Decimal Classification and Relative Index, Divised by Melvil Dewey. 17th. ed. New York, Lake Placid Club Education Foundation, 1965. 2 vols. (2153 p.).
๗. Sears List of Subject Headings, ed. by Babara Marietta West by. 9th.ed. New York, H.W. Wilson Company, 1965. 641 p.

บรรณารักษ์ และห้องสมุด สนใจในเรื่องคู่มือบรรณารักษ์ทั้ง ๑ เล่มนี้ หรือเรื่องอื่น ๆ หรือหนังสือสำหรับเด็ก ตลอดจนอุปกรณ์และครุภัณฑ์ห้องสมุด เชิญขอรายละเอียดได้ที่ เลขานุการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ขนาดดีส่งจ่าย ป.ณ. บางลำพู, นครหลวง ฯ๒.

ลด ๕๐ %

ท่านที่ต้องการทราบรายชื่อหนังสือที่ลดราคาโปรดแจ้งชื่อ
และที่อยู่ส่งไปที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บรรณกิจเทรดดิ้ง

๓๔ ถนนนครสวรรค์ ผ่านฟ้า กรุงเทพมหานคร

โทร. ๘๒๕๕๒๐

ท่านจะได้รับรายชื่อหนังสือฟรี

หวังว่าคงจะให้ทางห้าง ฯ เราลองรับใช้ท่านเนื่องในโอกาสนี้ด้วย

หมายเหตุ

สำหรับห้องสมุดทุก ๆ แห่ง ห้าง ฯ ยินดีรับจัดหาหนังสือจาก
สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ให้ท่านได้โดยราคาถูกเป็นพิเศษ.

แพร์พิทยา

๗๑๖ - ๗๑๘ ว่างบูรพา กรุงเทพมหานคร

โทร. ๒๑๔๒๘๓, ๒๒๑๒๘๖

ลดราคา ๕๐%

ประจำปี ๒๕๑๖

ทุกประเภท ทุกแขนง เป็นประวัติการณ์

เริ่มตั้งแต่ ปลายเดือนกรกฎาคม ๒๕๑๖

ภาษาไทยลด ๕๐% ภาษาอังกฤษลด ๑๐ - ๕๐%